

Máriapócs

Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Készítette:

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft.
Eurost Hungary Pénzügyi és Szervezési Tanácsadó Bt.

2010. március

Plan-net.hu Építőipari Mémöki Hálózati Klaszter tagjai

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft.
Eurost Hungary Pénzügyi és Szervezési Tanácsadó Bt.

Tartalomjegyzék

1. A város szerepének meghatározása	5
1.1 A város történet bemutatása.....	5
1.2 A város szerepe a településhálózatban	5
1.3 Máriapócs városhierarchiában betöltött szerepe.....	6
1.4 A Nyírbátori kistérség	6
1.5 A város dinamikája.....	7
1.6 A város típusa a foglalkoztatási szerepkör alapján	8
1.7 Összefoglalás.....	9
2. A város egészére vonatkozó helyzetértékelés	10
2.1 Gazdaság	10
2.1.1 Elérhetőség	10
2.1.2 Gazdasági szerkezet és a vállalkozások helyzete	11
2.1.3 Kereskedelem, vendéglátás	14
2.1.4 Idegenforgalom.....	14
2.2 Máriapócs demográfiai jellemzői.....	15
2.2.1 Népeség.....	15
2.2.2 Gazdasági aktivitás, munkanélküliség és ingázás	17
2.2.3 Iskolázottság.....	18
2.3 Környezet.....	19
2.3.1 Természeti környezet.....	19
2.3.2 Épített környezet, településszerkezet	21
2.4 Turisztikai vonzerők.....	23
2.5 Lakásállomány.....	24
2.6 Települési infrastruktúra.....	27
2.6.1 Közüzemű víz- és szennyvízhálózat.....	27
2.6.2 Gázálózat.....	28
2.6.3 Elektromos és vonalas hálózatok.....	29
2.6.4 Belterületi utak	29
2.6.5 Felszíni csapadékvíz-elvezetés	31
2.6.6 Szemétszállítás	31
2.7 Máriapócs közösségi szolgáltatásai.....	32

2.7.1 Az oktatás intézményei	32
2.7.2 Egészségügyi és szociális szolgáltatások	33
2.7.3 Kultúra és közművelődés	34
2.7.4 Igazságszolgáltatási, államigazgatási és közigazgatási funkciók ellátása.....	39
2.8 Korábbi időszak fejlesztései.....	41
2.9 Összefoglalás	41
3. A városrészek elemzése	43
3.1 Az egyes városrészek bemutatása és elemzése	48
3.1.1 Városközpont	48
3.1.2 Lakóterületi övezet	50
Lakáskörülmények	51
1. szegregátum.....	51
2. Szegregátum	52
3. Szegregátum.....	52
Infrastrukturális ellátottság	53
Funkció ellátottság.....	53
4. Stratégiai Fejezet	55
4.1 Máriapócs hosszú távú jövőképe	55
4.2 Tematikus célok.....	56
Kulturális és idegenforgalmi vonzerők fejlesztése.....	56
4.2.2 Városrészi Célok	61
4.2.3 Akcióterületek kijelölése.....	61
4.3 Városközpont Akcióterület.....	61
Az akcióterület bevételi terve	79
4.4 Külső városrész akcióterület.....	80
4.6 A stratégia koherenciája, konzisztenciája	98
4.6.1 A stratégia illeszkedése a településfejlesztési koncepcióhoz	99
4.6.2 A stratégia koherenciája, fenntarthatóság	101
4.6.3 A célrendszer illeszkedése a környezeti állapothoz, fenntarthatóság.....	104
4.6.4 A stratégia illeszkedése a településrendezési tervhez	104
4.6.7. Stratégia megvalósításának főbb kockázatai	105
4.7. Anti-szegregációs	program
106	

Szegregátumok területi azonosítása.....	106
Foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, segélyezés.....	110
Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés	115
Szegregátumokra ható projektek	118
Összefoglalás	120
Anti-szegregációs célrendszer	122
Az Anti Szegregációs stratégia általános elvei és célkitűzései.....	122
Kitörési lehetőségek biztosítása	123
Az oktatáshoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása:	123
A tanulás lehetőségeinek biztosítása.....	126
Szociális és jövedelmi helyzet javítása	126
Foglalkoztathatóság javítása	127
Munkaerő piaci re integráció.....	127
Lakásminőség javítása.....	127
Egészségi mutatók javítása	128
A városrész élhetőségének javítása	128
Alapinfrastruktúrák fejlesztése	128
A program megvalósításának lépései	129
Kitörési lehetőségek biztosítása területén	129
Szociális és jövedelmi helyzet javítása	131
Foglalkoztathatóság javítása	131
Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése.....	131
Lakásminőség javítása.....	132
A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása.....	132
A városrész élhetőségének fejlesztése.....	132
Óvodai ellátás terület szükséges intézkedések.....	132
Általános iskolai képzés területén szükséges intézkedések.....	132
Középiskolai képzés területén szükséges intézkedések.....	133
Indikátorok, monitoring	134
Az átfogó cél indikátora:.....	134
A specifikus célok indikátorai:.....	134
Az operatív célok indikátorai:.....	134
5. Stratégia megvalósítása	140

5.1 Ingatlangazdálkodási terv	140
5.2 Stratégia Pénzügyi megvalósítása	140
5.3 A nem fejlesztési célú tevékenységek bemutatása	141
5.3.1 Gazdasági program	141
5.3.2 Tervalku.....	142
5.3.3 Marketing stratégia.....	142
5.4 Partnerség	143
5.5 Megvalósítás szervezete	145
5.6 Döntés és hatáskörök megoszlása	146
5.7 Településközi koordináció mechanizmusai.....	147
5.8 Stratégia megvalósulásának monitoringja.....	147
5.9 Indikátorok	148
6. Felhasznált források jegyzéke	149
7. Mellékletek	150
7.1 Máriapócs integrált városfejlesztési stratégia megalapozására végrehajtott mélyinterjú-sorozat eredményei.....	150
7.1.1 Módszertan	150
A mélyinterjúk alapján a város erősségei, gyengeségei és kitörési pontjai az alábbiak szerint fogalmazhatók meg:.....	152
7.1.2 A mélyinterjúk legfontosabb eredményeinek összefoglalása	153
7.2 Az IVS megalapozásához lefolytatott kvantitatív lakossági felmérés eredményei	153
7.2.1 Cél.....	153
7.2.2 Módszertan	153
7.2.3 Eredmények.....	154
7.3.1 Szűrőkérdések.....	154
7.3.2 Főkérdőív.....	155
7.2. Projektek bemutató tervek és látványtervek (II. kötet, külön dokumentálva)	
7.3. Beavatkozási pontok gyűjteménye (III. kötet, külön dokumentálva)	

1. A város szerepének meghatározása

1.1 A város történet bemutatása

A kis nyírségi város Máriapócs neve: Polch, vagy Powch 1280-ban tűnik fel először, történelméről nem sokat tudunk. Máriapócs a Nyírségben, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, és a Hajdúdorogi Bizánci Katolikus püspökségben fekszik. A középkori eredetű községet, amelynek „Pócs” neve a „Pál” személynév kicsinyítőképzős származéka, először a XIII. század végén említik az írásos források. A XIV. század közepétől a Báthori család ecsedi birtokához tartozott. A XVIII. században lett a Károlyi családé, a múlt század elején pedig a bazilita rend nyert itt nagyobb birtokokat. A XIII. század végén a Honpázmány nemzetség pereskedett a falu birtokjogáért. Az 1300-as években területének egy részét a Gutkeled nemzetség birtokolta, majd a XIV. század második felétől a Báthoriak uradalmához tartozott. 1354 után az ecsedi várnak és uradalmának tartozékaként szerepel. A XVII. századtól erdélyi-fejedelmek lettek Pócs urai. 1724-ben egy része gróf Károlyi Sándor, másik része a Sennyeyek birtokához tartozott. 1758-ig két földesura volt. Károlyi Ferenc a birtok részét a Szent Bazil (bazilita) rendnek engedte át. A fejlődő település 1816-tól 1872-ig vásártartási joggal felruházott mezőváros lett. 1749-ben telepedtek meg Máriapócsra a Bazilita Szerzetesek és építettek rendházat. Szabolcs vármegye első tanítóképzője évszázadokon át képzett kántortanítókat, - ami szintén Máriapócs nevéhez fűződik. 1900-as évek közepéig Pócs jelentős vallási központ volt. 1991. augusztus 18-án II. János Pál pápa Máriapócsra látogatott. 1993-ban Máriapócs újra visszakapta városi rangját.

1.2 A város szerepe a településhálózatban

Máriapócs Magyarország észak-keleti szegletében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye déli részén fekszik. A várost a nyírség homokdombjai ölelik körül. A város fekvése miatt az Észak-Alföldi régióhoz tartozik, ami 3 megyét foglal magába: Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Jász-Nagykun-Szolnok megyéket. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye déli részén, Budapesttől 280 km-re, Nyíregyházától 30 km-re található. Máriapócs a Nyírségben, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, és a Hajdúdorogi Bizánci Katolikus püspökségben fekszik. Vasúton és közúton egyaránt jól megközelíthető. Közigazgatási területével határos települések: északon Ófehértó, keleten Nyírgyulaj, délkeleten Nyírbátor, délen Kisléta, Nyírbogát, nyugaton Pócspetri. Máriapócs a Nyírbátori kistérséghez tartozik. Kizárólag saját közigazgatási funkcióit látja el. A település történelmi szerepének megfelelően kettős szerepkört tölt be. Egyrésztől lokális, helyi melyre jelentős hatással van a Nyírbátor, másrésztől országos és nemzetközi szinten is értékelhető helyet foglal el a településhálózatban kulturális és történelmi örökségének megfelelően.

1.3 Máriapócs városhierarchiában betöltött szerepe

Máriapócs Város Európa-szerte ismert búcsújáróhely. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megye déli részén Nyírbátor és Nyíregyháza között található. Budapesttől 280 km-re. A környék egyik legrendezettebb, kitűnő infrastruktúrával ellátott települése. Máriapócs állandó lakosságát tekintve az ország egyik legkisebb városa. A városhierarchiában betöltött szerepére legnagyobb hatással a közvetlen szomszédságában lévő Nyírbátor lesz a jövőben is, de megfigyelhető a közvetlen szomszédságában lévő Pócsperivel való egybeépülés. A város hagyományai, kulturális identitása segíteni fog Máriapócs hierarchiában betöltött szerepének megőrzésében, egyben meghatározza további fejlődésének irányát. A város egyéb adottságai, elsősorban munkaerő potenciálja nem tudja erősíteni a városi szerepkör erősödését.

1.4 A Nyírbátori kistérség

A kistérséghez tartozó települések: Bátorliget, Encsencs, Kisléta, Máriapócs, Nyírbátor, Nyírbéltek, Nyírbogát, Nyírcsászári, Nyírdersz, Nyírgelse, Nyírgyulaj, Nyírlugos, Nyírmihálydi, Nyírpilis, Nyírvasvári, Ömböly, Penészlek, Piricse, Pócspetri, Terem.

A kistérség érdekérvényesítése és településeik fejlesztése céljából Többcélú Kistérségi Fejlesztési Társulást hoztak létre a települések. A Társulás ellátja a fejlesztési tanács feladatait, folyamatosan vizsgálja és értékeli a kistérségben lezajló társadalmi és gazdasági folyamatokat, kidolgozza és elfogadja a kistérség területfejlesztési programjait és elősegíti a fejlesztési források hatékony felhasználását.

A kistérség gazdasági potenciálját döntően Nyírbátor határozza meg. A zömmel ezer fő alatti kistelepülései keveset tesznek hozzá a térség összteljesítményéhez. A kistérségi települések ugyanakkor jelentős munkaerő-bázist biztosítanak Nyírbátor számára, míg Nyírbátor munkahelyeket biztosít a kistérség településeinek élők számára. Így Nyírbátor gazdasági ereje, tőkevonzó képessége, munkahely-teremtő potenciálja, alapvető a kistérség népességmegtartó ereje szempontjából. A kistérség gazdaságában az élelmiszeripar, a textilipar, valamint az erdőgazdaság és a faipar dominál.

A kistérségben lévő vállalkozások alacsony versenyképességgel rendelkeznek, nem képesek elegendő munkahelyet teremteni, másfelől a lakosság képzettségi szintje és összetétele sem felel meg a piaci igényeknek. A térségben jelentős a mezőgazdasági termelés, kevésbé az ipar.

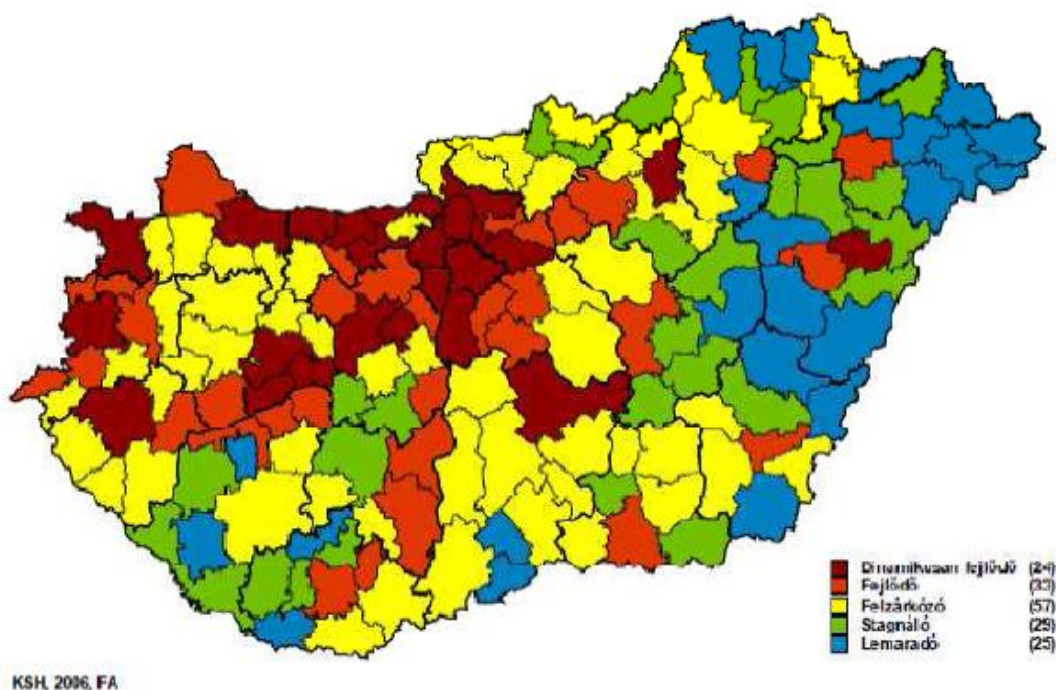
A lakosság nagy része a mezőgazdaságban dolgozik. A munkanélküliek száma jelentős és a munkanélküliségi ráta tartósan magas (20-25%). A kistérség a megye területének 11,7%-át adja, a lakosság pedig 7,8%-os arányt képvisel.

A kistérség viszonylagos elmaradottsága szorosan összefügg a régió belüli perifériális elhelyezkedéssel, a történelmileg kialakult strukturális tényezőkkel és folyamatokkal. A kistérség 21 települése közül a legismertebb Máriapócs, mint görög katolikus zarándokhely mely turisztikai potenciált jelent. A másik település Nyírbátor mely történelmi és ipari hagyományokkal rendelkező kisváros.

1.5 A város dinamikája

A KSH 2004. évi, a magyarországi kistérségeket összehasonlító, kilenc mutató alapján készült elemzése szerint a Nyírbátori a „lemaradó” kistérségek egyike, ahol a mutatók zöme lényegesen alatta marad az átlagnak, és a növekedés jelei csak igen kis mértékben mutatkoznak. A KSH szerint az ilyen lemaradó térségekben él a magyar népesség 30 százaléka. Ha csak az Észak-Alföldi régiót tekintjük, ez a teljesítmény nem számít jónak. A régióban az ún. „lemaradó” kistérségek képviselik a leggyengébb gazdasági teljesítményt. A 311/2007. (XI.17.) kormányrendelet szerint a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségek rangsorában a nyírbátori kistérség a 18. a KSH komplex mutatói alapján, a mutató értéke: 2,03.

A kistérségek társadalmi, gazdasági helyzete, 2004

A 2004 évi KSH minősítés alapján Máriapócs a lemaradó települések kategóriájába sorolható.

1.6 A város típusa a foglalkoztatási szerepkör alapján

Máriapócsot is jellemzi az alacsony vállalkozói kedv. A település adottságából eredően a rendszerváltás után változott a vállalkozási tevékenységet folytatók száma. Az állami erdészet, illetve a termelőszövetkezet jelentős munkaképes korút foglalkoztatott. Ma a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, intézményei, közmunka program keretében. A településen 270 fő rendelkezik őstermelői igazolvánnyal. Összesen 90 vállalkozás található a településen: 37db kereskedelmi, 13db mezőgazdasági, 7db ipari, 10db egészségügyi szociális, 8 db távközlési, 7db ipari vállalkozás, 15 db egyéb vállalkozás található.

A városban kiemelten kell kezelni a turizusból élőket. Jellemző az átutazó és a kiránduló forgalom túlsúlya, erős a szezonális hatása is, melyet főként a búcsútartási rend befolyásol. Szintén a városban található a rallycross hazai fellegvára, a Rabócsi Ring. Ezen események megrendezése során jelentős számú hazai, és külföldi turista látogatja meg Máriapócsot.

1.7 Összefoglalás

Máriapócs Város Európa-szerte ismert búcsújáráhely. Szabolcs- Szatmár- Bereg Megye déli részén Nyírbátor és Nyíregyháza között található. Budapesttől 280 km-re. A környék egyik legrendezettebb, kitűnő infrastruktúrával ellátott települése. Máriapócs állandó lakosságát tekintve az ország egyik legkisebb városa. A vasúton és közúton egyaránt jól megközelíthető kisváros kettőezer kettőszázötvenkettő lelket számlál. Műemléki hangulatú központjával, rendezett, virágos utcáival, valamint különböző szolgáltatásaival nagy vendégszeretettel várja a Nyírségbe látogatókat. Városi rangját a több évszázadra visszatekintő vallási kegyhelyként való ismertségének köszönheti. A település a görög katolikus egyház talán legjelentősebb központja, szellemi hatása kiterjed a határon túli területekre, elsősorban a Kárpátaljai görög-katolikus vallású magyarságra is.

A megyében 11 NUTS4 szintű kistérség került kialakításra. A kistérség olyan, földrajzilag összefüggő települések együttese, melyek között többfélék (pl. munka, lakóhely, alap- és középfokú ellátási – pl. egészségügyi, oktatási – kereskedelmi jellegűek) a kapcsolatok. Ezek a kapcsolatok az eddigi tapasztalatok alapján még hiányosnak mondhatók.

A 11 kistérség közül 10 (kivétel a Nyíregyházi) a területfejlesztés szempontjából kedvezményezett, amelyek közül 8 (Baktalórántházi, Csengeri, Fehérgyarmati, Ibrány-Nagyhalászi, Mátészalkai, Nagykállói, Nyírbátori, Vásárosnaményi) a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik. Valamennyi kistérségben működik többcélú kistérségi társulás, s több helyen fennmaradtak az önkéntes kistérségi társulások is.

Máriapócs a város dinamikáját tekintve a lemaradó települések kategóriájába sorolható, de figyelembe kell venni, hogy ezen adatok kistérségi szinten értékelték. A város adottságai a munkaerő potenciál oldaláról nem meghatározóak, kulturális öröksége és turisztikai adottságai jelentősek, melyet erősít Nyírbátor hasonló adottságainak megléte.

2. A város egészére vonatkozó helyzetértékelés

2.1 Gazdaság

2.1.1 Elérhetőség

Szabolcs- Szatmár- Bereg Megye déli részén Nyírbátor és Nyíregyháza között található. Budapesttől 280 km-re. Közlekedés vonatkozásában erőssége, hogy az M3-as autópálya Nyíregyháza, Nagykálló felől, illetve Ófehértó felől is elérhető lesz. A megyén a 4. számú főút, illetve a 41. számú főút halad, melyen jelentős nemzetközi forgalom bonyolódik le.

A közúthálózat burkolatállapota és felületi egyenetlensége rosszabb, teherbírása valamivel jobb az országos átlagnál. A rendszeresen elmaradó útfelújítások munkálatok miatt az állagromlás felgyorsulását lehet tapasztalni. A belterületi önkormányzati utak élettartamát jelentősen befolyásolja az út víztelenítési állapota. A belterületi utak 706 km hossza komolyabb állapotjavító beavatkozásokra szorul. A megyei autóbusz közlekedésről elmondható, hogy az átlagos utazási távolság nem éri el a 16 km-t, azaz jellemzően kistérségi földrajzi egységen belül jelentkezik utazási igény. A távolsági buszjáratokkal Nyíregyháza és Nyírbátor közelíthető meg, a járatok száma kielégítő, de nem optimális.

A város megközelítési viszonyaiban jelentős változást fog hozni, ha az M3-as autópálya eléri a város térségét. A jelenleg érvényes elképzelések szerint az autópálya Ófehértó és Kántorjánosi között fog elhaladni keleti irányba (a nyomvonal Nyíregyházát délről, Mátészalkát nyugatról, Vásárosnaményt pedig északnyugatról kerüli). A forgalom átrendeződése, leginkább a megyeszékhely irányú közlekedési kapcsolatok terén fog bekövetkezni. Prognosztizálható, hogy a nagykállói irányból a 4911. sz. összekötő útról a Nyírgyulaj – Ófehértói irányra, a 4105. sz. összekötő útra fog a forgalom nagy része átterhelődni. Mindennek természetesen előfeltétele, hogy Ófehértónál megépüljön az autópálya csomópont.

2.1.2 Gazdasági szerkezet és a vállalkozások helyzete

A település adottságából eredően a rendszerváltás után változott a vállalkozási tevékenységet folytatók száma. Előtte a Rákóczi Termelőszövetkezet (3 településre kiterjedően), valamint az állami erdészetjelentős munkaképes korút foglalkoztatott. Ma a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, intézményei és a közmunka programon keresztül. A településen 1 ipari, 11 építőipari, 13 mezőgazdasági, 37 kereskedelmi, 10 egészségügyi, 8 távközlési vállalkozás van. Összesen 95. A településen 400 fő rendelkezik őstermelői igazolvánnyal. A szélessávú internet előfizetőinek száma 907 db, a Nemzeti Hírközlési Hatóság 2006-os adatai alapján, a 45207 lélekszámú kistérségben.

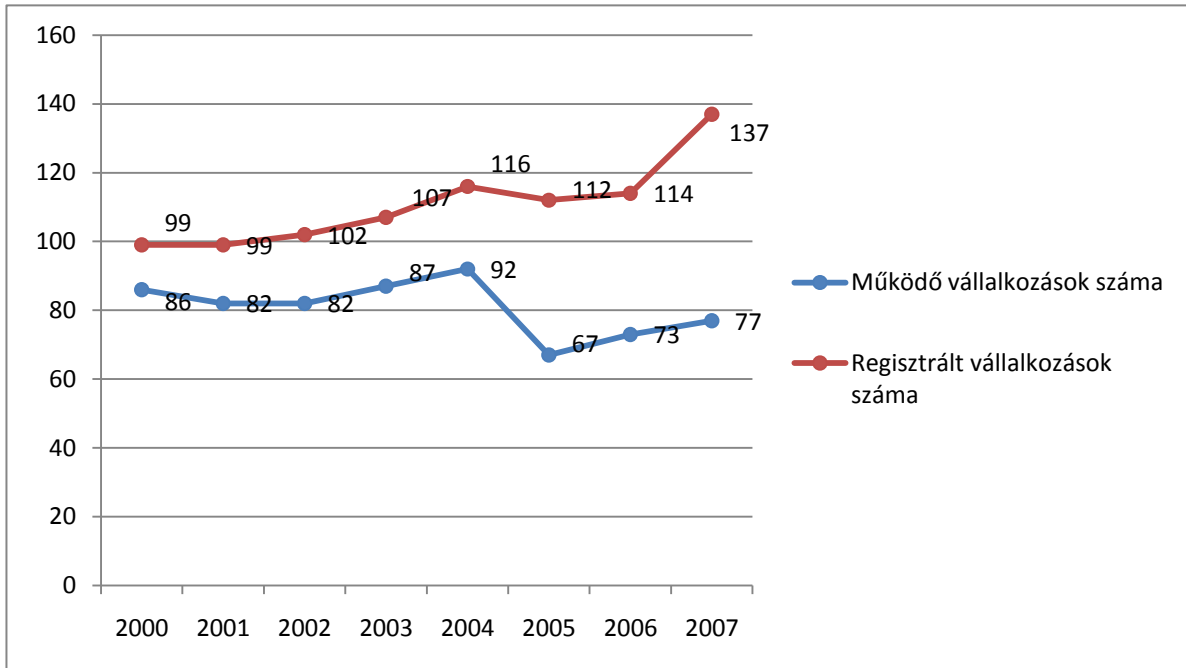
Máriapócs Város Önkormányzata 1991 óta rendelkezik helyi adó rendelettel, az önkormányzat területén 3 adófajta került bevezetésre, a magánszemélyek kommunális adója 5.000,- Ft/év, a vállalkozók kommunális adója 2.000,- Ft/év, helyi iparüzési adó az adóalap 2 %-a. A településen a hatályos rendelkezés szerint a helyi iparüzési adó tekintetében nyújt az önkormányzat kedvezményt, határozott ideig 2007. december 31-ig.

Az önkormányzat területen fizetendő adók közül a vállalkozók kommunális adója, valamint a helyi iparüzési adó mértéke a törvény által meghatározott felső határ, további emelés nem lehetséges.

A magánszemélyek kommunális adójának mértéke a törvényi maximum 12.000,- Ft/év/fő. Ez a területünkön alatta van.

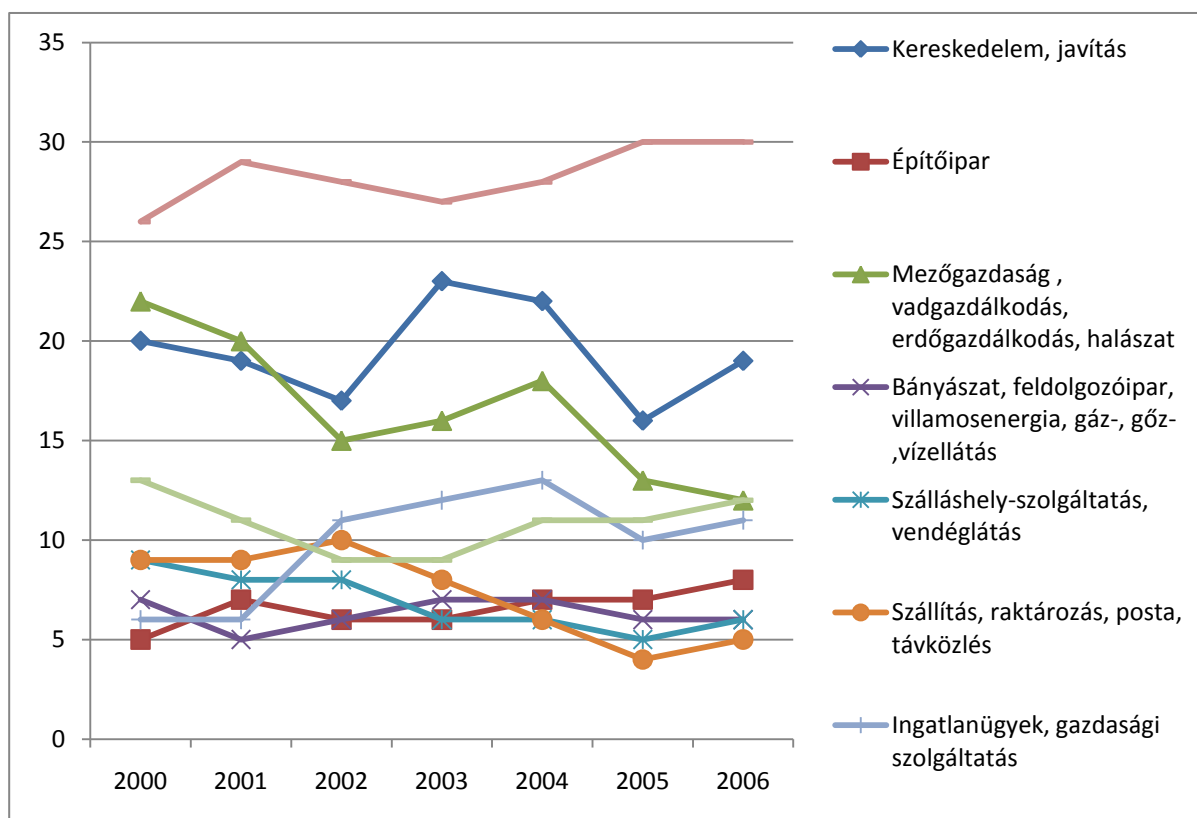
A gépjármű 608 ebből 560 az adózott. 425 személygépkocsi, 129 tehergépkocsi és pótkocsi, 6 db motor van Máriapócsban, melyek adókötelesek.

Vállalkozások számának alakulása

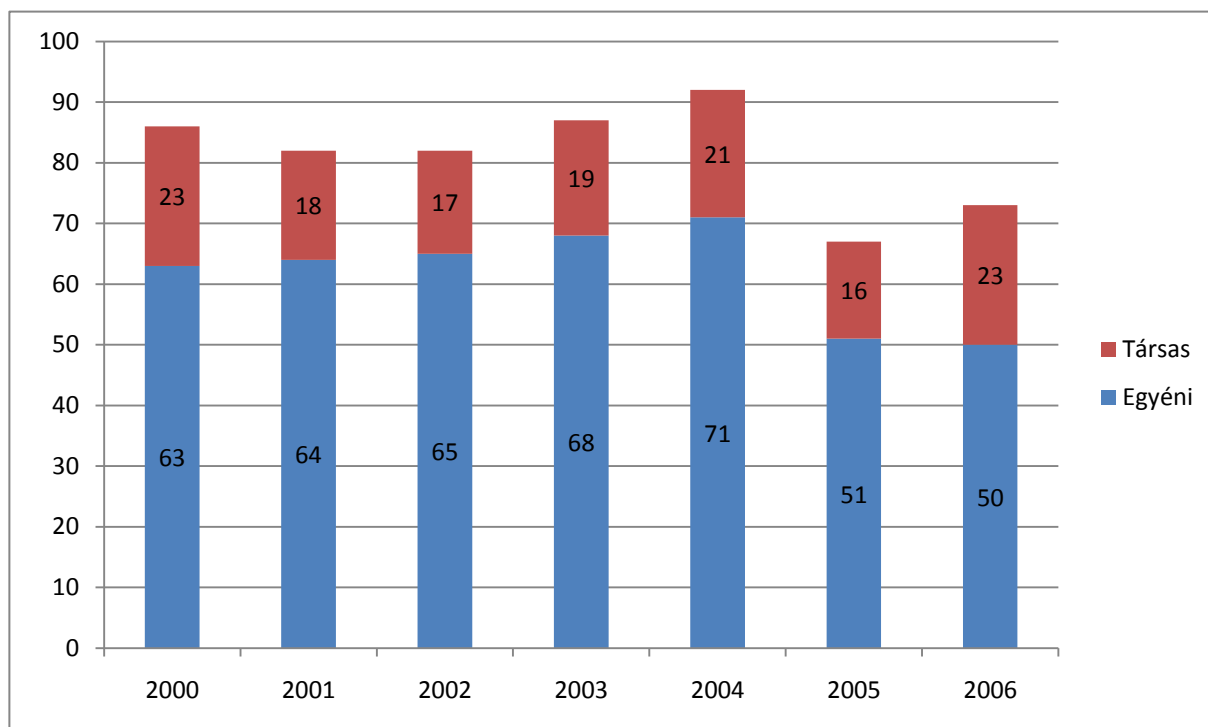

Vállalkozások megoszlása	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Regisztrált vállalkozások	99	99	102	107	116	112	114
Működő vállalkozások	86	82	82	87	92	67	73
Egyéni	63	64	65	68	71	51	50
Társas	23	18	17	19	21	16	23
Kereskedelem, javítás	20	19	17	23	22	16	19
Építőipar	5	7	6	6	7	7	8
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat	22	20	15	16	18	13	12
Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia, gáz-, gőz-, vízellátás	7	5	6	7	7	6	6
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	9	8	8	6	6	5	6
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	9	9	10	8	6	4	5
Ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatás	6	6	11	12	13	10	11
Kiskereskedelmi üzletek száma	26	29	28	27	28	30	30
Vendéglátóhelyek száma	13	11	9	9	11	11	12

Vállalkozások számának változása ágazatonként

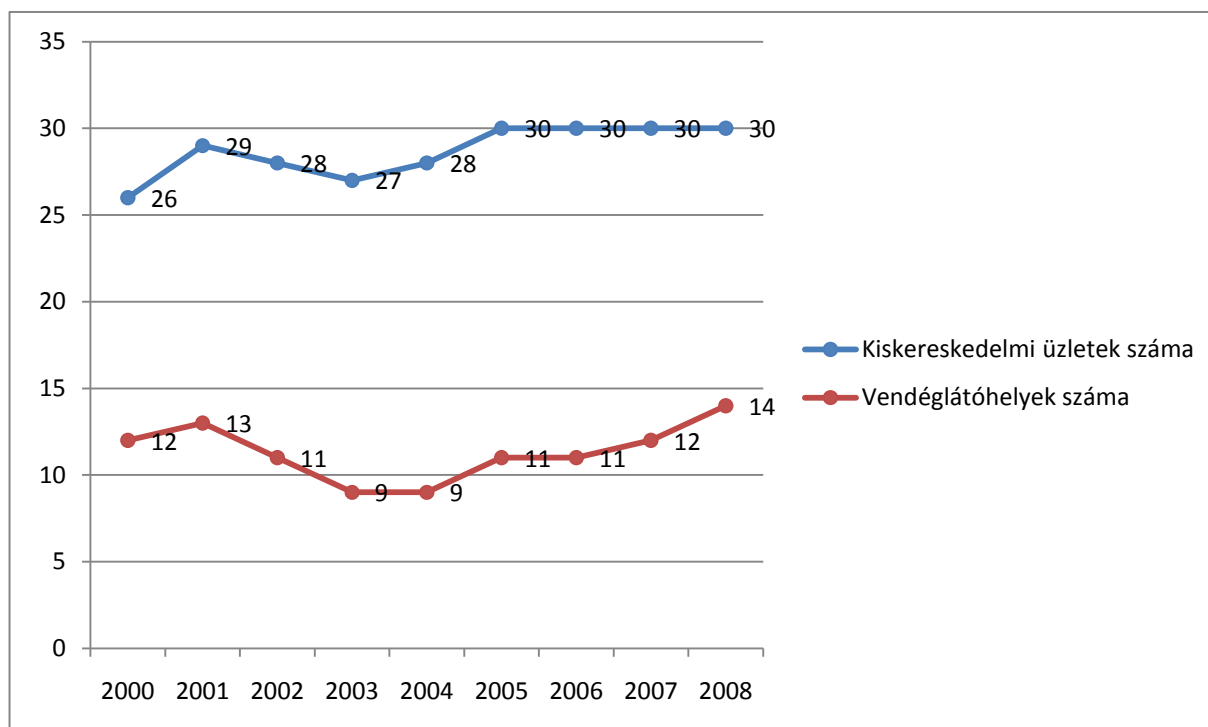

Egyéni és társas vállalkozások alakulása

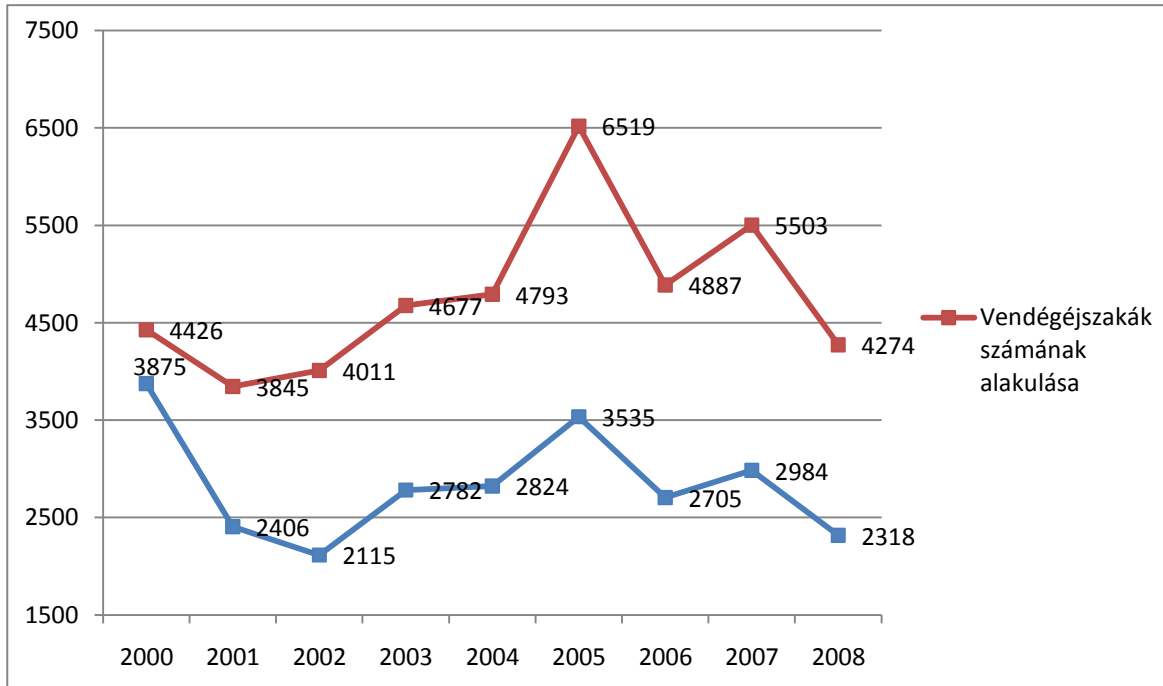
2.1.3 Kereskedelem, vendéglátás

Máriapócson 2008-ban összesen 25 kereskedelmi vállalkozás és 30 kiskereskedelmi üzlet működött. Ez utóbbiak száma 2000-hez képest 4-el nőtt. Ezzel ezer lakosra vetítve 13 kereskedelmi üzlet jutott, amely 20%-al van az országos átlag alatt. Máriapócson 2008-ban összesen 14 vendéglátóhely volt, a 2000-es értékhez képest 2-vel nőtt. Ezekből 10 étterem vagy cukrászda, 3 söröző, borozó vagy kocsmá volt. A munkahelyi étkeztető-helyek száma nem jelentős a város munkahelyein.

2.1.4 Idegenforgalom

Máriapócson a kereskedelmi és magán szálláshelyek szállásférőhelyeinek száma 2008-ban 71 volt, ebből 41 kereskedelmi és 30 magán. A városban eltöltött és regisztrált vendégéjszakák száma a 2008 év visszaesését kivéve kedvezően alakult az elmúlt években (7. ábra). A vendégek száma 2007-re 2001-hez képest 1,658-al, a vendégéjszakák száma pedig 581-el nőtt, 2007-ben már meghaladta az 5 ezer vendégéjszakát. Ez a vendégéjszaka-szám Máriapócs lakosságára vetítve magasabb, mint az országos átlag (2,44 éjszaka/1000 fő, míg az országos átlag 2,2 vendégéjszaka/1000 fő), de a tendencia azt mutatja, hogy Máriapócson 2005 óta csökken a forgalom. A vendégek és vendégéjszakák száma 2005-ig dinamikusan emelkedett, de 2006-ban, majd 2008-ban erős visszaesés következett be. Ezek a tendenciák világosan jelzik, hogy Máriapócs turisztikai potenciálja egyrészt kihasználatlan, másrészt pedig a szálláshelyek kapacitás hiánya gátolja e meglévő potenciálban lévő lehetőségek kihasználását.

2.2 Máriapócs demográfiai jellemzői

2.2.1 Népeség

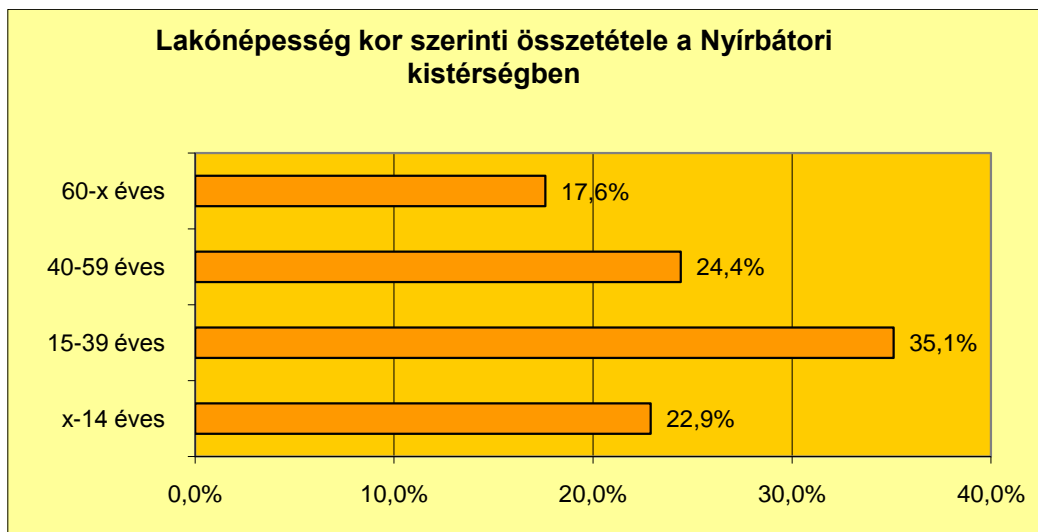
Szabolcs- Szatmár- Bereg Megye az ország harmadik legnépesebb megyéje. Itt él a lakosság 5,8%-a. A megyei születési arányszámot tekintve az első helyen áll, míg a 10ezer lakosra jutó halálozási arányszám az országos átlagnál alacsonyabb. Lényegesen rosszabb a helyzet az elvándorlás mértékében, ugyanis a megye második helyet foglalja el az országosan felállított rangsoron. Ez alapjául szolgál, hogy a munkalehetőség hiánya, főleg a magasabb fizetést nyújtó állások, és az alacsonyabb életszínvonal miatt a megyei elvándorlási egyenleg hagyományosan negatív. A helyzetet súlyosbítja, hogy döntően a szakképzett, illetve diplomás fiatalok mennek el.

A megye lakosságának születéskor várható élettartama férfiaknál 66,4 év, míg a nőknél ez az arány 76,19 év. A megye az ország legfiatalabb korösszetételű népességének számít, s az öregedési index az országban egyedülként.

A megyében a roma lakosság aránya 12-13%-ra tehető. A roma népesség iskolai végzettsége rendkívül alacsony. A lakosság képzettségi színvonala nem éri el az országos átlagot, a főiskolai, egyetemi végzettségűek aránya kevesebb, az országos átlag kétharmada. Tíz éves korúak 1,2%-a az általános iskola első osztályát sem végezte el.

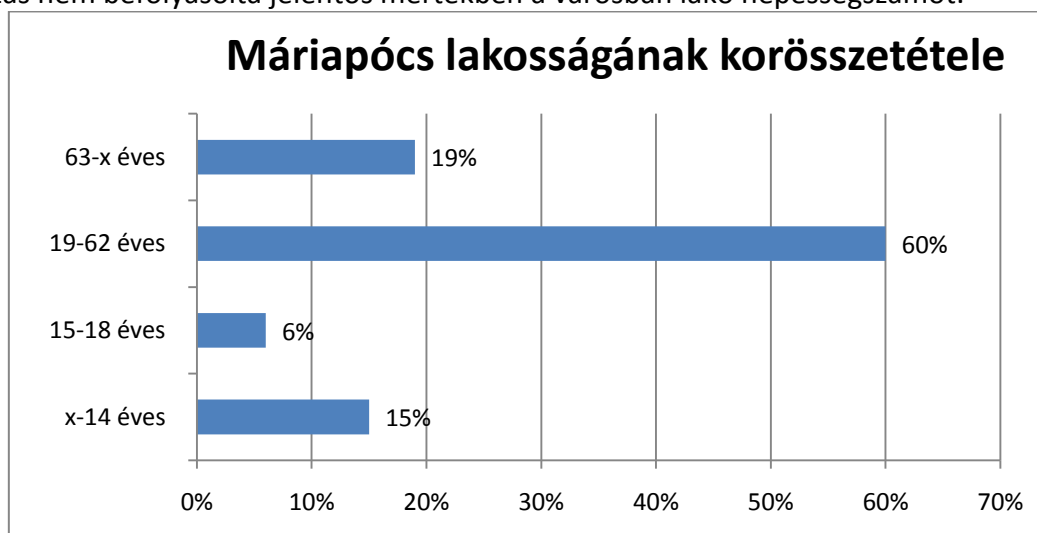
A kistérségek szintjén természetesen az Észak - Alföldön belül is jelentősek a demográfiai különbségek, ám az Észak - Alföld előnye a kistérségek születési rátáinak tekintetében is nyilvánvaló.

Egyes – elsősorban Szabolcs- Szatmár- Bereg megyei (baktalórántházi, nyírbátori, csengeri, kisvárdai) – kistérségek születési rátái az országban a legmagasabbak között vannak, sőt a 168 kistérség közül az első 25 legmagasabb rátával rendelkező térség között 11 az Észak - Alföldön található.

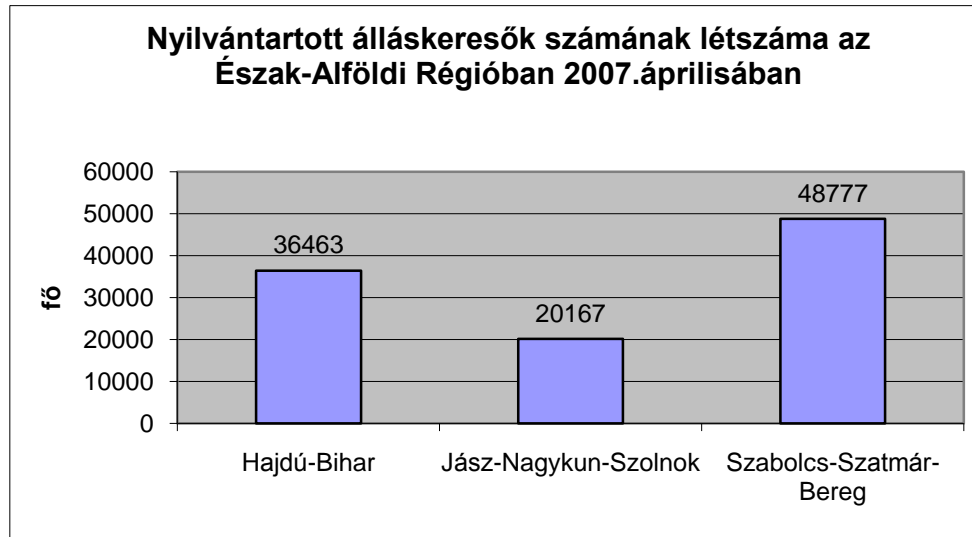
Máriapócs lakossága az elmúlt években jelentős mértékben nem változott. A település lélekszáma 2252 fő. A lakosság száma 2001 és 2005 között csökkent, ennek mértéke azonban kisebb volt, mint az országos átlag, ami mögött alapvetően a természetes népesedési folyamatok állnak. A lakosság nemek szerinti megoszlása 1068 fő férfi, illetve 1184 fő nő. A lakosság korösszetétel szerinti megoszlása, 17 éves korig 522 fő, az aktív korúak száma 1258 fő az időskorúak száma 462 fő. Munkaképes korú a lakosság 59%-a. A születések száma nagyon alacsony, 2006-ban 26fő volt. A halálozások száma 2006-ban 29 fő volt.

A városból az elmúlt évben elköltöztek száma 66 fő, a városba beköltözők száma 67 fő. A változás nem befolyásolta jelentős mértékben a városban lakó népességszámot.

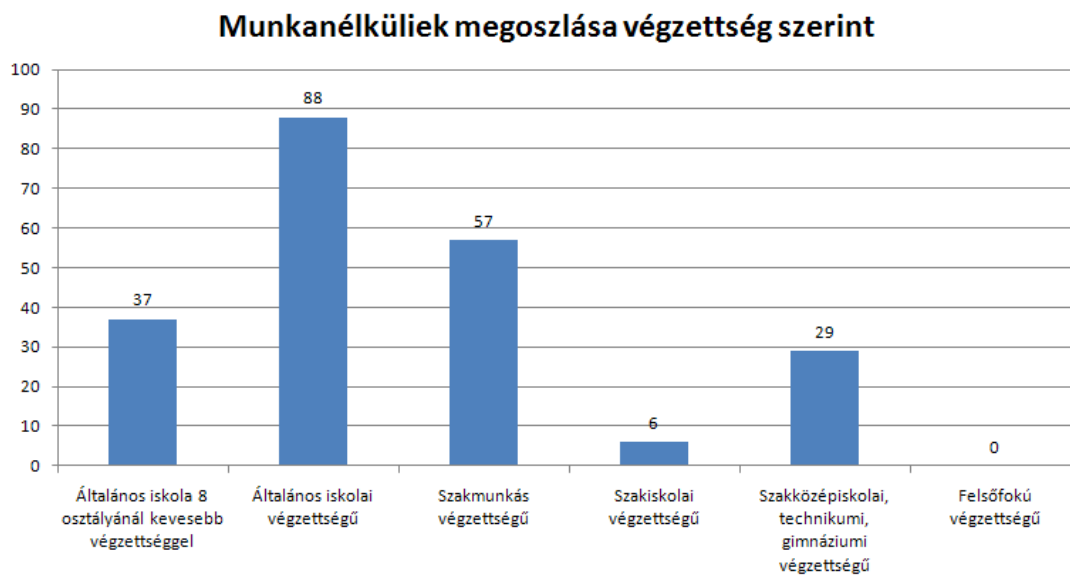

2.2.2 Gazdasági aktivitás, munkanélküliség és ingázás

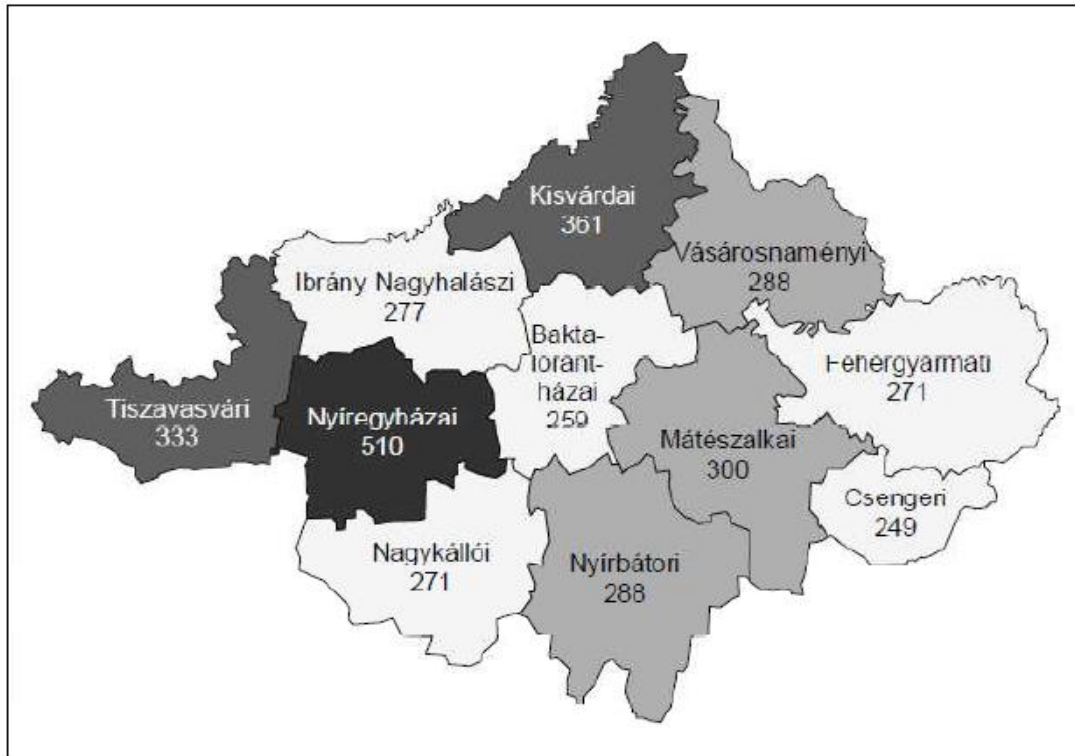
A gazdaságfejlesztés egyik központi kérdése a foglalkoztatottság, illetve a munkanélküliség alakulása. Gazdasági növekedés nem lehetséges megfelelő képzettségű és számú munkavállaló nélkül. Máriapócs egyik fontos munkaerő-piaci jellemzője a megyei átlagnál (14,77%) kedvezőtlenebb munkanélküliségi ráta (17,6%): 2008-ban a nyilvántartott álláskeresők száma 217 fő volt.

Az álláskeresők legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása azt igazolja, hogy a magasabb végzettséggel (érettségi, diploma) rendelkezők nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, ezt a társadalmi réteget a munkanélküliség egyáltalán nem érintette 2008-ban. Ez utóbbi tény azonban nem elsősorban a magas képzettséget igénylő munkahelyek nagy számára, hanem a lakosság relatív alacsony képzettségi szintjére és a diplomások nagyfokú elvándorlására vezethető vissza.

Máriapócsban a munkanélküliek jelentős részére jellemző az aluliskolázottság. Ez rontja munkaerőpiacra történő bejutásuk eredményességét, illetve a munkában eltöltött időt is jelentősen csökkenti. 2006-ban 59főt közhasznúként, 32főt közcélú munkavégzés keretében foglalkoztattak. Álláskeresési járadékban 16 fő, segélyben 19 fő részesül. Rendszeres szociális segélyben 154 fő részesül. A pályakezdekők száma 34 fő. Közgyógyellátási igazolvánnyal 131 fő, szociális segélyben 154 fő, lakásfenntartási támogatásban 168 fő részesül.

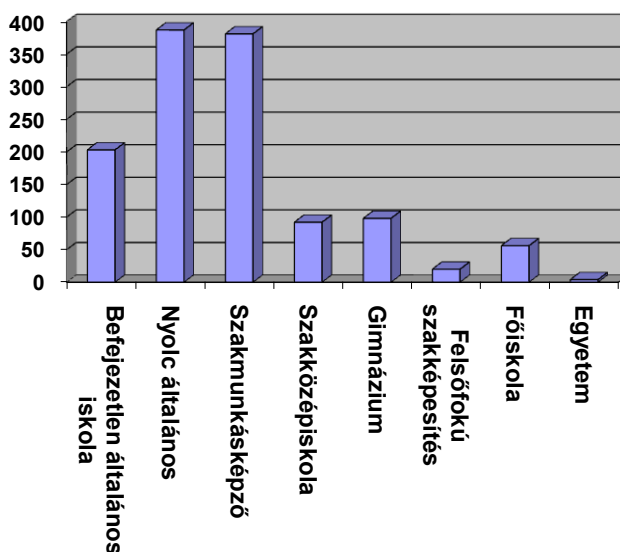
Máriapócsban az összes adófizető az APEH 2007-es adatai alapján 737 fő, a településen élő 2252 főből, így az 1000 lakosra jutó adófizetők száma 327 fő. Az adófizetők közül 634 főállású, 15 db társas vállalkozás, 35 egyéni vállalkozó és 5 mezőgazdasági kistermelő volt.

A munkaviszonyból származó jövedelem 2007-ben 817,9 millió Ft volt, így az egy állandó lakosra jutó jövedelem 363 ezer Ft.

Az egy állandó lakosra eső személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem kistérségi szinten 288 ezer Ft, mely a megyei kistérségek között az 5. helyen szerepel.

2.2.3 Iskolázottság

Máriapócs lakosságának kis hányada rendelkezik felsőfokú végzettséggel, melynek legfőbb oka a minőségi munkahelyek hiánya miatti elvándorlás.

A lakosok megoszlása az iskolázottság alapján. (fő)

A városban domináns a nyolc általános és a szakmunkás végzettség, és relatíve magas az általános iskolát be nem fejezők létszáma is.

Várható tendenciák

A város – és a térség – lakossága előreláthatóan lassan növekedni fog, de a magasan képzett rétegek elvándorlása a minőségi munkahelyek hiánya miatt tovább fog folytatódni.

2.3 Környezet**2.3.1 Természeti környezet**

Máriapócs éghajlata mérsékelten meleg, közel a mérsékelten hűvöshöz. Az évi napsütéses órák száma 1930, a középhőmérséklet 9,3-9,4 °C, a vegetációs időszaké 16,6-16,8 °C. A csapadék évi mennyisége 650-660 mm. Az uralkodó szélirány az É-i, de jelentős a DNY-i és a DK-i irányú is. Az átlagos szélesség 2,5-3 m/s. Területe szélhordta homokkal fedett hordalékkúp síkság, a felszín legnagyobb részét finomszemű szélhordta homok átlagosan 8-10 cm vastagságban fedi, mely a felsőpleisztocénban keletkezett, s a késő glaciálisban már csak kisebb mértékben rendeződött át. A lapos részeken foltszerűen lősz iszap, ill. a deflációs mélyedésekben holocén barnaföldek keletkeztek. Talaja kovárványos barna erdőtalaj, humuszos homok, helyenként réti talajok.

A talajvíz mélysége 2-4 m közötti, kémiai jellege kalcium-magnézium-hidrokarbonátos. A rétegvíz mennyisége 1-1,5 l/skm² közötti. Az átlagos mélység 100 m alatt van, az átlagos vízhozamok meghaladják a 200l/p-et. 50 °C hőmérsékletű nátrium hidrogénkarbonátos, kloridos ásványvizet adó mélyfúrása is van, melyet a fürdő hasznosít. A település határában folyik a Vajai-főfolyás.

Erdőtársulásainak számos részét akác, nemes nyár és tölgyesek alkotják. Kisebb területet foglalnak el a fenyők. Találkozhatunk hazai nyárral, éger, fűz, nyír, valamint kőris, szil, juhartársulásokkal is. Növénytársulásaira jellemzők a homokpuszta gyepek, homoki legelők. Sűrűbben előfordul a lágyszárú faj a mocsári galaj, a tőzegeper, a lápi nádperje és nem utolsósorban a borzas imola.

A terület a Nyírség középső részén helyezkedik el, minden éghajlati elem tekintetében szélsőséges, szárazságra hajlamos, a hőmérséklet változékonysága, a csapadék szeszélyessége itt a legnagyobb. Jellemző a területre, hogy a belvizek gyorsan levonulnak, ugyanakkor a nyári vízhiányos időszakban itt lenne a legnagyobb igény a természetes vízkészletre.

A csapadék eloszlása egyenlőtlen, a sokévi területi átlagcsapadék 578 mm. Rendkívüli csapadékos volt az 1965-ös év, 890 mm csapadékkal, legszárazabb az 1971-es év 405 mm csapadékkal.

A hóréteg alakulása november-márciusi időszakban valószínű, de a legtöbb hó január és február hónapban volt jellemző.

A sokéves közepes hó vastagság 8,2 cm, a legnagyobb évi közepes érték 14,6 cm, mely 1986-87-ben volt.

A léghőmérséklet átlagértéke valamivel alacsonyabb az országos átlagnál, a sokéves átlaghőmérséklet 9,6 Celsius fok, mely az utóbbi 10 évben enyhén emelkedő tendenciát mutat. A napsütéses órák évi átlagos összege 1900-2000 körül van, napfényben legszegényebb a december, leggazdagabb a július, az uralkodó szélirány északi, észak-keleti. A település levegőminősége kielégítő, a mezőgazdasági munkákhoz igazodva jelentkező gépek terhelései okozhatnak esetenként problémát.

A település környékén a zártkertekben jelentős a parlagon hagyott mezőgazdasági terület, az időjárásnak megfelelően innen nagyobb por és pollenszennyezés érheti a várost.

A bejelentett légszennyezési pontforrások:

- Dercés Keveréktakarmány Gyártó Kft. Központi Telepe 094/1 hrsz-on,
- Gloster Zöldség- Gyümölcsfeldolgozó és Kereskedelmi Kft. Konzervüzem Pócsi Sarok,
- MOL Földgázszállító Rt. gázátadó állomás külterület,
- Nyírhavanna Bt. dohány szárító telep középjárás,
- Nyíri-Aranyszem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. szárítótelep állomás mögött.

A település területén lévő máriapócsi (IV-es) főfolyás, melynek hossza 7.200 m FETIVIZIG kezelésében van. A Nyírségi Vízgazdálkodási Társulathoz tartozik (Nyíregyháza), a Bogáti IV/4-es mellékág, mely 4.400 folyóméter, a IV/4-1-es oldalág, mely 2.720 folyóméter, a Létai, Pócspetri IV/3-1-es oldalág, mely 1.000 folyóméter hosszú.

A településen több vízállásos terület található, a Selyem utca 89-es hrsz-tól a 100-as hrsz-ig. A Gyulaji út mögötti területen a 362/2 hrsz-tól, a 367-es hrsz-ig, az Ófehértói út mögött lévő 279 hrsz-ú területtől, a 314 hrsz-ú területig, valamint a Báthori út mögött a 314 hrsz-tól, a 343-as hrsz-ig található területen.

A település talajtani adottságai átlagosak, sok a közepes termőképességű, kevésbé jó vízgazdálkodási tulajdonságokkal rendelkező talajtípus. Jelentős a rétgazdálkodás, magas a szántóként használt területek kiterjedése is.

A település erdősültsége alacsony, sok helyen hiányoznak, vagy leromlott állapotúak a mezővédő erdősávok.

2.3.2 Épített környezet, településszerkezet

Az épített környezet a környezet tudatos, építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt mesterséges része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételének megteremtését szolgálja. Konceptcionális értelemben a szabályozásnak a településszerkezet hagyományos jellegének a fenntartására kell törekednie, beavatkozás csak a feltétlenül szükséges helyeken történhet. A fejlesztési területek kapcsolódása során törekedni kell a meglévő településszerkezet jellegéhez történő illeszkedésre. A településszerkezet szintjén szükséges megjelölni azokat a területeket, illetve a szabályozási tervben azokat az épületeket, amelyek az értékvédelemben érintettek. Az esetleges helyi értékvédelmi területek kijelölésénél kettő szempontot kell figyelembe venni, egyrészt a meglévő értékek megmaradásának biztosítását, másrészt az esetlegesen megbomlott egyensúly visszaállításának fokozott érvényesíthetőségét.

Az egyedileg megjelenő hagyományos épületek esetében kiemelten érvényes, hogy a védettség egyszerre jelentse a fennmaradás lehetőségét, és egyben a korszerűsítés, továbbépíthetőség lehetőségét is, ezért szükséges, hogy az önkormányzat általános érvényű rendeletet hozzon a helyi épített és természeti értékek védelmére. A teljes közigazgatási területre kiterjedő „értékvizsgálatra” alapozva, egyben támogatási rendszer kidolgozásával is segíteni kell az értékek fennmaradását.

Település struktúra

A város beépített területeinek településszerkezete főbb vonalaiban kialakulnak mondható. Beavatkozásra a centrum szerkezetének rendezése, valamint a lakóterületek rendezése, ill. a belterületbe vonni kívánt területek során kerül sor.

A meghatározó, hosszú távú térszerkezeti modell a következő szempontok figyelembe vételével vázolható és fogalmazható meg:

- A hagyományos települési struktúra lehetőség szerinti megőrzése.
- A hagyományos gazdálkodás folytathatóságának biztosítása
- Az átalakuló és új gazdasági folyamatok beillesztése
- Kedvező életminőség biztosítása a környezetvédelmi előírások betartásával

Településközpont:

Máriapócs településközpontja a kegytemplom köré szervezett, Kossuth tér és környékére terjed ki. A központi tér köré és annak szomszédságába szerveződnek az egyes települési funkciók. Itt sorakoznak olyan intézmények, mint, a polgármesteri hivatal, az általános iskola, az óvoda, az egészségház, a zarándokház, és természetesen a település mindkét temploma. Közöttük, ill. közvetlen környezetükben jelentős zöld felület nincs. A fejlesztés elsőrendű feladata a településközpont terének szervezése, jellegének egységesítése, zöldfelület kapcsolása a centrumhoz.

A hatályos településfejlesztési koncepció kiemelt kérdésként kezeli a településközpont arculatának formázását, kialakítását. A város pozitív jövőképeinek elengedhetetlen része a városmag kialakítása. A koncepció törekszik a település arculati hiányosságainak korrekciójára, a lakossági identitástudat létrehozását segítő központhálózat, és intézményrendszer kialakítására.

Megfogalmazhatjuk azokat az alapvető tényezőket, melyek a központ jövőbeni alakulását befolyásolják: hagyományos településszerkezet megőrzése, esetleges visszaállítása; új funkciók megjelenése; parkolás megoldása; fejlesztési területek kapcsolhatósága; helyi védelem, építészeti minőség megteremtése; gyalogos zóna kijelölése; fásítás, zöldfelületek megújítása; az idegenforgalom településszerkezeti feltételrendszerének megalapozása.

Lakóterületek:

A centrumhoz közel eső területek felértékelődtek, itt erőteljesebben érződik a városiasodás hatása. Jelentős tartalékok vannak a Petri út déli részén, a belterület centrumtól északra eső zárt tömbjében. Egyre inkább jellemzőek a kisebb építési telkek, a melléképületek hiányoznak és elmaradnak a művelt hátsóterületek. A tiszta családi házas övezetben létesülő telkek az építési igények jelentős részét kielégítik.

Hagyományos településszerkezet megőrzése, esetleges visszaállítása:

A település egyik értéke a sajátos településszerkezete. Ehhez kapcsolódtak hozzá az újabb települési területek. A szabályozási terv keretében törekedni kell a még megmaradt hagyományos utcaserkezet, telekszerkezet fenntartására, – a mellett hogy időközben a település túlnőtt a múlt századi szerepkörén is - a beépítési módok meghatározásánál, pedig a városias környezet kialakíthatósága mellett biztosítani kell az épületek szakszerű cseréje során a szükséges mértékű modernizációt is.

2.4 Turisztikai vonzerők

A városba látogató turisták száma évről évre növekszik. A fejlesztések eredményeképpen lehetővé válik a turisták igényeinek való megfelelés. Megteremtődnek a természeti értékek turisták számára bemutathatóvá tétele, illetve tovább fejlődnek az aktív turizmus infrastrukturális feltételei. A végrehajtandó fejlesztések hatására növekedni fog a régióba látogató aktív időtöltésre vágyó turisták száma, a jelenleg még kihasználatlan turisztikai potenciállal rendelkező térségek fejlődése, lakosságmegetartó képessége.

A városban a tervezett beruházások a következők:

- 1.1. Gyógyfürdő fejlesztése
- 1.2. A csónakázó és horgásztó fejlesztése
- 1.3. Pápa-tér kialakítása
- 1.4. Sétány kiépítése a város körül

1.1. Gyógyfürdő fejlesztése

A város idegenforgalmának kitörési pontja lehet már a képviselőtestület által kidolgozott fürdőváros fejlesztés. A Keresztelő Szent János nevű kutat 2000-ben tárták fel, melyből, 850 méter mélyből, 52C°-os termálvíz tör a felszínre. A tervezettek között szerepel 3 medence, az ehhez kapcsolódó kiszolgálóhelyiség, illetve üzlethelyiségek kerülnének megvalósítása. Természetesen a területen infrastrukturális hálózat kiépítése is szükséges, ezen belül szilárd burkolatú utak, gyalogjárdák, csapadékvíz- elvezetés, elektromos energia-átviteli hálózat, közvilágítás, ivó- szennyvízhálózat, kábel televízió, gázhálózat kiépítése. A fürdő területén növényzet telepítése, parkosítást kellene végezni. A kialakított termálfürdőt kiszolgáló parkoló létesítése is szükséges. Az önkormányzat 730 millió Ft összegben nyújtott be pályázatot a 2001-es PHARE alapokra, a tervezett elképzelések megvalósításának pénzügyi támogatására. A település várja a projektben szerepet vállalók, befektetők érdeklődését is.

1.2. A csónakázó és horgásztó fejlesztése

A 13 hektár nagyságú Pápa tér (Szabadidő Park) nevű terület része a 3,5 hektáros vízfelületű csónakázó és horgásztó. A park a település szabadidős tevékenységeinek, ünnepnapjainak színtere, ahová nemcsak az itt lakók, hanem a környező településeken élők is szívesen ellátogatnak. A tavak körül faházak lennének építve, főzőhelyekkel, pihenőhelyekkel.

Így horgászversenyek, esetleges más horgászattal kapcsolatos programok rendezésére is lehetőség nyílna.

A két éve létrehozott horgász és csónakázó tó mellett termálfürdő, strand kerülne megvalósításra. A horgásztó környezetében 19 üdülőtelek kerül kiosztásra. Az hatalmas érdeklődés miatt megkezdődött a termálfürdő környezetének üdülő parcellázási terv készítése.

1.3. Pápa-tér kialakítása

A Pápa-tér alapvetően egy nagy kiterjedésű, 13 hektáros parkosított terület. A tér Máriapócs látnivalói közé tartozik, illetve sok még kiépítetlen természeti értéket hordoz, mely alkalmas lenne arra, hogy megfelelő infrastruktúrával az idelátogatók számára programokat kínáljon. Tervek szerint a parkban sétányok kerülnének kialakításra, melyek között padokkal, kandeláberekkel díszített parkosított terület helyezkedne el. A parknál parkolóhelyeket alakítanának ki. A Pápa Máriapócsra látogatott 1991-ben, ennek a látogatásnak az emlékére szobrot állítanának fel a téren. A zárandokalt színhelyén emlékparkot létesítettek, amely közepén hatalmas, fából készült Krisztus szobor áll. A gyerekek szórakoztatása céljából játszóteret alakítanának ki. A játszótér fából készült játékokból állna. Árusítóhelyek kiépítése is szükséges lenne, a hagyományokat őrző, a népművészeti, kézműves alkotók termékeinek, ajándék-, emlék-, és kegytárgyakat forgalmazó vendéglátók számára. A városba látogató nagyszámú turista számára, így a parkban eltöltött idő játékra, vásárlásra, pihenésre is fordítható. A téren található egy domb, melyet tervek szerint egy kilátó építésével tennének látványosabbá. Színesítené a park külső megjelenését, látnivalót szolgáltatna a városnak. A kialakított tér a család minden tagjának tartalmas szórakozásra adna lehetőséget.

1.4. Sétány kiépítése a város körül

Máriapócs Város Önkormányzata elsősorban turisztikai vonalon szeretné továbbfejleszteni a települést. Ezt szolgálja az az ötlet is, mely egy sétány kiépítése lenne a település körül. A sétányon lehetőséget nyílna nem csak a gyalogos közlekedésre, hanem sétakocsikázásra, a lovasturizmus fejlesztésére. A sétány szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget jelentene a Városba látogató turisták számára.

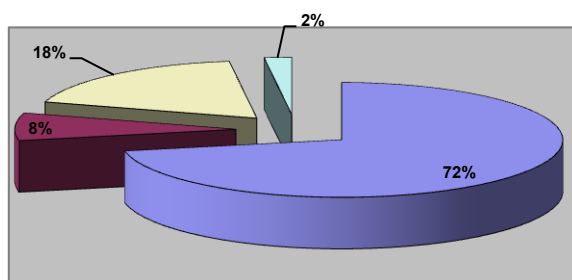
A turisztikai vonzerő fontos része a város kulturális élete, hagyományai, és a kínálatot biztosító intézmények (2.7.3 fejezet). A vonzerő növelése csak úgy képzelhető el ha a fizikai beavatkozásokkal együtt szélesedik a kulturális kínálat, fejlődik a vendéglátás, bővül a szálláshely kínálat és annak színvonala.

2.5 Lakásállomány

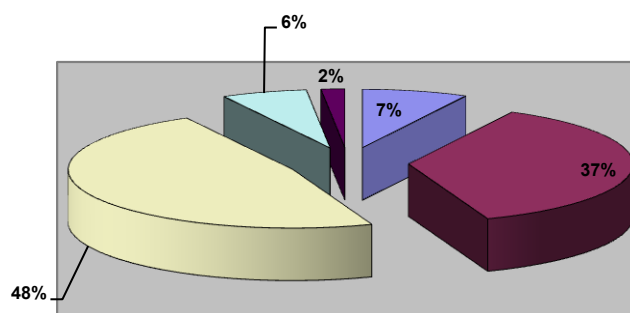
A lakások döntő hányada összkomfortos, közel ötödük félkomfortos. A komfort nélküli lakások aránya alacsony, összesen 9 lakás esetében jellemző.

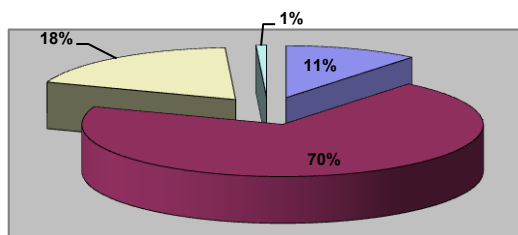
A lakások 84 százaléka két, illetve három szobásak, 7.8 százalék az ennél nagyobb, illetve 7.6 százalék az egy szobás lakások aránya. A háromnál több szobával rendelkező lakások megoszlása nem egyenletes a városban, a 21 utcából 12 utcán (Bátori, Béke, Bogáti, Debreceni, Honvéd, Jókai, Kossuth, Ófehértói, Petőfi, Petri, Selyem és Szőlő) található, mely 57 százalékos arányt jelent. Az egy szobás lakások eloszlása ennél egyenletesebb, de feltűnően magas az arányuk a Dózsa György, az Erdei, a Jókai és a Petőfi utcák esetén.

A lakásállomány megoszlása komfort fokozat szerint

A lakások megoszlása a szobák száma szerint (%)

A lakások megoszlása a szobák száma szerint (%)

A lakások döntő többsége 50 és 100 m² közötti alapterülettel rendelkezik, közel ötödrészüket 100 és 200 m² közötti. Közel minden tizedik lakás 50 m² alatti, elenyésző az aránya a 200 m² feletti alapterületű lakásoknak.

Ilyen nagy alapterületű lakások csak a Debreceni, Kossuth és Ófehértói utcákról kerültek be a felmért háztartások mintájába. Ennél kevésbé koncentráltan helyezkednek el az 50 m² alatti alapterületű lakások, de feltűnően magas az arányuk a Dózsa György, Erdei, Jókai, Petőfi és Selyem utcákon.

Amennyiben a családtípusokat összevetjük az általuk lakott lakások nagyságával, az alábbi eredményeket kapjuk:

10. tábla: A családtípusok és a lakások nagysága. (%)

	Fiatal házas	Középkorú házas	Idős házaspár	Egyedül álló
50 m ² alatt	16.5	3.3	9.4	22.6
50-100 m ² között	63.3	69.4	82.8	65.1
100-200 m ² között	20.3	25.4	7.8	12.3
200 m ² felett	0.0	1.9	0.0	0.0

(Chi-square=45.070 DF=9 P<0.001)

Az adatok jelentős részben egy családi helyzethez „adekvát” lakhatást tükröz, ugyanakkor érdemes néhány adatra felhívni a figyelmet. A fiatal házasok 16.5 százaléka él 50 négyzetméteres, vagy 50 m² alatti alapterületű lakásban, mely mindaddig megfelelőnek minősíthető, ameddig a házaspárok nem vállalnak gyermeket, vagy gyermekeket. Az egyedül élők körében 12.3 % azok aránya, akik relatíve nagy alapterületű lakásban élnek, melynek fenntartása, „karbantartása” nem könnyű egy ilyen élethelyzetben, különösen akkor, ha tudjuk, hogy körükben magas az idősek aránya. A legkedvezőbb helyzetű csoportnak ebben az esetben a középkorú házaspárok minősíthetők.

2.6 Települési infrastruktúra

2.6.1 Közüemi víz- és szennyvízhálózat

Vízellátás

A város közüemi vízellátása a közös Máriapócs-Pócspetri Önkormányzati Víz- és Csatornamű kezelésében lévő vízműről történik.

Vízbázis

A vízbázis a Dél –Nyírségi süllyedék hidogeológiai tájegységen belül helyezkedik el. A kitermelhető víz vas, mangán tartalma határérték feletti. A vízminőségi osztály besorolás II. osztályú.

A Máriapócs Vízmű vízbázisa az üzemelő sérülékeny vízföldtani környezetű vízbázisok közé tartozik. A vízbázis biztonságba helyezési eljárása még nem kezdődött el.

A település saját vízművel rendelkezik, a vízbeszerzés 2 db mélyfúrású kútból történik.

Vízmű

A vízműről történik Pócspetri vízellátása is. Vízkezelési technológia kiépített kapacitása: 1000 m³/d. Jelentős ipari vízfelhasználás a Gloster Kft. Konzerv-és almafeldolgozó üzem területén van, egyedi kutas vízbeszerzéssel, 41.000 m³/év vízfelhasználással.

Hálózat

A települési elosztóhálózat DN 80-DN 250 ac.ny nyomócsövekből 1980-ban készült, kb. 13,2 km hosszú, nagy részben körvezetékes és kisebb részt ágvezetékes hálózat. Jelenlegi bekötés szám 670 db, ez 90-95%-os rákötöttségi arányt jelent. A szennyvízhálózat kiépítése óta a fogyasztás csökkenése figyelhető meg. Az adatokból látható, hogy a vízmű kapacitását növelni kell, illetve a szolgáltatott ivóvíz minőségét is javítani kell. Ennek megvalósítása folyamatban van.

A hálózat már elmúlt 25 éves, így lassan jelentkezni fog a hálózat rekonstrukciós igény. Öblítő-tisztítóaknák kialakítása javasolt, mert a hálózat állapota rontja a vízminőséget.

Hévíz viszonyok

A Városban az Önkormányzat kezelésében 1 db hévízkút van. A 1.sz kút 860 m mélységű. A kitermelt víz 51 °C hőmérsékletű. Felhasználása jelenleg nem megoldott, a hasznosítás előkészítése folyamatban van. A hévizek általánosan tapasztalható rétegenergia csökkenése miatt elsősorban gyógyászati és balneológiai célokra kell felhasználni.

Meg kell oldani az elhasznált hévizek elhelyezését is.

A Város szennyvízhálózatát és szennyvíztisztító telepét a közös Máriapócs-Pócspetri Önkormányzati Víz és Csatornamű üzemelteti. A telep fogadja Pócspetri településen keletkező szennyvizeket is.

Csatornahálózat

A településen elválasztott rendszerű gravitációs csatorna üzemel, közbülső átemelőkkel. A csatornahálózat DN 200 KG PVC gerincvezetékéből és DN 150 KG PVC bekötővezetékéből áll. DN 63 KPE ill. DN 100 KM PVC anyagúak az átemelőkhöz tartozó nyomóvezetékek.

Jelenlegi adatok:

Szennyvízátemelők száma:	4 db
Csatornák hossza:	22 km
Bekötések száma:	524 db
Szennyvíz kibocsátás:	70.000 m ³ /év

A szennyvízrakterlettség 90-95%-os a településen.

Szennyvíztisztítás

A településen 150 m³/d kapacitású nagyterhelésű biológiai szennyvíztisztító telep működik, tápanyag eltávolítással kiegészítve, melynek kihasználtsága ~ 100%-os. A tisztított szennyvíz befogadja a IV. sz. főfolyás, a 25+750 km szelvényben. A keletkező fölös iszap a város hulladéklerakó telepére kerül. A szennyvíztisztító telep már jelenleg is túlterhelt.

A telepre érkező szennyvízmennyiség növekedése miatt, a jelenlegi kapacitást bővíteni szükséges, melynek a tervezése már folyamatban van. A Városban jelentősebb állattartó telep nem üzemel, ezért a mezőgazdasági üzemekből keletkező szennyvízmennyiségek jelentősen lecsökkentek.

A településen egyetlen szennyvizet kibocsátó ipari létesítmény a Gloster Kft. Konzerv- és almafeldolgozó üze me, melynek a szociális szennyvize gyűjtés-szippantás után, a települési szennyvíztisztító telepére kerül. A keletkező ipari szennyvizek mechanikai tisztítás után nyárfás elhelyező telepre kerülnek, későbbi hasznosítás érdekében. Az elhelyező telep nagysága 1,5 ha.

2.6.2 Gázhálózat

Gázelosztó hálózat

A területen jelenleg a TIGÁZ Rt. működik mint gázszolgáltató. A lefedettség területet mutató rajzokból látható, hogy a központi belterület szinte teljes része földgázzal ellátott.

A város gázellátása az D-i irányból Kisléta felől jövő 6 bar-os nagy középnyomású gázvezetékre telepített gázfogadó állomásról biztosított.

A településen középnyomású (3 bar) hálózat épült KPE csőből, D63 – D160 mm mérettel. A hálózat hossza cca. 17 km, a fogyasztók száma 564.

A hálózat viszonylag új, ezért rekonstrukciós igény nem várható a közeljövőben. A gázszolgáltató tájékoztatása alapján elmondható, hogy a meglévő hálózatban még vannak tartalékok, melyek az igénynövekedést kielégíthetik.

Szénhidrogén szállító hálózat

Máriapócs közigazgatási külterületét érinti a MOL Rt. üzemeltetésében lévő 64 bar-os, DN 800 „Összefogás” nagynyomású gázvezeték. A vezeték biztonsági övezete ezen a szakaszon 50-50 m mindkét irányban.

2.6.3 Elektromos és vonalas hálózatok

Az E.ON adatszolgáltatásai szerint a települést 16 db 20/0,4 kV-os TR látja el villamos energiával.

Folyamatosan korszerűsítik a középfeszültségű hálózatot, az elhelyezett transzformátorokat. A villamos hálózatok főleg légvezetékekkel vannak kialakítva, melyeket légkábelre, illetve földkábelre építenek át folyamatosan. A meglévő TR állomások bővíthetőségei és leterheltségei eltérőek. A kisebb átlagos fejlesztéseket az állomások jelenlegi állapotukban is elviselnek, TR cserével további bővítések hajthatóak.

Nagyobb igények kielégítésére újabb transzformátorokat kell telepíteni. A belvárosban van már több TR körzet, ahol a hálózatok túlterheltek. Ezekben a helyeken már most is újabb állomásokat kellene elhelyezni és a 0,4 kV-os hálózatokat kisebb szakaszokra bontani.

A belváros területén 4 db újabb TR állomás telepítését javasoljuk a bővítési igények kielégítésére. Egyedi nagyobb igényeket külön TR-okkal kell kielégíteni.

A településen légvezetékes hálózaton elhelyezett lámpatestek biztosítják az út és közvilágítást, melynek korszerűsítése folyamatban van. Folyamatosan cserélik ki a meglévő lámpatesteket korszerűbb, energiatakarékosabbra.

2.6.4 Belterületi utak

Közúti közlekedés

A település Nyíregyházától DK-re található. Nyíregyháza és Nyírbátor felől a 4911 sz. ök úton, Ófehértó felől a 4927 ök úton, Pócspetri felől pedig a 4928 sz. ök úton közelíthető meg.

A 4911. ök út a Nyírbátor és Nyíregyháza felé vezető út. Osztályba sorolása K.V. külterületi összekötőút, 2002-ben mért átlagos napi forgalma $\text{ÁNF}=3842 \text{ j/nap}=4438 \text{ E/nap}$. Az út 2×1 forgalmi sávós. A külterületi burkolatszélesség nem felel meg az előírásoknak, melynek fejlesztése szükséges a közútkezelő távlati terveiben. A burkolatminősége megfelelő.

A 4927. ök út a Ófehértótól Máriapócsra keresztül menő út. Osztályba sorolása K.V., illetve B.V.c., forgalma nem jelentős, $\text{ÁNF}=1591 \text{ j/nap}=1739 \text{ E/d}$. Az út 2×1 forgalmi sávós. A belterületen a burkolatszélesség 6,0 m körüli, ami nem igazán felel meg az útügyi előírásoknak. A külterületi burkolatszélesség sem felel meg az előírásoknak, melynek fejlesztése szükséges a közútkezelő távlati terveiben. A burkolatminősége megfelelő.

A 4928. ök út a Máriapócsról Pócspetri felé vezető út. Osztályba sorolása B.V.c., forgalma nem jelentős. Az út 2×1 forgalmi sávós. A belterületen a burkolatszélesség 5,5m, ami nem felel meg az útügyi előírásoknak. A burkolatminősége nem megfelelő.

A 4929. ök út a Máriapócsról Kisléta felé vezető út. Az út 2×1 forgalmi sávós. A külterületi burkolatszélesség nem felel meg az előírásoknak, melynek fejlesztése szükséges a közútkezelő távlati terveiben. A burkolatminősége megfelelő.

Önkormányzati utak: a helyi forgalmat bonyolítják, és vezetik rá az Állami Közútkezelő újtáira. Az utak forgalma nem jelentős. Szélességük 3,0-6,0 m. Az aszfalt burkolatú utak aránya jelentős a településen. A burkolatok kopórétege az építéskor nem készült el, így a közeljövőben ezeket pótolni kell.

Gyorsforgalmi utak: A szomszédos Ófehértó területét érinti az M3-as autópálya tervezett nyomvonala. Ófehértó területén lehajtót terveznek, melynek a megközelítését Máriapócs felől is biztosítani kell, a szükséges kapacitással rendelkező úttal.

Vasúti közlekedés

Máriapócs a Nyíregyháza-Nyírbátor vasútvonalon van. Naponta több vonatpár közlekedik. Vasútállomás a külterületen a 4911 .sz. út mellett található.

Kerékpáros közlekedés

A településen a 4928. sz. út mellett a Petri úton található megfelelő kerékpárút. Többnyire a település helyi kerékpáros forgalma az utakon bonyolódik, mely az országos közutak esetében nem megfelelő, tehát a 4927 sz. úton Ófehértó felé illetve a 4911 sz út felé a vasútállomáshoz is kerékpárút építése szükséges. Ezeket össze kell kapcsolni a Petri úti kerékpárúttal. A kisebb önkormányzati utak esetében a jelentéktelen forgalom miatt nem túl balesetveszélyes az utakon folyó kerékpáros forgalom.

Gyalogos közlekedés

A település helyi gyalogos forgalma részben a kiépített járdákon, részben az utakon bonyolódik. A helyközi forgalmat bonyolító utakon távlatban mindenképpen járda építése szükséges. A kisebb önkormányzati utak esetében a jelentéktelen forgalom miatt nem túl balesetveszélyes.

Parkolás

A településen kijelölt parkoló a Polgármesteri Hivatal és néhány közcélú intézmény közelében van. A központban a Kossuth téren kevés számú megfelelően kialakított közcélú parkoló található így ezen a részen a parkolás helyzete mindenképpen felülvizsgálandó, és fejlesztés szükséges, illetve a meglévő fejlesztési terveket meg kell valósítani. A kisebb önkormányzati utak mentén a csekély forgalom miatt nem okoz különösebb problémát ha az egyéb parkolást a közterületeken az útpadkán oldják meg.

2.6.5 Felszíni csapadékvíz-elvezetés

A városüzemeltetési fenntartási feladatokat a Polgármesteri Hivatal végzi. Három fő állandó létszámmal (munkavezető, erőgép vezető, adminisztrátor), valamint havonta átlagosan 20-30 fő közhasznú, közcélú munkanélküli létszámmal végzi a közterületek tisztítását, karbantartását. 3 db. önjáró, valamint 4 db. kézi fűnyíróval, 1 db. MTZ-82-es erőgéppel, a szükséges munkagépekkel valamint pótkocsival rendelkeznek. Elsődleges feladatuk az utak járdák térburkolatok, kerékpárút tisztítása takarítása. Közterületeken, a szabadidő parkban lévő gyepterületek nyírása, virágágyások ápolása, karbantartása, zöldfelületek öntözése, bokrok sövények ápolása, nyírása. Köztemető, sportpálya, intézményi területek külső területének karbantartása, külterületi utak, csatornák gazmentesítése, belterületi csapadékvíz elvezető csatornák karbantartása, tisztítása. Belterületi járdák javítása, karbantartása. Téli időszakban az utak, terek, járdák csúszásmentesítése, hó eltakarítása. A város ivóvíz és szennyvíz hálózattal, valamint szennyvíztisztító teleppel rendelkezik, melyet a Pócspetri Önkormányzattal közösen létrehozott Önkormányzati Víz és Csatornamű üzemeltet. A szippantott szennyvíz szállítására Esztári László kislétai vállalkozóval kötött közüzemi szolgáltatási szerződést.

2.6.6 Szemétszállítás

A települési szilárd hulladék, rendszeres heti egy alkalommal történő gyűjtését és elszállítását a Nyírbátori Városüzemeltetési Kiemelten Közhasznú Társaság végzi. Rendszeresen, havi egy alkalommal a Nyíregyházi Nyír-Flop Kft. végez zsákos szelektív hulladékgyűjtést városunkban.

2.7 Máriapócs közösségi szolgáltatásai

2.7.1 Az oktatás intézményei

Magyarországon 1000 lakosra 88 általános iskolás jut, az Észak- Alföldi régióban 101, a Szabolcs- Szatmár- Bereg megyében 108.

A megyében általános iskolai ellátást 233 intézmény 254 feladat ellátási helyén biztosítanak. Az ellátás terén meghatározó az önkormányzati feladatellátás.

Az általános iskolai feladatok ellátásához 3015 osztályterem, 699 szaktanterem, 197 tornaterem, 86 tornaszoba áll rendelkezésre. Számottevő (100-150) a szükségstantermek száma.

A megye oktatási rendszer szervezettsége, illetve színvonala a verbális tudás átadását tekintve jónak, tartalmában javulónak tekinthető, valamint számos gyengeség is tapasztalható.

Általában jellemző, hogy a pályaorientáció nem megfelelő, a kompetenciaalapú oktatási programok módszerek alkalmazása sem teljesen megfelelő. A hátrányos helyzetű gyerekek továbbtanulási esélye kicsi, s körükben jelentős a lemorzsolódás aránya. Ezekon kívül problémát jelent a közép –és felsőfokú képzésből kikerülők szakképesítési összetétele nincs szinkronban a munkaerőpiac igényeivel.

A Nyírbátori kistérségben az egy pedagógusra jutó gyermekek száma óvodában 13 fő, az óvoda férőhely-kihasználtsága 92,82%-os.

Számos oktatási- nevelési intézmény komoly infrastrukturális problémákkal küzd. Az iskolák közel 40%-a szorul felújításra. A felújítás, keretében biztosítani kellene a speciális foglalkozásokhoz szükséges helyiség- feltételeket, megfelelő színvonalú – némely helyeken hiányzó – könyvtárakat, szertárakat, szabadidős tereket. A térségben problémát jelent a kis létszámú iskolák működtetése. Az általános iskolákban az egy pedagógusra jutó tanulók száma 12 fő. Az egy tanteremre jutó tanulók száma 20 fő, ugyanennyi az egy osztályra jutók száma is.

Máriapócs központi terének nyugati oldalán található a Napközi Otthonos Óvoda, mely jelenleg 67 fő gyermeklétszámmal működik. Az óvodában 7 fő óvodapedagógus, és 5 fő technikai dolgozó gondoskodik a megfelelő színvonalú ellátásról. Az intézmény speciális célként foglalkozik a sajátos nevelési igényű gyerekek speciális fejlesztésével, integrálásával. A gyermekek fejlődését szem előtt tartva az intézmény ingyenesen biztosít különböző szolgáltatásokat, melyek a következők: logopédia, fejlesztő pszichológus, hitoktatás. 2006. január 1-től új épületben folyik az oktatás, mely minden feltételnek megfelel. 2004-től a minőségirányítási program keretei között látja el feladatát. Rendszeresen részt vesz az intézmény a város kulturális életében.

Az Általános Alapfokú és Művészeti Iskola falai között 195 fő tanul. 8 évfolyamos intézményként működik, illetve a tanulásban akadályoztatott képességű, valamint enyhe értelmi fogyatékos tanulók oktatását is végzik. Az iskolákban eltérő tantervű oktatás is folyik. Az enyhe értelmi fogyatékos tagozaton 7 tanuló kap gyógypedagógiai segítséget a tanulásban.

Tanulók angol idegen nyelven tanulhatnak. Az idegen nyelv tanítását korszerű nyelvi labor segítségével végzik. Az informatikai szaktanterem megfelelő feltételeket teremt a tanulók informatika oktatásához. Nevelőtestületben 25 fő pedagógus dolgozik. Szakos ellátásunk 98%-os. Szakkörök elsősorban a tehetséggondozásra irányulnak. A képzőművészettől a matematikáig terjedően 9 szakköri csoportban foglalkoztatják tanítványaikat. A gyermekszínhátszás, a drámapedagógia is szép hagyományokkal rendelkezik. Az intézmény jó feltételeket biztosít a gyermekek rendszeres testedzéséhez, sportolásához. A tornaterem mellett kondicionáló terem, sportudvar és 2 tenispálya is rendelkezésére áll a sportolóknak. A labdajátékok és az atlétika mellett a tanulók kick- bokszt is tanulhatnak.

A 2006/2007-es tanévben, az iskolában 195 gyerek tanul, 22 fő pedagógus, 5 fő technikai dolgozó gondoskodik az iskola színvonalas működtetéséért. Alapfokú Művészeti Oktatás keretében zeneművészeti ágban, képzőművészeti ágban, művészeti ágban, táncművészet ágban okulhatnak a tanulók. 2006-2007-es tanévben, a városban felnőttképzés kezdődött, melyet a SZILTOP Oktatási Kht. Budakalász szervez és finanszíroz.

2.7.2 Egészségügyi és szociális szolgáltatások

A megyében 29 otthoni szakápolási szolgálat működik, az ezer lakosra jutó vizitek száma a legalacsonyabb az országban. A szolgálatok által le nem fedett 34 település (mintegy 70ezer lakos), melyeknek nagy többségük a nyírbátori, vásárosnaményi, mátészalkai kistérségben található.

A megyében 276 felnőtt és vegyes körzet, 69 házi gyermekorvosi körzet, működött a megyében 2006 elején, tehát összesen 345 házi orvosi szolgálat működött. Az ezer lakosra jutó felnőtt és vegyes házi orvosi szolgálatok száma 45, az egy szolgálatra jutó bejelentkezett biztosítottak száma is magasabb az országos átlagnál. A gyermek és iskolafogászat közel 70%-a a megyeszékhelyen található. A megyére, illetve kistérségre is egyaránt jellemző az egészség és az életmód közötti összefüggés ismereteinek hiánya.

Az egészséges táplálkozás, friss zöldség, gyümölcs fogyasztása alacsonyabb az országos átlagnál a területen, annak ellenére, hogy a megye kiemelkedő zöldség-gyümölcsstermesztési kapacitásokkal rendelkezik.

Az egészségügyi ellátás tekintetében nagy területi egyenlőtlenségek tapasztalhatóak megyén belül, különösen a kistérségek vannak kiszolgáltatott, hátrányos helyzetben. Az orvosi ellátás biztosítása az alapellátásban és a szakellátásban egyaránt problémát jelent.

A szakorvosok területi eloszlása egyenetlen, hiányzik az egységes egészségügyi informatikai rendszer. Az ellátás javítása érdekében szükséges a településközi, illetve kistérségi együttműködés.

A térségben folyamatosan nő „bio- pszicho- szociális” terhelés és gyakori a mozgásszervi betegségek miatti rokkantság. A térségben magas a daganatos megbetegedések száma és az emésztőszervi megbetegedések előfordulása is. A dohányzók száma erősen meghaladja az országos átlagot, ez forrása lehet többek között a légúti megbetegedéseknek is.

A megyében 23 szolgáltató nyújt egészségügyi szakellátást, ezek közül 5 fekvőbeteg szakellátást is. Az országos átlagnál sokkal alacsonyabb a 10 ezer lakosra jutó kórházi ágyak száma.

Máriapócsban az egészségügyi ellátás a kötelező feladaton túl önként vállalt feladatot is ellát. A háziorvosi és fogorvosi ellátás mellett labor és fizioterápia szolgáltatásait is igénybe vehetik a település lakói.

A város 1989-től 2 település fogorvosi ellátását biztosítja (Máriapócs, Pócspetri). 2007. február elsejétől ambuláns ellátásként 4 órában szombati és vasárnapi, illetve ünnepnapokon orvosi ellátás van a településen, mely nemcsak a lakosoknak, illetve az intézményeknek nyújt egyfajta biztonságot, hanem az idelátogató zárandokoknak, turistáknak is a szociális ellátásban. Ez utóbbi kiemelten fontos, hiszen a városba nagy számban érkeznek turisták, vallási zárandokok. Az egészségügyi ellátás keretein belül működik az Anya- és Gyermekevédelem, mely két védőnővel látja el az iskola, óvoda egészségügyeit is. A városban a háziorvos és a fogorvos magánpraxist működtet, így látja el a feladatait.

2.7.3 Kultúra és közművelődés

A kulturális-szellemi életben betöltött térségi szerepe az 1800-as években alakult ki Máriapócsban a bazilita szerzetesrend betelepítésével. A kultúra, az oktatás meghonosodott, és ezzel együtt működött itt az öt nyelven való oktatás, zenei műveltségük kimunkálása és hatalmas könyvtár.

A könyvtár alapítása a monostor alapításához (1749) kötődik. Az állomány erőteljes gyarapodása a 19. század végén, a 20. század elején volt újra jelentős – a pócsi atyák személyes könyveinek leadása által: Dankánics, Dudics, Gávris, Vámos, és más atyák prédikációs, aszketikus könyveivel, valamint magyar nyelvű szépirodalmi munkákkal.

A máriapócsi könyvtárnak volt egy – mai szemmel nézve felbecsülhetetlen értékű – szláv gyűjteménye, amely teljes egészében elveszett. A könyvtár megmaradt dokumentumait ma is őrzik a monostorban és a Nyíregyházi Egyházmegyei Könyvtárban.

A rend megszűntetésével a kulturális élet visszamaradt, de 1925-ben mozgóképszínház működött a Máriapócsban, „Levente” névvel, mely 300 férőhelyes volt.

A Művelődési Háznak egy hajdan volt uradalmi ház adott és ad otthont a mai napig. Az ún. nagyterem mellett előtér, szakköri terem, könyvtár, olvasó terem és iroda található a külsejében kissé kopottas, de belülről felújított épületben.

Az 1960-ban alapított intézmény kezdettől fogva kettős funkciójú volt. A művelődési ház mellett a könyvtár is helyet kapott. Az 1980-as évek végére ez a központi szerep a múlté lett. A rendszerváltás, a Pápa-látogatás a vidék – így Máriapócs- infrastruktúrájában is nagy változást hozott: aszfaltozott utak, gáz, telefon, szennyvíz, stb.. Az éledő település igényei ugrásszerűen megnövekedtek az oktatás, a kultúra területén is. Az addig zárva tartó művelődési ház mára „nyitott házként” megkezdte működését. 1992-ben a településre költözött egy fiatal színészházaspár, akik megkapták a helyi közművelődési feladatok koordinálását. 1992-ben tehát átvették a rideg, kopár cserépkályha-fűtéses "kultúrházat", amelyben a könyvtár volt az, ami "igény szerint" nyitva tartott. Első lépésként Csöpp Színház néven megalakították azt a máig működő színjátszó csoportot, mely ma is működik.

Az akkori faluban színházba járók baráti köre alakult meg. Időközben a ház belső, funkcióknak megfelelő átalakítása is megtörtént: villanyfűtés váltotta fel a cserépkályhát, izléses festés és kis odafigyelés tette hangulatossá, használhatóvá az uradalmi házat. A használhatatlan nagy előtérből szakköri termet alakítottak ki, az évek óta működő fazekas műhelynek illetve az alkalmasszerű játszóházaknak.

A 7000 kötetes kis könyvtárat barátságossá téve kiegészítették egy felújított, leburkolt, új asztalokkal, székekkel felöltöztetett olvasóteremmel, hogy az időközben nagy népszerűségnek örvendő könyvtárban a bűvárkodásra megfelelő, emberi környezet álljon rendelkezésre. Az ódon, gyönyörű fakorlátos padlásfeljáró ideális irodának vált be. Nagy, füves udvarát fásították, pihenő kerti faasztalokkal, padokkal látták el.

A település társadalmi, kulturális helyzete

Máriapócs állandó lakosságát tekintve az ország egyik legkisebb városa. Városi rangját a több évszázadra visszatekintő vallási kegyhelyként való ismertségének köszönheti. Az itt élő családok döntő többsége a jelenleg rossz jövedelmezőséget mutató mezőgazdaságból próbál megélni. A mezőgazdasági művelésbe vont földterületek rossz minőségűek, az átlagos aranykorona érték 15 AK alatti. Jelentős a dohánytermelés és az erdőgazdálkodás. A földtulajdonosokra a 10 ha alatti földterület a jellemző, 100 ha fölötti területen 3-4 család gazdálkodik.

Város kulturális élete

Máriapócs város a lehetőségeihez mérten mindig szem előtt tartotta a lakosság igényeit. Ennek érdekében a városban teleház, művelődési ház és számos civil szervezet működik:

- sportegyesületek (Horgászegyesület, Szabadidő SC, melynek keretén belül küzdő sport, labdarúgás, asztalitenisz, tenisz sportágak kapnak helyet),

- civil egyesületek (Független Női Szövetség, Máriapócsi Nyugdíjas Egyesület, Máriapócsi Polgárőr Egyesület, Máriapócsért Városvédő és Fejlesztő Szövetség, Máriapócsi Ifjúsági Egyesület, Mohos -menti Vadásztársaság, 1900. sz. Könnyező Pócsi Szűzanya Cserkészcsapat),
- alapítványok („Máriapócsért” Alapítvány, „Máriapócsi Gyermekekért” Alapítvány, Idősek Otthona Lakóiért Alapítvány, a Máriapócsi Óvoda Gyermekeiért Alapítvány).

A máriapócsi civil szervezetekre elmondható, hogy aktív résztvevői Máriapócs kulturális életének.

A művelődési ház egész éven át várja a kultúra iránt érdeklődő lakosokat. Az intézmény napi 8 órában áll a látogatók rendelkezésére, két fő alkalmazásával működik, 1 fő megbízott vezető-könyvtáros, és 1 fő kisegítő. A felújított belső tér helyet ad az évek óta működő kézműves műhelynek.

A technika fejlődésével, minisztériumi támogatással fejlesztették számítógépes szolgáltatásainkat, így a Városi Könyvtár már nem csak a hagyományos nyomtatott dokumentumokkal áll az olvasók rendelkezésére, de internetes hozzáféréssel az ország könyvtári hálózatából bármilyen segítséget nyújtanak látogatóinknak. Az iskolai tanulmányaikhoz helyben hozzáférhetnek az információkhoz az egyetemeken és főiskolákon tanulók. E-Magyarország Pontként a lakosság tájékoztatási igényeit szolgálja ki. Egy épületben található a Művelődési ház, illetve a Könyvtár, Információs terem, Teleház szakköri termek, valamint Nagyterem.

A nagyteremben szokták tartani közmeghallgatásokat, egyesületi programokat. Évről évre nagy sikernek örvend a nyári Zsiráf tábor, ahová nem csak a helyi, de a környező települések kisebb-nagyobb gyerekei is elmennek. A könyvtár tagjai diákok és felnőttek, akik hagyományos könyvkártyás kölcsönzéssel kölcsönözhetnek a könyvtárból. Az Ifjúsági Egyesület részére kialakított teremben, három multimédiás számítógép áll a fiatalok rendelkezésére. A 10 multimédiás számítógépekből álló informatikai részleget nem csak a mindennapi informálódásra, hanem rendszeres informatikai oktatásra is használják. Rendelkezésre állnak a nyomtatáshoz, fénymásoláshoz, szóróanyag készítéshez a szükséges felszerelések, gépek. A művelődési házban helyet kapnak a Nyugdíjas Egyesület, Ifjúság az Ifjúságért Egyesület, valamint a Nőszövetség és a Horgász Egyesület, Cigány és Ruszin Kisebbségi Önkormányzatok rendezvényei. A településen Városi televízió is működik. A település valamennyi –előre jelzett- rendezvényéről felvétel készül, melyet plakáton meghirdetett időpontban sugároznak, ismételnék.

A teleház 2000.március 10.-én nyitotta meg kapuit, de az eltelt rövid idő alatt a szolgáltatások biztosításán túl rengeteg programot szerveztek, amelyek nagy létszámot megmozgató sikeres rendezvények voltak. Továbbá elkészítették Máriapócsról a multimédiás helytörténeti képtárat ill. adattárat.

Így az eddig "szétszórt" és rögzített emlékek egy helyen a teleházban megtalálhatók, a még nem rögzített meglévő tárgyi és egyéb emlékek rögzítésre kerülnek, a közösség számára egyszerűen hozzáférhetővé válnak, megtekinthetők és felhasználhatók. Máriapócsi Teleház lett a hús megyei teleházat tömörítő szervezet központja. Ma az Iránytű Gazdaságfejlesztő Klub működteti a Máriapócsi Teleházat. A Hungaricum vendégház helységeiben működő teleház közösségi célokat is szolgál, (közösségi terek), kulturális, művészeti tevékenységre is alkalmas (alkotóház), új típusú munkalehetőséget biztosít, (táv munka centrum), ráadásul egy különleges köntösbe öltöztetve (hungaricum), de mindez teljesen üzleti alapon és magántulajdon formájában kerül megvalósításra.

A vendégházat a teleházas tevékenységek megismerése céljából Bulgáriából érkező vállalkozói csoport, Romániából közösségfejlesztők társasága, valamint legutóbb az Amerikai Egyesült Államokból az Intel cég kutató mérnökei is meglátogatták. A találkozás alkalmával megvitathatták a teleházas szervezeti kérdéseit, a mozgalom mai helyzetét, valamint a legújabb tájékoztatást kaptak a helyi és megyei programokról.

A Máriapócsi Labdarúgó Klub 10 éves szünet, kihagyás után 1991-ben alakult újjá. Nagy eredmény, hogy sikerült megépíteni a megyei labdarúgó sportéletben is méltán elismert sportlétesítményt, a világitással rendelkező, kitűnő talajú labdarúgó pályát.

Jelenleg egy sportegyesület a Szabadidő SC biztosítja a jogi kereteket és a szervezett működést az alábbi sporttevékenységek számára: - sporthorgász - - tenisz - - küzdősportok (ökölvívás, Kick-bokszt) - - testépítés - - szabadidős sporttevékenységek nem szakosztályi szinten és / vagy alkalmakhoz kötött sportágak (tollaslabda, asztalitenisz, alkalmi sportrendezvények). Az eddig eltelt idő igazolta azon elképzelés helyességét, hogy egy egyesület integrálja a településen megjelenő szabadidős sporttevékenység kategóriájába tartozó sportágakat. A szakosztályok teljes önállósággal és ez idáig a működési keretek tekintetében problémamentesen működnek. A sportcéljaik megvalósulásához megfelelő mozgósító erővel rendelkeznek, legyen szó házi versenyek rendezéséről, vagy a működés feltételeit elősegítő társadalmi munkáról. A szabadidős sporttevékenységekhez tartozik az asztalitenisz, amit korábban sikeresen és versenyszerűen végeztek. A téli hónapokban beszükül a mozgás lehetősége, ezért rendszeressé tették és megteremtették a feltételrendszerét a tollaslabdázásnak a tornateremben. A testépítő edzőtermet az iskolai kereteken kívül is rendszeresen használják, sőt egy 15 fős társaság a Szabadidős SC vezetésének támogatásával egy önálló konditermet is létrehozott. Itt kell még megemlíteni a rendszeresen, de alkalomhoz kötött sporttevékenységek (Kihívás napja, Május 1., Augusztus 20.) szervezését, aminek természetesen különösebb sportértéke ugyan nincs, inkább figyelemfelkeltésről, a szabadidő hasznos eltöltéséről szólnak. Az önkormányzattal kifejezetten jó és korrekt a kapcsolat, ami szintén hozzájárul, hogy egy ilyen viszonylag kis lélekszámú településen ennyire sokszínű, sokszereplő sporttevékenység létezik, és ez olyan érték, amit mindenképpen óvni és ápolni kell.

A Horgász egyesület teljesen "szakmai" alapon a szövetség által kötött le szabályozott viszonyok között jött, jöhetett létre, tagja a MOHOSZ Szabolcs - Szatmár - Bereg Megyei szervezetének.

A Máriapócsi Horgász Egyesület tagjai gondoskodnak a horgásztó és környezetének rendben tartásáról, a halállomány pótlásáról, a házi versenyek szervezéséről, valamint a szigorú horgászási szabályok betartásáról és betartatásáról. Mivel ténylegesen speciális sportszervezetről van szó, és a benne aktívan résztvevőknek is magas a száma, indokolt, hogy az önkormányzat külön és kiemelten kezelje ezt a szakágat. Ezt az igényt az is alátámasztja, hogy egy nagy értékű szép környezetben lévő önkormányzati tulajdonú horgásztóról van szó. A Horgásztó és Csónakázótó a 13 ha-os Szabadidő park része, 3,5 ha -s vízfelülettel. A két tavat a IV/4 Felső - Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő főfolyás szeli ketté, és egyben biztosítja a víz utánpótlást is.

A küzdősportoknak közel egy évtizedes hagyománya van. A Pócs és Petri Kick- boksztól Karate SC szervezésében széles korcsoportú amatőr és profi versenyzők (a gyermek korosztálytól az ifjúsági és felnőtt korosztályig) több százan rendszeres kick- boksztól és ökölvívó edzésen vehettek részt.

A rendszeres kemény munkának, a megfelelő szakmaiságnak, és a vezetés által biztosított kiváló tárgyi feltételeknek köszönhetően egyre jöttek a sikerek, az eredmények, magyar bajnoki címek, kupa győzelmek, sőt korosztályos válogatottságok is ökölvívásban és, kick - boksztól egyaránt.

Az országos ismeretségű máriapócsi Rabócsi Ringet évente többször felkeresik az autósport szerelmesei. A történet hat évvel ezelőtt kezdődött. 1996. november 26.-án egy meghívásos ralyecross versennyel nyitották meg a létesítményt. A következő két év ralyecross versenyei, hó-jég ralija alapozta meg a tavaly megkapott profi minősítést, amely két futam megrendezését vonta maga után. Ez 2006-ban már három profi bajnoki futamot láthatott az egyre növekvő létszámú közönség. Egy-egy alkalommal nyolc-tízezer néző is megfordul a pályán, amely folyamatosan fejlődik. Már elkészült az őrzött parkoló, egyre több a kommunális létesítmény. Három év múlva Európa-bajnoki futamot szeretnének rendezni a ringen. A hosszú távú elképzelés szerint pedig tíz év múlva a ralyecross pálya csak egy része lesz egy minden igényt kielégítő autós centrumnak. A 990 méter hosszú Rabócsi Ring 62 százalékát szilárd burkolat, 32 százalékát murva és homok borítja. A pálya körül 3-4 méter magas földsáncok és szalagkorlátok védik a nézők testi épségét. A versenyzőket harmincegy férőhelyes depó, a szurkolókat fedett lelátó, parkosított környezet várja.

Kis település Máriapócs, ezért az egymásért élés itt különösen a középpontba kell kerüljön. Egymás nélkül iskola, óvoda, városi könyvtár családsegítő központ, hivatal, rendőrőrs, teleház is, egymást kihagyva vagy megkerülve nehezen jutnánk előre. A helyi értékek felismerése és kiaknázása az egyik legnagyobb fejlesztési lehetősége a városnak. A fejlesztési beruházások elengedhetetlenek a város továbbfejlődése érdekében. A pozitív jövőkép szerint minden fejlesztés végcélja a jó és javuló életminőség biztosítása az itt élők számára. Ennek alapfeltétele, hogy megfelelő színvonalú infrastruktúra, fejlődőképes beruházások rendelkezésre álljanak. A minőségi élet feltételei csak akkor biztosíthatóak teljes mértékben, ha a fejlődés közepette megmaradnak a város kulturális, illetve természeti- környezeti értékei.

2.7.4 Igazságszolgáltatási, államigazgatási és közigazgatási funkciók ellátása

Önkormányzat:

A Képviselő-testület **tagjainak száma: 10 fő.**

A Képviselő-testület mellett a következő **bizottságok működnek:**

Állandó bizottság:

- Pénzügyi Bizottság 7 fő,
- Szociális Bizottság 5 fő,
- Településfejlesztési Bizottság 7 fő,
- Oktatási, Kulturális, Sport Bizottság 5 fő,

A Képviselő-testület a következő **munkacsoportot hozta létre:**

- Társadalmi kapcsolatok munkacsoport 17 fő

Az Önkormányzat **feladata a helyi közszolgáltatások körében:**

- a településfejlesztés, a településrendezés,
- az épített és természeti környezet védelme,
- a lakásgazdálkodás,
- a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás,
- a köztemető fenntartása,
- a helyi közutak és közterületek fenntartása,
- helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása,
- gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól,
- közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban,
- közreműködés a foglalkoztatás megoldásában,
- gondoskodás az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról,
- a közművelődési tevékenység támogatása, Művelődési Ház és Könyvtár fenntartása,
- tudományos, művészeti tevékenység, Sport támogatása,
- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása,
- az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.

Az Önkormányzat **kötelező feladatként gondoskodik:**

- az egészséges ivóvízellátásról,
- az óvodai nevelésről,
- az általános iskolai oktatásról és nevelésről,
- a közművelődésről,
- az egészségügyi és a szociális alapellátásról,

- a közvilágításról,
- a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról;
- az etnikai kisebbségek jogainak érvényesítéséről.

Önként vállalt feladatként gondoskodik:

Labor működtetéséről, Fizioterápiai ellátásról, sport feladatokról, a városüzemeltetési feladatokról, a város infrastrukturális ellátásához szükséges beruházásokról, felújításokról, a helyi közszolgálati média működtetéséről, Áldozatvédelmi Iroda támogatásáról, civil szervezetek támogatásáról, az önkormányzat tulajdonában, használatában lévő mezőgazdasági területek műveléséről, hasznosításáról, erdők telepítéséről, erdők ápolásáról, dohánytermesztéséről, helyi Kisebbségi Önkormányzatok pénzügyi támogatása, az önkormányzati lehetőségek figyelembe vételével.

A Hivatal a Képviselő-testület által létrehozott, egységes szerv, amelyet a **polgármester** Képviselő-testület döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében - a jegyző útján - irányít.

A Hivatal az alábbi **szervezeti egységekre tagozódik** :

- 1. Városi Gyámhivatal (1 fő)**
 - hivatalvezető, gyámügyi ügyintéző.
- 2. Okmányiroda (4 fő)**
 - személyi okmány ügyintéző,
 - közlekedési igazgatási ügyintéző,
 - vállalkozási ügyintéző,
 - útlevel okmány ügyintéző.
- 3. Kiemelt Építésügy (1 fő)**
 - építésügyi ügyintéző.
- 4. Ügyvitel és Szervezés (4 fő):**
 - iktató ügyintéző,
 - adminisztrátorok,
 - gépjárművezető.
- 5. Pénzügy és Vagyongazdálkodás (4 fő):**
 - költségvetési és számviteli ügyintéző,
 - költségvetési és munkaügyi ügyintéző,
 - pénzügyi és vagyongazdálkodási ügyintéző
 - pénztáros.
- 6. Lakosságszolgáltatás és Igazgatás (4 fő)**
 - anyakönyvi, népesség-nyilvántartó és gyámügyi, ügyintéző,
 - szociális és igazgatási ügyintéző.
 - építési, műszaki, mezőgazdasági és beruházási ügyintéző.
 - adóügyi ügyintéző.
- 7. Ügyfélszolgálat (1 fő)**
 - ügyfélszolgálati ügyintéző.

A szervezeti egységek mellérendeltségi viszonyban vannak egymással.

A Hivatal szervezetén belül külön szervezeti egységet alkot az önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező Városi Gyámhivatal, Kiemelt Építésügy, valamint az Okmányiroda.

A Városi Gyámhivatal és az Okmányiroda szervezeti egységek működési területe: Máriapócs város, Pócspetri, Kisléta, Nyírgyulaj község közigazgatási területe.

A Kiemelt Építésügy szervezeti egység működési területe: Máriapócs város, Pócspetri, Nyírgyulaj és Ófehértó község közigazgatási területe.

Rendőrőrs: Máriapócs Pócspetri, Kállósemjén, Kisléta, Ófehértó, Nyírgyulaj

2.8 Korábbi időszak fejlesztései

Máriapócsban az elmúlt hét évben több mint 1 Mrd Ft sikeresen megvalósult beruházás történt a Széchenyi Terv, a Nemzeti Fejlesztési Terv illetve az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretein belül. Jól látható, hogy a projektek összhangban vannak a város hosszú távú fejlesztési koncepciójával.

2003-ban mintegy 56 apartmannal rendelkező több mint 4000m² es Idősek otthona épült meg 486M Ft értékben a Széchenyi Terv keretein belül.

2005-ben a Napközis Otthonos Óvoda 121M Ft értékben valósult meg.

2007-ben a meglévő szennyvíztisztító telep 100 %-os kapacitás bővítése a szükséges új tisztító műtárgyak és gépészeti berendezések építésével, hiányzó szennyvízcsatorna gerinchálózat kiépítése valósult meg egy 272 M Ft-os beruházással.

2010-ben folyamatban lévő beruházás zajlik a Görög Katolikus Templom előtti tér rekonstrukciójaként, illetve Máriapócs mintegy 13.5 km-es kerékpárút építése van folyamatban.

2.9 Összefoglalás

Az előző fejezetekben elemzésre került Máriapócs jelenlegi helyzete, feltárássra kerültek erősségei, gyengeségei, lehetőségei, beazonosíthatóak azok a veszélyforrások, melyek kockázatot jelentenek a város jövőbeli fejlődése szempontjából.

Összefoglalva megállapítható, hogy Máriapócs a Magyarországi városhálózatba azon belül a Nyírbátori kistérségbe szervesen beépült. Történelmi öröksége és kulturális értékei nemzeti jelentőségűek. Természeti adottságai nem rendkívüliek, de kihasználásuk hosszú távon is lehetőségeket rejt magában.

A város elérhetősége közepesnek mondható. Az M3 autópálya továbbépítésével ez a helyzet jelentősen javulni fog, Máriapócs közel kerül a meghatározó jelentőségű Európai közlekedési folyosókhoz, mint a Tína vagy a Helsinki folyosó. Ezen adottságai meghatározóak a város fejlődése szempontjából.

Jelentős a mezőgazdasági termék feldolgozása melynek következtében Máriapócsnak erős integrátori és foglalkoztatási szerepe van a mikro térségben.

A helyi gazdaság fejlesztésére tett erőfeszítések gátja a település rossz megközelíthetősége, emiatt Máriapócs gazdasága sebezhető. A munkaerő utánpótlása az alacsony munkaerő potenciál és a megközelíthetőségi viszonyok miatt kedvezőtlen.

Máriapócs rendelkezik jelentős, de ma még kiaknázatlan turisztikai potenciállal. A feltárt gyógyvíz, a Romániához és Ukrajnához való közelség olyan természetföldrajzi adottságok melyre alapozni lehet a jövőbeli fejlesztéseket. A turisztikai potenciál fejlesztésének alapja a megkezdett Termál Fürdő fejlesztés és a kulturális kínálat bővítése átstrukturálása. A turisztikai potenciál kihasználásának gátja azonban a kereskedelmi és szálláshely kínálat alacsony színvonala mely a vonzerő növelésének nélkülözhetetlen eleme aminek hiánya a Kegyhely látogatás időszakában csúcsosodik ki.

Máriapócs, jelentős kulturális hagyományokkal, értékekkel és adottságokkal bíró település. A város tradicionális értékei és a törzslakosság erős lokálpatriotizmusa jelentős belső tartalékok mozgósítását teszi lehetővé.

A város fejlett, mikrotérségi igényeket is kiszolgáló intézményhálózatot üzemeltet. Mind a gyermekek nappali ellátást biztosító, mind az alapfokú, oktatási intézetek kapacitásai kihasználtak, kiürüléstől hosszabb távon sem kell tartani, bár a demográfiai változások Máriapócsra is kedvezőtlenek.

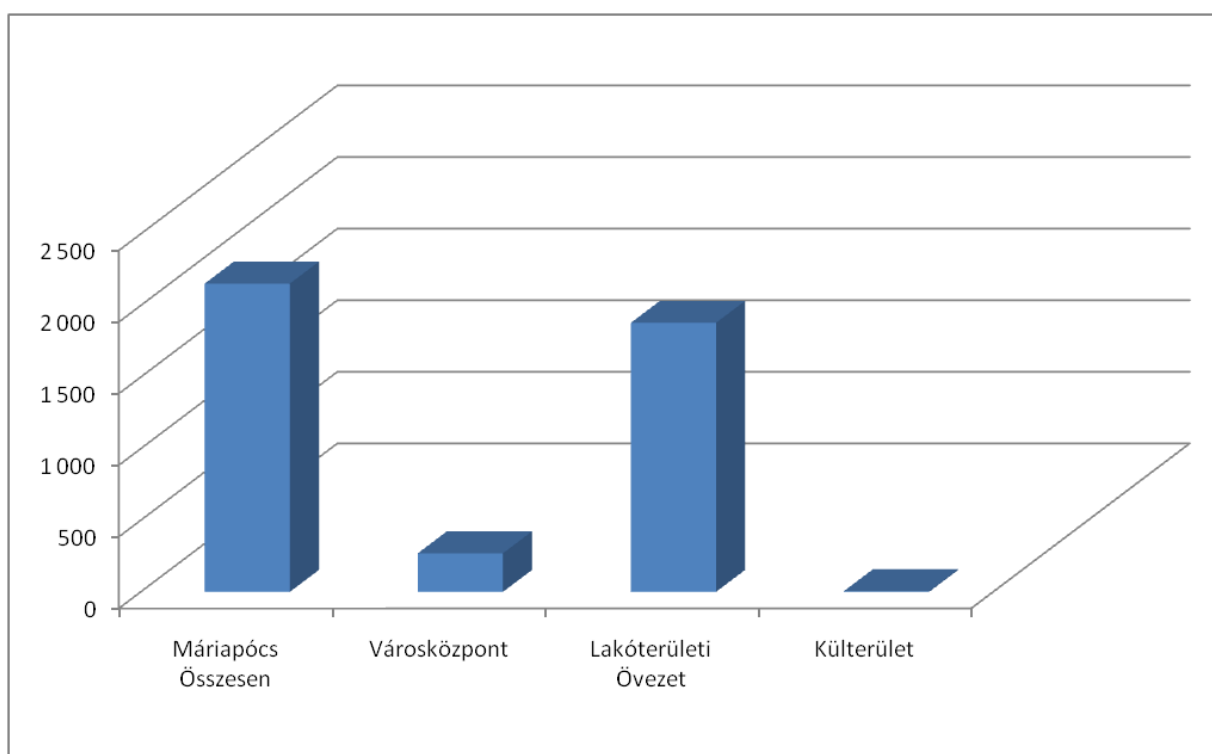
A termálfürdő megépítésével és a szálláshelyek bővítésével Máriapócs ki tudja elégíteni az idelátogató turisták igényeit. Ezzel segítve illetve lendületet adva a város kereskedelmi és vendéglátó egységeinek.

3. A városrészek elemzése

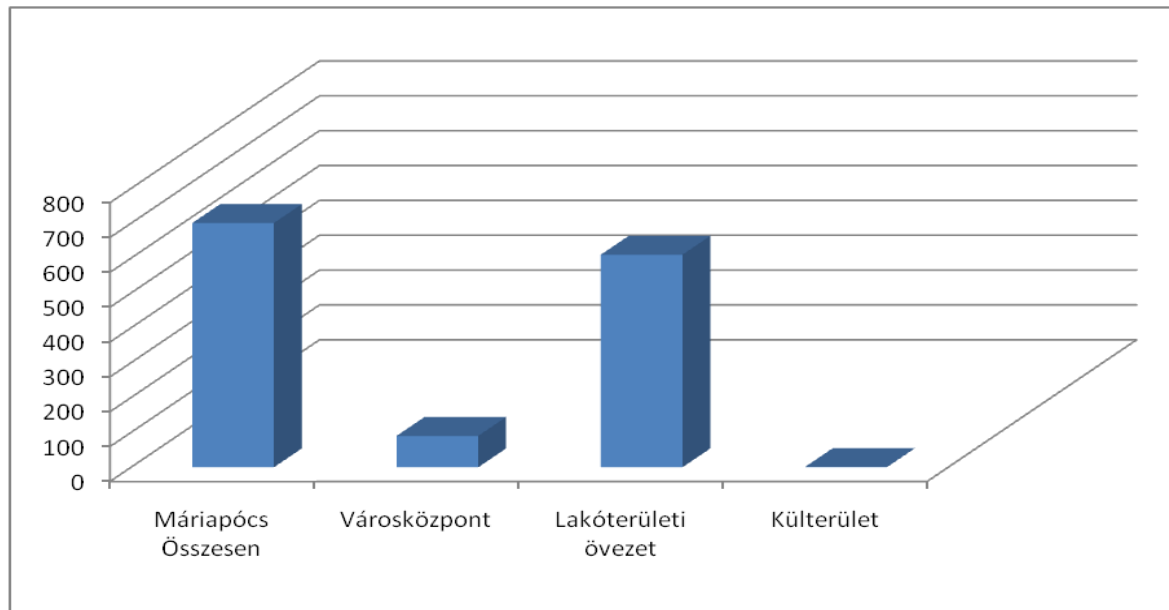
Az alábbiakban Máriapócs városszerkezetét fogjuk áttekinteni, bemutatva a város főbb részeit, amelyek a későbbiek során a városfejlesztés területeit képezik. Az áttekintés mélysége nem éri el a településrendezési tervek részletezettségét és mélységét, azonban az érvényben levő Hosszú Távú Településfejlesztési Konceptióra (a továbbiakban HTTK), a Rendezési és Szabályozási Tervre (RSZT)- illetve Helyi Építési Szabályzatra (HÉSZ) támaszkodik. Az IVS felhasználja a HTTK elemzéseit, a várható tendenciák hatásait és a célrendszerével teljes koherenciában van. Az IVS – ben feltárt és javasolt beavatkozásokat, projekteket megvizsgáltuk, hogy milyen összhang van a RSZT és a HÉSZ jelenlegi állapotával és hol szükséges azok módosítása.

Az áttekintésnek ugyancsak része a statisztikai elemzés. A városrészi összehasonlító statisztikákat a KSH adatok alapján végeztük. Az egyes mutatók relatív és a többi városrészhez viszonyított nagysága ezen adatok alapján tanulmányozható, az elemzés során minden városrésznél a városi átlagtól való eltéréseket fogjuk vizsgálni és röviden magyarázni.

Lakónépeség Városrészenkénti megoszlása

Lakásállomány városrészenkénti megoszlása

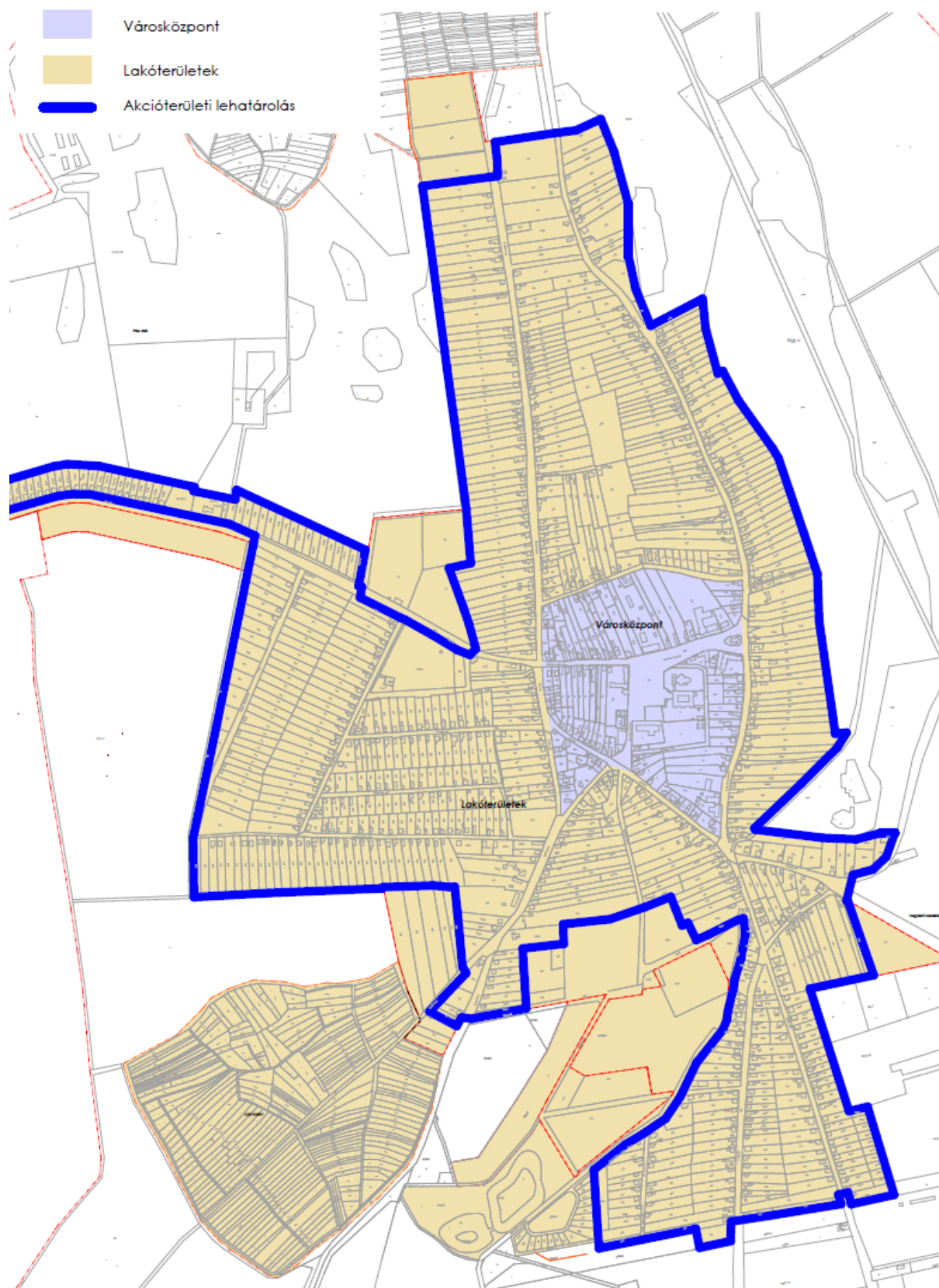

Máriapócs funkció ellátottsága

Város Funkcióellátottsági Térképe									
Megnevezés	Városrészek								
	Városközpont	1. Városrész	2. Városrész	3. Városrész		1. Szegregátum	2. Szegregátum	Külföld	Összesen
Gazdasági funkciók:									
Piac									1
Kiskereskedelmi üzletek									20
Bankok									0
Pénzügyi szolgáltatók									1
Közütemi szolgáltató jelenléte, iroda									6
Szolgáltató központ									0
Áruház, szuper-hiper market									0
Ipartelep									4
Ipari, vállalkozói park									0
logisztikai központ									0
Innovációs központ, Irodaház									0
Panzió									2
Szálloda									0
vendéglátó egységek száma									10
Közlékedési, távközlési funkciók									
távolsági autóbussz-megálló	4							3	7
Buszpályaudvar									0
vasútállomás									1
postahivatal, fiókpost									1
helyi autóbusszjárat									1
tömegközlekedés egyéb									1
benzinkút									1
taxi szolgáltatás									0
közütemi vízhálózat, léte.									1
Városi T V									1
zárt szennyvíz csatorna-hálózat									1
Közösségi funkciók									
önkormányzati közművelődési könyvtár									1
művelődési otthon jellegű intézmény									1
kulturális központ									0
színház									0
Mozi									0
Múzeumi intézmény									1
Sportcsarnok,									0
Sport létesítmény szabadtéri									1
Szabadidő csarnok									0
Élménypark									0
Játszóter									0
Rendezvényter									0
Uszoda									0
Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók									
önkormányzat									1
okmányiroda									1
Regionális hatáskörű hatósági intézmény									0
Kistérségi hatáskörű hatósági intézmény									0
Bíróság									0
Rendőrség									0
Rendőrség, Körzeti iroda									1
Polgárőrség									1
börtön									0
ügyészség									0
Munkaugyi központ									0
Tűzoltóság									0
Humán szolgáltatási funkciók									
körzeti,háziorvosi rendelőhely									1
gyógyszertár									1
Központi orvosi ügyelet									1
Háziorvosi ügyelet									1
járó beteg szakellátás									0
Fogászati szakrendelés									1
Kórház									0
mentőállomás									0
bentlakásos és átmeneti intézmény									1
Helyi idősek otthona									1
Kistérségi szintű idősek otthona									0
Demens részleg									0
Hos-pis ellátó részleg									0
Idősek klubja									1
Idősek napközje									0
Bölcsőde									0
Ovda									1
Általános Iskola									1
Középskola									0
Szakiskola									0
Főiskola									0
Egyetem									0
Továbbképző központ									0
Kutatóintézet									0

Mutató megnevezése	Máriapócs összesen	Városközpont (Ady Endre u. - Selyem u. - Béke u. - Szőlő út - Petri u. - Báthori út - Ófehértó u.)	Lakóterületi övezet (A városközpont és a település belterületi határa közötti övezet)	Külterület
Lakónépesség száma	2 153	269	1 879	5
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	24,3	16,0	25,5	40,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	58,2	55,4	58,5	60,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	17,5	28,6	16,0	0,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,2	30,9	42,7	0,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,5	18,7	3,2	0,0
Lakásállomány (db)	701	90	610	1
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	38,7	52,2	36,7	0,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	60,8	52,4	62,0	33,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	32,4	23,5	33,7	0,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	36,7	44,4	35,6	66,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	53,0	42,4	54,5	0,0
Állandó népesség száma	2 203	280	1 918	5

Városrészek

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft.
Eurost Hungary Pénzügyi és Szervezési Tanácsadó Bt.

3.1 Az egyes városrészek bemutatása és elemzése

3.1.1 Városközpont

A városrész társadalmának és lakásállományának népszámlálási indikátorai

Lakónépesség / Állandó népesség	Lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya	Lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya	Lakónépességen belül a 60 év felettek aránya
269 fő	16%	55,4%	28,6 %
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	Lakásállomány	Alacsony komfortfokozatú lakások aránya
30,9%	18,7%	90 db	52.2%
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya
52,4%	23,5%	44,4%	42,4%

A város lakosságának mindösszesen 12.5% lakik itt ebből is látható hogy inkább gazdasági,közigazgatási,turisztikai egységek vannak jelen a városközpontban. A lakosság korösszetétele kedvezőtlen, öregedő városrész, a képzettségi és jövedelmi viszonyok szempontjából viszont már kedvezőbb a városi átlaghoz képest.

A városrész történelmi fejlődésének és viszonylag kis-közepes méretének megfelelően egyközpontú, funkciókkal betöltött alközpontok nem alakultak ki. A funkciók ellátásához kapcsolódó infrastruktúrák többsége mind műszakilag mind építészetiileg is elavult, korszerűtlen, fenntartásuk költséges. A városközpont Máriapócson funkció ellátottsági szempontból központi szerepet tölt be.

Közepesen magas a közlekedés által okozott környezet terhelés, rendkívül kevés a magas színvonalú vendéglátóhely és a szálloda.

A magas funkcióellátottság miatt kedvező a foglalkoztatási viszonyokat értékelő mutatók. A statisztikai adatokból látható, hogy a városközpont közigazgatási központ.

Városrészi SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Kiépült infrastruktúra (járdák, úthálózat, csatornázás) • Funkcióellátottság koncentrált elhelyezkedése • A városrészben található történelmi nevezetességek, a turisztikai potenciál nagy része • A városrész elérhetősége kedvező (busz, és vasútállomás) • jó kereskedelmi, szolgáltatási ellátás 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyes utcákban a belvíz és felszíni vízvezetés fejlesztésre szorul • A Főtér rekonstrukcióra vár • Sok közintézmény fűtési rendszere korszerűtlen nem energia-hatékony • A városi átlagnál előregedettebb a városrész társadalma. • nincs kerékpárút • Kevés üres telek – mély fekvésű területen található • Nincs igazi sétálóutca • Kevés a vendéglátóhely
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • A turisztikai potenciál erősödése, további befektetések megjelenése, ennek révén a Városközpont rekonstrukciója • Az Önkormányzati beavatkozások a magánerős építkezések és felújítások növekedését fogja eredményezni 	<ul style="list-style-type: none"> • A régi épületek további leromlása

3.1.2 Lakóterületi övezet

A városrész társadalmának és lakásállományának népszámlálási indikátorai

Lakónépesség / Állandó népesség	Lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya	Lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya	Lakónépességen belül a 60 év felettiek aránya
1879 fő	25.5%	58.5%	16 %
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	Lakásállomány	Alacsony komfortfokozatú lakások aránya
42,7%	3,2%	610 db	36,7%
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya
62,0%	33,7%	35,6%	54,5%

A lakóterületi övezet Máriapócsban lakhatási és közösségi szempontból központi szerepet tölt be. A város majdnem egésze mintegy 87,2%-ka lakik itt.

A lakossági korösszetétel szinte megegyezik a városi átlaggal.

Közepesen magas a közlekedés által okozott környezet terhelés, rendkívül kevés a magas színvonalú vendéglátóhely és a szálloda.

A alacsony funkcióellátottság miatt kedvezőtlen a foglalkoztatási viszonyokat értékelő mutatók.

Szegregátumok helyzete a városrészben:

Lakáskörülmények

1.szegregátum

Mutató	2010	2001
Szegregátumokban élők száma (összesen)	75	58
Lakásállomány (db)	23	10
Alacsony komfort fokozatú lakások száma	17	9

A lakóterületen található házak többsége szoba-konyhás, éléskamrával ellátott alacsony komfortfokozatú lakások. A 2001-es adatok szerint 10 lakás van.

Az itt élőknek saját tulajdonú lakásaikban, a felújításra, tereprendezésre nincs anyagi forrásuk. A lakóterület felszámolása nem lehetséges, a magántulajdonban lévő lakások értéke olyan alacsony, hogy az érte kapott összegből az itt élők nem tudnának másikat vásárolni, cserelakással pedig nem rendelkezik az önkormányzat. Életveszélyes, rendezetlen tulajdonú lakások nincsenek a szegregátumban. 4 lakásnak rendezetlen a tulajdon viszonya, ami nem minősül önkényes lakásfoglalásnak, mivel vérszerinti rokonság birtokára építkeztek azok hozzájárulásával.

Az önkormányzat 2010-es adatbázisa alapján, a területen 23 db lakás található, mely a 2001-es adathoz képest 13 db szám növekedést mutat. Ebből a növekedésből adódóan 17 db az alacsony komfortfokozatú lakások száma.

Megállapítható, hogy a lakás állomány az eltelt időszakban 13 db-bal növekedett, az alacsony komfort fokozatú lakások száma szintén.

A szegregátumban élők száma viszont 58 főről , 75 főre növekedett.

2.Szegregátum

Mutató	2010	2001
Szegregátumokban élők száma (összesen)	353	352
Lakásállomány (db)	98	103
Alacsony komfort fokozatú lakások száma	14	46

A lakóterületen a 2001-es adatok szerint 103 db lakás található, a 2001 es adatok szerint 352-en élnek itt, bérlakás nincs a szegregátumban. A terület szervesen beintegrálódik a városi szövetbe. A magántulajdonban lévő lakások értéke nem olyan alacsony, hogy az érte kapott összegből az itt élők ne tudnának másikat vásárolni, ennek ellenére a térbeli mobilizáció nem jellemző. Az itt élők nem tartoznak a legalacsonyabb státuszú réteghez, saját erőből lakásaik felújítására azonban munka hiányában nem képesek.

A 2010-es önkormányzati nyilvántartás alapján a szegregátumokban élők száma közel azonos a 2001-es időszakkal. A lakás állomány 5 db-bal csökkent, az alacsony komfort fokozatú lakások száma jelentősen csökkent az elmúlt 9 évben, jelenleg 14 db.

3. Szegregátum

Mutató	2010	2001
Szegregátumokban élők száma (összesen)	38	55
Lakásállomány (db)	15	13
Alacsony komfort fokozatú lakások száma	2	9

A lakóterületen a 2001-es adatok szerint 13 lakás található. A 2001 es adatok alapján a szegregátumban élők száma 55 fő. A házak 69,7% alacsony komfortfokozatú. Az itt élőknek a felújításra, nincs anyagi forrásuk. A terület szervesen beintegrálódik a városi szövetbe. A magántulajdonban lévő lakások értéke olyan alacsony, hogy az érte kapott összegből az itt élők nem tudnának másikat vásárolni, a térbeli mobilizáció nem jellemző.

Az önkormányzat 2010-es adatbázisa alapján a területen 15 db lakás található, melyből 2 db alacsony komfortfokozatú.

Megállapítható, hogy a lakás állomány az eltelt időszakban két db-bal ugyan növekedett, viszont a lakások komfort fokozata pozitív irányba szintén növekedett, és a szegregátumban élők száma viszont 55 főről ,38 főre csökkent.

A mutatók egyértelműen javuló tendenciát mutatnak.

Infrastrukturális ellátottság

A szegregátum infrastrukturális ellátottsága a szennyvíz hálózat, vezetékes víz, villany, kábel TV és pormentes út és járda (kivétel a Dózsa György úti építési engedéllyel nem rendelkező lakások környezete) kiépített.

A közüzemi költségek (víz, gáz, szennyvíz) miatt a gerinchálózatra történő bekötés azonban sok lakás esetében nincs megoldva, a tartozások miatt pedig sok lakásban szüneteltetik a szolgáltatásokat, a villanyórát is több helyen leszerelte a szolgáltató.

Máriapócs városban a szemétszállítás kötelezően igénybe veendő közszolgáltatás. A szegregált területek nagy részén azonban az önkormányzat- figyelembe véve az itt élők nehéz anyagi helyzetét – csoportos és térítésmentes konténeres szemétszállítást biztosít. A CKÖ vásárolt szemét tárolókat és átadta a családoknak Ezen feltételek biztosítása segítette, hogy az utcák és utcavégek ne szemetesedjenek el. Az utcákban elhelyezett konténerek számát és az ürítések gyakoriságát azonban igény szerint felül kell vizsgálni.

Az utcai közkifolyóként működő kutak a vonatkozó közegészségügyi szabályoknak megfelelő darabszámban állnak a lakosság rendelkezésére. Ebben az önkormányzat törvényi kötelezettségének eleget tett.

Funkció ellátottság

A terület **funkcióellátottsága, gyakorlatilag 0, a többi területen lakosságarányosan alacsony, de ez a város egyközpontúságával függ össze.** A területen található vendéglátó egység de rendkívül alacsony színvonalú. A városban működő funkciók a szegregátumokban élők számára is elérhető.

A lakóterületeken élő roma kisebbségnek **nincs közösségi helye**, ahol önállóan programokat tudnának szervezni, de a művelődési házban megvalósult programok számukra is elérhetőek, es helyszín biztosított ott. A történelmi egyházak rendszeresen tartanak istentiszteletet, nagyon erős hitélet folyik Máriapócson, a roma lakosság pedig nagy arányban vallásos.

Városrészi SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Kiepült infrastruktúra (járdák, úthálózat, csatornázás) • Nyugodt, csendes lakóterületi övezet • Szegregátumok jó infrastrukturális állapota 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyes utcákban a belvíz és felszíni vízvezetés fejlesztésre szorul • nincs kerékpárút • Kevés üres telek – mély fekvésű területen található • Kevés a vendéglátóhely
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • További építési telkek kialakítása szükség esetén • Termálvíz hasznosítása • Vallási turizmus lehetőségeinek hatékonyabb kiaknázása 	<ul style="list-style-type: none"> • A régi épületek további leromlása

4. Stratégiai Fejezet

4.1 Máriapócs hosszú távú jövőképe

Máriapócsban az IVS megalkotása előtt is léteztek a város közép, illetve hosszú távú céljait taglaló tanulmányok. Ezek nagyrészt magukban hordozták a város fejlesztésének lehetséges kiindulási pontjait. Korábbiakban nem került sor a fejlesztések kronológiai és szükségességi sorba rendezésére, ugyanígy elmaradt a megfelelő időtávok meghatározása és a stratégia megvalósításának módja és monitoringja. Máriapócs Integrált Városfejlesztési Stratégiájának alapvető célja, hogy a városvezetés által már korábban megfogalmazott különálló fejlesztési projekteket egységes stratégiába illessze, illetve azokat a város átfogó célja(i) érdekében priorizálja az IVS tervezési időszakul szolgáló 15 évben.

Máriapócs városának hosszú távú víziója következőképp fogalmazható meg:

Máriapócs élhető, esztétikus városképet alakít ki, mely nem csupán a helyi lakosság komfortérzetét növeli, hanem a város turisztikai adottságait jelentő vonzerőket is támogatja.

A jövőkép megalkotása a város jelenlegi adottságainak és lehetőségeinek mérlegelésével történt, mely során kivételes hangsúlyt fektettünk a város helyi turizmusban betöltött szerepére, melynek a választott fejlesztési irányvonala éppúgy figyelembe veszi a városlakók, mint a turisták és a város gazdaságának motorját képező vállalkozók érdekeit.

Az átfogó jövőkép implicit módon tartalmazza a városvezetés a következő elismert problémák megszüntetésére adott javaslatait:

- **Megoldja a város esztétikai és városrendezési hiányosságait**
Máriapócs, mint idegenforgalmi jelentőségét előtérbe helyező kisváros olyan városképet alkot, mely önmagában is jelentős turisztikai vonzerőt jelent.
- **Növeli a település népességmegtartó képességét**
Máriapócsban városi szolgáltatások széles skálája vehető igénybe, mely megakadályozza a népesség lassú fogyatkozását, pozitív migrációs egyenleget eredményez
- **Kereskedelmi, vendéglátó ipari fejlesztések alapját fekteti le**
A város a jelenlegi 2 ezer fős állandó népességéhez képest jelentékeny, évi 400 – 500 ezer főnyi idegenforgalmat bonyolít. Teszi ezt úgy, hogy kizárólag egyházi desztinációként tartják számon. A fenti látogatószám várható növekedése ösztönöznö fogja az idegenforgalom fejlődését, mely várhatóan Máriapócs gazdaságának húzóágazatává válik.
A város fejlődésének kulcsát az idegenforgalmi vonzerőinek jobb kihasználása jelenti

- Városi infrastruktúra fejlesztésre kerül
- A városban és a kistérségben élők magas szintű városi szolgáltatásokat vehetnek igénybe

Máriapócs Nyírbátor után a kistérség szolgáltatásait tekintve második legjelentősebb térszervező erővel bír, melynek alapját az itt található szolgáltatások jelentik.
- Megoldódnak a város szociális problémái
- Megőrzi és fejleszti a vallási életben betöltött szerepét

4.2 Tematikus célok

Máriapócs stratégiai víziójának elérését a stratégia megírását követő 15 évre tűzte ki célul. Az átláthatóbb monitoring és tisztább végrehajthatóság érdekében az átfogó stratégiai célt, célszerű kezelhető nagyságú szakaszokra bontani, melyek 7-8 éves megvalósíthatósággal szerepelnek a dokumentumban. Ezek alapján 5 tematikus célt határoztunk meg:

Kulturális és idegenforgalmi vonzerők fejlesztése

Máriapócs városa a közigazgatási területén fekvő illetve a térségben található természeti, építészeti és kulturális értékeire alapozva érhet el gazdaságilag is tapasztalható eredményeket. Jelenleg is évente 400 – 500 ezer turista keresi fel az itt található Mária kegyhelyet. A turisták száma a desztináció vallási léte miatt az elmúlt években alig változott, ezen stabilitás ellenére célszerű az idegenforgalom más területe felé is terjeszkedni, melyre a már jelenleg is létező termálkút kínál megoldást. Fontos megemlíteni, hogy az itt taglalt tematikus cél részcélok formájában magában foglalja a különböző turisztikai szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztését és korszerűsítését. Habár az idegenforgalom jelenleginél magasabb szerepét a város önerőből is képes elérni és fenntartani, az erőforrások optimális felhasználása és a beavatkozások hatékony támogatása érdekében a térség turisztikai marketing stratégiájának összehangolása szükséges. Ennek eredményeként a szűk értelemben vett térség kollektíven profitálhat az itt található kevésbé koncentrált idegenforgalmi lehetőségekből, és Máriapócs a kistérségének részeként országosan, széles rétegek által kedvelt célterületté válik.

Fejlesztési prioritások:

- termálfürdő létrehozása
- pápa tér kialakítása/rendezvény helyszín
- Római katolikus templom falainak vízszigetelése homlokzat felújítása
- Arborétum kialakítása
- Bazil Rendi kolostorban kiállító terem kialakítása

Városi infrastruktúra fejlesztése

Máriapócs jövőjének kulcsát a turizmus lehetőségeinek kiaknázásában látja, melynek egyik alapfeltétele a jól kiépített infrastrukturális háttér. Utóbbi években tendencia, hogy a helyi lakosság számára felértékelődik a települések környezeti állapota. Így a kulturált környezet nagyban hozzájárul a lakók komfortérzetének javulásához, ezáltal a város népesség-megtartó képességét növeli, olyan faktorokon keresztül érvényesülve, mint a város közeli központokból való megközelíthetősége és az életminőséget befolyásoló egységes, esztétikus városkép. Középtávon a város úthálózatának feljavítása tekinthető prioritásnak.

1. Kulturális és idegenforgalmi vonzerők fejlesztése

2. Városi infrastruktúra fejlesztése

3. Gazdasági aktivitás növelése

4. Városi szolgáltatások körének bővítése, meglévők fejlesztése

Fejlesztési prioritások:

- Gyalogos átkelőhelyek építése
- kerékpárút fejlesztése
- Busz öblök kialakítása
- Önkormányzati utak fejlesztése
- Bel- és csapadékvíz elvezetése
- Közigazgatási épületek energia-korszerűsítése

Gazdasági aktivitás növelése

Máriapócsot a környezetéhez hasonlóan alacsony jövedelemtermelő képességű gazdaság jellemzi, mely a munkaképes népesség jelentős hányadát nem képes felszippantani. Ezáltal rövidtávon az üzleti vállalkozások munkahelymegtartó képességét kell megerősíteni, ezzel teremtve meg az alapját a hosszú távon megvalósítandó gazdaságpolitikának, mely a magas hozzáadott értéket előállító, versenyképes vállalkozások csoportja. A gazdaság élénkítésének lehetőségét a város a turizmus fejlesztésében látja, ezáltal a jövőben a vendéglátó-ipari és turisztikai fejlesztések előmozdítására lesz szükség.

Máriapócs fejlesztését a szükséges beruházások relatíve nagy mérete, az itt uralkodó tőkehiány és a mérsékelt vállalkozói kedv miatt nem lehet tisztán a piaci mechanizmusokra és a társadalom önszervező képességére bízni.

Szükség van egy az Önkormányzat által irányított befektetés-ösztönző programra, mely egyfelől tartalmazza a város turisztikai profiljához illeszkedő magánkezdeményezésből született fejlesztések finanszírozásának segítségét, ugyanakkor a térségi gazdaság keresleti oldalának befolyásolását is. Az előbbi beruházás – ösztönzéssel, utóbbi egy helyi pénzügyi körrel valósulhat meg önkormányzati koordináció mellett.

A helyi gazdaság jövőben várható specializáltsága mellett kiemelt fontosságot nyer a megfelelő humán-erőforrás biztosítása, ami a lakosság részleges átképzése révén, vagy a helyi oktatás kapcsolódó irányokba terelésével lenne megoldható. Bármelyik alternatíva kiemelt fontossággal ruházza fel a város oktatási rendszerét, ami a jövőbeli, eltérő oktatási tematikát, csupán fejlesztésekkel lesz képes átadni.

Fejlesztési Prioritások:

- Piac kialakítása
- Árusító pavilonok letelepítése a Kossuth térre

Városi szolgáltatások körének bővítése, meglévők fejlesztése

Itt is fontos kihangsúlyozni, hogy Máriapócs nem kistérségi központ, ennek ellenére több olyan szolgáltatással is rendelkezik, mely a környező településekben hiányzik, ezáltal központi szereppel ruházza fel a várost az adott szolgáltatás tekintetében. A már említett élhető város ténye mellett az itt nyújtott szolgáltatások határozzák meg leginkább, az adott település lakóinak elégedettségét és ezáltal a város népességmegtartó képességét. A központi szerepkört szavatoló intézmények Máriapócson a következők: rendőrőrs, Egészségház, Idősek otthona és a Mária kegytemplom. Fejlesztési prioritások közé tartozik a város által kínált szolgáltatások racionális módon történő szervezése, melynek egy szolgáltatóház adna fizikai keretet. Így válna lehetővé a városkép javítása és a már nyújtott szolgáltatások színvonalának emelése, funkcióbővítése.

Fejlesztési Prioritások:

- Egészségház felújítása, bővítése
- Művelődési ház épületének funkcióváltása
- Sportpálya felújítása, sportöltöző építése
- Egyházi tulajdonba került óvoda felújítása
- Postahivatal áthelyezése a városközpontba
- Általános iskola rekonstrukciója, tornaterem építése
- Ravatalozó, temetők felújítása
- Szűk környezetben centrum funkció betöltése

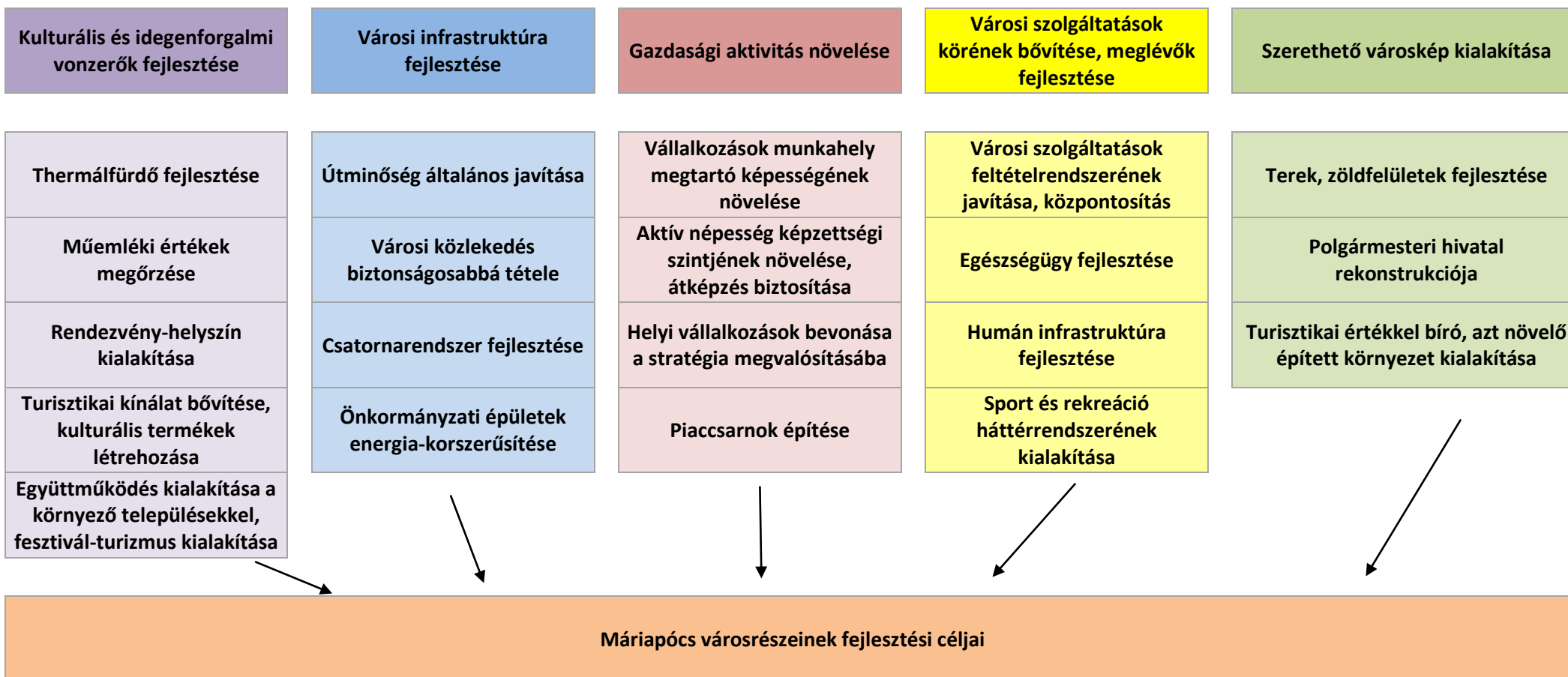
Szerethető városkép kialakítása

Utóbbi időben tendenciaként észlelhetjük a városi környezet felértékelődését a lakók körében, mely nagyban meghatározza egy város népességmegtartó erejét és ezáltal a hosszú távú migrációs egyenlegét is. A térségben tapasztalható urbanizálódás sajnos Máriapócs számára kedvezőtlen irányba hat, a kistérségi központok, de még inkább a megyeszékhelyek irányába tereli a népesség áramlását. Ennek egyik oka a munkalehetőségek csekély mivolta, melyet a város gazdasági célkitűzései eredményeként kíván mérsékelni. A másik népességmegtartó képességet csökkentő faktor a városi szolgáltatások visszafogott kínálata és minősége a régiós központokhoz viszonyítva, melynek része a városkép is. Ezen erőviszony megfordítására a stratégiai tervezés időtartama alatt nincs reális lehetőség, ugyanakkor a városkép fejlesztésével előtérbe kerülnek a Máriapócs által nyújtható kisvárosi élet komparatív előnyei. A stratégiai tervezés időszakában egységes, kulturált és élvezhető városkép kialakítását tervezzük, mely egyaránt szolgálja a helyi lakosok megelégedését és a fejlesztési prioritásként megjelölt turizmus helyi kapacitásának legjobb kihasználását.

Fejlesztési Prioritások:

- Kossuth tér felújítása
- Sétány építése a városközpont körül
- Mária út kiépítése
- Takarékszövetkezet épületének homlokzati felújítása
- Monostorköz megnyitása, központi tér kialakítása
- Polgármesteri Hivatal rekonstrukciója
- Fatemplom építése

Máriapócs élhető, esztétikus városképet alakít ki, mely nem csupán a helyi lakosság komfortérzetét növeli, hanem a város turisztikai adottságait jelentő vonzerőket is támogatja.

4.2.2 Városrészi Célok

A fent vázolt stratégia megvalósítását Máriapócs városa hosszú távon tartja megvalósíthatónak. Az álláspont háttérében a város céljai és az ennek tekintetében tapasztalható jelenlegi helyzet között feszülő ellentét áll. Ennek következménye, hogy az a dokumentumban vázolt célkitűzések megfelelően ambíciózusak, és bizonyítja azt, hogy a városvezetés a hosszú távú, fenntartható stratégia elkötelezettje.

A fentiek értelmében az átfogó cél elérését 12-15 év alatt tartjuk elérhetőnek, kedvező, ám még mindig reális forrásokkal számolva.

Az egyes tematikus célok olyan egy téma- és problémakör köré szerveződő fejlesztésekre bonthatók, melyek rövidebb időtávon, 7-8 év alatt teljesíthetők.

A városrészi célokat a már korábban részletezett tematikus célok egy-egy megfelelő kompozíciója alkotja, hasonló időtáv mellett.

Fontos megjegyezni, hogy Máriapócs Magyarország egyik legkisebb városa, mind területét, mind lélekszámát tekintve, ezért bármilyen a stratégia által keretbe foglalt fejlesztés jelentős hatást gyakorol a város egészének helyzetére, ezért a stratégia csupán az elképzelések megvalósításának optimális sorrendjére tesz javaslatot. A fenti okok eredményeként a stratégiai tervezés során Máriapócsot 2 városrészre osztottuk: Városközpontra és a Külső városrészre.

4.2.3 Akcióterületek kijelölése

Mivel az adatok vizsgálata és a tervezés során is két városrészt vettünk számításba, valamint funkció tekintetében a városrészek két elkülöníthető egységet alkotnak, nem indokolt ezek további akcióterületekre bontása. A fentieknek megfelelően a két már korábban definiált városrész képezi a város két akcióterületét.

4.3 Városközpont Akcióterület

A városközpont akcióterület elsődleges fejlesztési célja a város térszervező erejét jelentő szolgáltatások koncentrálása, bővítése, feltételrendszerének javítása.

A fejlesztések hozzájárulnak:

- A történelmi városkép megőrzéséhez
- A városi szolgáltatások színvonalának növeléséhez
- A közlekedési infrastruktúra fejlesztéséhez

A város fejlődése szempontjából kiemelt fontosságú, hogy a központosított, minőségi szolgáltatásai eredményeként a szűk értelemben vett térség központjává váljon, hiszen csak a központi szerepet is betöltő városok képesek népességmegtartó-erőt felmutatni.

Mindezt a Máriapócsnak olyan módon kell integrálnia, hogy egyúttal támogassa a város turisztikai céljait.

Klasszikus belvárosi területként itt gazdasági, közlekedési, közösségi, hatósági és humán szolgáltatási funkciók elegye alakult ki egy építészeti és történelmi kulturális értékekkel rendelkező környezetben, ezáltal a városközpont stratégiájának kulcsa a fenti szolgáltatások feltételrendszerének fejlesztése megőrizve a város építészeti értékeit. A városközpont megújítása, az itt fellelhető funkciók bővülése emelt gyalogos és közúti terheléssel jár a területen, ezért elengedhetetlen a közlekedési rendszer megfelelő átalakítása, mely képes megbirkózni a megnövekedett igények által támasztott követelményekkel. A racionalizált városi közlekedés egyszerre biztosítja a leginkább igénybe vett közigazgatási és humán szolgáltatási funkciók gerjesztette közlekedési igények kielégítését, ez leginkább a közúti forgalom racionalizálását jelenti. A helyi lakosság problémaként tartja számon a gyalogos és közúti közlekedés megoldatlan viszonyát. Főként a gyalogosátkelők rendezése, biztonságosabbá tétele jelenti a megoldást.

Ugyanakkor Máriapócs integrált városfejlesztési stratégiájában rögzíti a turizmus irányába mutató fejlesztési elképzeléseit, mely a városközpontot is érinti. Itt a főként idegenforgalmi és gazdasági funkciókat támogató sétány felépítésére nyílik lehetőség. A fejlesztés egyfajta jótékony mellékhatásaként megnöveli a környezetében lévő vendéglátó-ipari, és kereskedelmi vállalkozások jövedelemtermelő képességét, így hozzájárul a város gazdaságának stabil alapokra helyezéséhez, ami több más, a lakosság által súlyosként rangsorolt probléma, mint például a munkanélküliség enyhítését szolgálja.

A városközpont Máriapócs egy kitörési pontjaként azonosítható, mivel jelentősen befolyásolja az ide látogatók városról kialakult képét, ami inkább a turizmus szempontjából kedvező. Ugyanakkor a térségben a központi helyzet záloga a megfelelő humán infrastruktúra és a kiemelkedő szintű oktatás biztosítása. A fenti témakörben tervezett fejlesztések célközönsége már a helyi lakosság. A városban működő általános iskola épülete, mind műszaki állapotában, mind eszmei tekintetben elavult, feladatát hiányosan képes betölteni, és nem illeszkedik a műemléki környezetbe. A város jövőjében betöltött kiemelt szerepét tekintve az oktatási rendszert infrastrukturálisan képessé kell tenni magas szintű oktatási szolgáltatás nyújtására, ami az iskola és az óvoda műszaki felújítását és eszközökkel való ellátását jelenti.

Indikatív projektek:

I. Kossuth tér felújítás II. Ütem

A Görög katolikus templom előtti Kossuth Lajos téren megvalósult I. ütemének folytatásaként a fennmaradó területen új díszburkolatokat, sétányokat alakítanak ki. A fentiekén túlmenően díszfákat, cserjéket telepítenek, és gyepterületeket hoznak létre. Új, korszerű, energiatakarékos térvilágítást építenek ki, valamint utcabútorokat (padok, hulladékgyűjtők) helyeznek ki.

II. Művelődési ház funkcióváltása (kisléptékű gyógyfürdő)

A művelődési ház és a Városi könyvtár épülete nem teszi alkalmassá a két benne működő intézményt Máriapócs kulturális ambícióinak támogatásához. Ezért a épület felújítása és átépítése szükséges, hogy a megnövekedett igényeknek is megfeleljen. Kibővített funkciójának eredményeként otthont ad majd a Civilek Házának, a Teleháznak és a Városi Könyvtárnak. Az épületben egy galéria is kialakításra kerülne, mely az éves átlagban 6-8 kiállításnak adhat helyet.

A meglévő műszakilag avult állagú, hagyományos szerkezetű, földszintes épület funkcióváltásával, bővítésével a város alatt húzódó termál-gyógyvíz hasznosítására kisléptékű gyógyfürdő létrehozását tervezik. A projekt megvalósítása során az új funkciókhoz szükséges belső átalakításokat, homlokzat rekonstrukciót, és az épület energetikai korszerűsítését végzik el.

III. Általános Iskola rekonstrukciója, tornacsarnok építése

A hagyományos szerkezetű, földszint+emelet szintszámú magastetős épület műszakilag avult állagú, rekonstrukcióra érett. A projekt megvalósítása során a gazdaságos üzemeltethetőség érdekében elvégzik az épület hőtechnikai rekonstrukcióját, továbbá belső felújításokat, vizesblokk korszerűsítéseket hajtanak végre, és elvégzik a létesítmény komplex akadálymentesítését. A fentiekén túlmenően új tornacsarnok épül.

IV. Integrált igazgatási, közösségi, egészségügyi központ

A korábban részlegesen felújított hagyományos szerkezetű, földszintes, magastetős épület funkcióváltással történő hasznosítását tervezik. A projekt megvalósulása során korszerűsítéseket és az új funkciókhoz szükséges belső átalakításokat, bővítéseket hajtják végre. A megújult létesítményben polgármesteri hivatal és kulturális központ kap helyet.

V. *Monostor köz megnyitása, központi tér kialakítása*

A városközpont egyik nagy hiányossága, hogy nem rendelkezik olyan rendezett terekkel, melyek a város vendéglátó helyeinek és üzleteinek helyszínéül szolgálnának. Ezt a hiányt orvosolja a Monostor-köz térré alakítása, mely magában foglalja a szükséges infrastruktúra telepítését is.

A Görög katolikus templom környezetének rendezése és a templom körüli tömb körbe járhatósága érdekében a Monostor köz megnyitását tervezik. A projekt megvalósítása során a térkő burkolattal ellátott gyalogos forgalmi út épül, korszerű, energiatakarékos közvilágítással.

VI. *Kossuth téri árusító pavilonok építése*

A több évtizedes múlttal rendelkező templomi búcsú idején fellépő helyhiány csökkentésére és a kulturált árusítás feltételeinek biztosítására kisléptékű piacot alakítanak ki, valamint elárusító pavilonokat telepítenek a központi tér közelében.

VII. *Takarékszövetkezet homlokzati felújítása*

A városképi jelentőségű és a központi tér nyugati oldali térfalaként megjelenő épület homlokzat felújítása vált szükségessé. A projekt megvalósítása során külső építészeti elemekkel történő homlokzat rekonstrukcióval elősegítik az épületnek a reprezentatív központi térhez való illeszkedését. Fentiekén túlmenően a gazdaságosabb üzemeltethetőség érdekében hőtechnikai rekonstrukciót hajtanak végre.

VIII. Egyházi óvoda turisztikai célú funkcióváltás

Az egyházi tulajdonba került hagyományos szerkezetű földszintes, magastetős épület az idők folyamán korszerűtlenné, műszakilag avult állagúvá vált, hasznosíthatósága érdekében annak felújítása vált szükségessé. A javítási munkák során elvégzik az épület hőtechnikai korszerűsítését, és a belső felújítását. A felújítási munkákon túlmenően az új funkciókhoz szükséges terület biztosíthatósága érdekében az esetleges földem megerősítési munkák után új szint épül, és elvégzik az épület komplex akadálymentesítését.

IX. Kiállító terem kialakítása a Bazil-rendi kolostorban

A hagyományos szerkezetű, földszint+emelet szintszámú, magastetős épületben az egyház történelmének, értékes történelmi emlékeinek bemutatathatóságára alkalmas kiállító terem kialakítását tervezik. A szükséges szakipari munkák elvégzése után rekonstruálják, korszerűsítik a kiállító terem világítását, elektromos hálózatát és vagyónvédelmi rendszert építenek ki.

X. *Gyalogos átkelőhely építése az iskola és a Polgármesteri hivatal között*

A Kossuth Lajos utcán fokozódó gépjármű forgalom által esetlegesen kialakuló balesetveszélyek elkerülése, valamint a biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése érdekében gyalogos átkelőhely kiépítése vált szükségessé.

XI. Római katolikus templom homlokzat-felújítása, falainak vízszigetelése

A római katolikus templom vallási és kulturális értékeinek megőrzése érdekében szükségessé válik annak részleges rekonstrukciója. A munkák során elvégzik a teherhordó falak utólagos vízszigetelését, valamint a homlokzati vakolatok, burkolatok és bádogos szerkezetek felújítását.

XII. Fatemplom építése

A Monostor köz és az egyházi tulajdonú kolostor épülete által közbezárt területen hagyományos, ősi ácstechnikával, múlt idéző, reprezentatív megjelenésű fatemplom építését tervezik, melynek kulturális, építészeti értékein túl várhatóan turisztikai vonzereje is lesz.

XIII. Régi Polgármesteri Hivatal bontása, helyén parkoló kialakítása

A projekt megvalósítása során a korszerűtlenné vált gazdaságosan fel nem újítható, volt közigazgatási épület bontását hajtják végre. Helyén a városközpont intézményeit kiszolgáló parkolók építését tervezik.

XIV. Piac kialakítása

A több évtizedes múlttal rendelkező templomi búcsúk idején fellépő helyhiány csökkentésére és a kulturált árusítás feltételeinek biztosítására kisléptékű piacot alakítanak ki. A munkák során térburkolattal ellátott, fedett és szabadtéri árusító helyeket alakítanak ki, továbbá a piachoz kapcsolódóan szociális épületet valósítanak meg.

XV. *Önkormányzati, közigazgatási épületek energia korszerűsítése, termálvíz hasznosítása*

Az önkormányzati tulajdonban lévő hagyományos szerkezetű, korszerűtlen épületek gazdaságos üzemeltethetősége érdekében hőtechnikai és energetikai korszerűsítést hajtanak végre. A hőtechnikai rekonstrukción túlmenően a város alatt húzódó termálvíz által adott hőt megújuló energiaként kívánják hasznosítani.

Indikatív projektek költségbeceklése

Projekt kód	Projekt megnevezése	Kulturális és idegenforgalmi vonzerők fejlesztése	Városi infrastruktúra fejlesztése	Gazdasági aktivitás növelése	Városi szolgáltatások körének bővítése, meglévők fejlesztése	Szerethető városkép kialakítása
V1-1	Kossuth tér felújítás II. ütem					66.000.000,00
V1-2	A Művelődési Ház épületének funkcióváltása – kisléptékű gyógyfürdő	140 000 000,00				
V1-3	Általános Iskola rekonstrukciója, tornacsarnok építése				290 300 000,00	
V1-4	Integrált igazgatási, közösségi, egészségügyi központ				82 000 000,00	
V1-5	Monostor köz megnyitása, a központi tér kialakítása, közművek rekonstrukciója					18 500 000,00
V1-6	Kossuth téren elárusító pavilonok építése			12 750 000,00		
V1-7	Takarékszövetkezet homlokzat felújítása					8 500 000,00
V1-8	Egyházi tulajdonba került óvoda turisztikai célú funkcióváltása	180 100 000,00				
V1-9	Bazil Rendi kolostorban kiállító terem kialakítása	12 500 000,00				
V1-10	Gyalogos átkelőhely kiépítése az iskola és a Polgármesteri Hivatal között		7 500 000,00			
V1-11	Római katolikus templom falainak vízszigetelése, homlokzat felújítása					39 153 319,00
V1-12	Fatemplom építése	93 000 000,00				
V1-13	Régi Polgármesteri Hivatal bontása, parkoló kialakítása					40 000 000,00
V1-14	Piac kialakítása			18 500 000,00		
V1-15	Önkormányzati, közigazgatási épületek energetikai korszerűsítése, termálvíz hasznosítása		140 000 000,00			
V1-16	Nagy Szent Bazil Rendi Nővérek Rendházának környezet és külső felújítása					71 354 869,00
Összesen		425 600 000,00	147 500 000,00	31 250 000,00	372 300 000,00	177 508 188,00

Az akcióterület bevételi terve

Megnevezés	Összeg
Önkormányzati ingatlanértékesítés	0
Önkormányzat 5 éves bérleti díj bevétele	6.000.000
Magánbefektetések	0
Folyamatban lévő beruházások	54.689.598
Rendelkezésre álló források összesen	60 689 598
Tervezett ráfordítások	1 154 158,188
Többlet/Hiány	-1 093 468 592

4.4 Külső városrész akcióterület

Az akcióterület elsődleges stratégiai célja, hogy a javuljanak a területen élők lakhatásának feltételei, életminőségük növekedjen, ugyanakkor a fejlesztéseknek köszönhetően növekedjen a város turisztikai és gazdasági potenciálja, erősödjön a város térségi funkciót betöltő szerepe.

A fejlesztések hozzájárulnak:

- A terület infrastruktúrájának fejlesztéséhez
- A turisztikai vonzerők támogatásához
- Hogy a terület vonzóvá váljon külső befektetők számára
- A kereskedelmi szolgáltatások színvonalának növeléséhez

A területet jelenleg leginkább a lakófunkció dominanciája jellemzi, ugyanakkor természeti értékei lehetővé teszik turisztikai és rekreációs irányú fejlesztését. Elsődleges szempont a meglévő lakosság helyzetének javítása a megfelelő közlekedési infrastruktúra kialakításával. Ezáltal a városközpont szolgáltatásai könnyen elérhetővé válnak, ugyanakkor a környező más súlyponti települések is könnyedén megközelíthetőek lesznek. A lakófunkció mellett a terület természetes adottságaira, valamint a már végrehajtott fejlesztésekre támaszkodva rekreációs és turisztikai funkciót is erősíteni kell. Ez adja a terület második hangsúlyos szerepét.

Fő fejlesztési irányok:

- Közösségi és turisztikai funkciók fejlesztése
- Lakóterület bővítése közlekedési infrastruktúra fejlesztése révén

Indikatív projektek

1. Termálfürdő

Sok más magyar városhoz hasonlóan Máriapócs jelenleg is rendelkezik a termálturizmus alapvető infrastruktúrájával. Melynek alapját a 2000-ben feltárt termálkút biztosítja. Szakvizsgálatok alapján a kút vizét 2006-ban gyógyvízzé nyilvánították. A termálfürdő fejlesztés a jelenlegi létesítmények modernizálását és bővítését célozza. A medencék számának növelésével, valamint az öltözők és egyéb kiszolgáló infrastruktúra fejlesztésével a teljes komplexum nagyobb számú látogatót tudna fogadni az eddigieknél magasabb színvonalon.

II. Pápa tér kialakítása

A Pápa tér a város külső területén található, természeti értékekben gazdag terület. Ideális rekreációs és rendezvény-helyszín. Először 1994-ben II János Pál Pápa látogatása idején hasznosították rendezvény helyszínéként. A terület rendezése, habár nem elkezdetlen feladat, további lehetőségeket hordoz magában.

A városi turizmus fejlesztéseként tervezett gyógyfürdő kiszolgáló létesítményeinek kialakításához szükséges előkészítő munkálatokat végzik el. Üdülőterületet, kempingezésre alkalmas tereket alakítanak ki a fürdő közelében, és az ezekhez kapcsolódó közművek, utak, sétányok kiépítését valósítják meg.

III. Sétány kialakítása a város körül

A város körüli sétány kialakítása több versenyképes turisztikai termék kínálatát teszi lehetővé. Főként a természeti környezetre alapozva lehetséges Máriapócs turisztikai kínálatának bővítése, így az ezzel az irányvonalal kompatibilis lehetőségek alapja teremthető meg. Gyalogos-, lovas túraútvonalak, vadspark és arborétum kialakítására kínál lehetőséget a fejlesztés. A város belterületének határa mentén (cca. 12 km) burkolattal ellátott zárandok sétányt építenek ki. A sétány mentén pihenőhelyeket, esőbeállókat alakítanak ki.

IV. Önkormányzati utak minőségi fejlesztése

A fejlesztés a város belterületén található önkormányzati utak minőségi javítását célozza. Ez jelenti új útburkolat telepítését, ahol lehetséges az utak szélesítését, valamint a velük párhuzamosan futó bel- és csapadékvíz elvezető csatornák fejlesztését.

V. *Kerékpár úthálózat kialakítása*

A térség jellegzetessége az elterjedt kerékpáros közlekedés, hiszen a lakosság jelentős hányada a mindennapi élethez kötődő közlekedési feladatokat kerékpáron teljesíti. Ezáltal a jogosan merül fel a közúti biztonság fokozásának igénye, melyet az egyébként is elavult közúthálózat is súlyosbít. A nagy kerékpár-forgalom miatt kerékpárutak építése, vagy a meglévő közutak kerékpáros sávval való ellátása szükséges.

A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése érdekében új aszfaltos felületű kerékpárút megvalósítását tervezi a város, a vasútállomás és a városközpont közötti területen. A kerékpárút mellé korszerű, energiatakarékos közvilágítást építenek ki.

VI. *Sportpálya felújítása, sportöltöző építése*

Máriapócs rendelkezik városi használatú labdarúgó pályával, melyet a város labdarúgó csapata használt. A szakosztály megszűnésével a pálya és a kapcsolódó öltöző funkcióvesztetté vált, állapota leromlott. A városi sportélet újrászervezéséhez szükséges a megfelelő infrastruktúra rendbehozatala mely magában foglalja a pálya és a kapcsolódó épületek állapotának rendezését. A fejlesztés a sport és rekreáció feltételrendszerének kialakításában játszik kulcsszerepet.

A sportolási lehetőségek biztosítása érdekében a városi sportpálya fejlesztését célozza a projekt, melynek során felújítják a füves labdarúgó pályát, körülvette sportburkolattal ellátott futópályát alakítanak ki. A fentiekben túlmenően a sport funkciókhoz kapcsolódó szociális létesítmények megvalósítását is tervezzük, mely új sportöltözőt és vizesblokkot tartalmaz.

VII. *Arborétum kialakítása*

A város turisztikai vonzerejének növelése érdekében a térségben egyedülálló arborétum megvalósítását tervezi, melyben a tájra jellemző őshonos növényvilág egyedein kívül, idegen fajok telepítését is megvalósítják.

VIII. *Buszöböl kialakítása*

A Vasút utcai buszmegálló komfortosabb, biztonságosabb használhatósága érdekében autóbuszöböl kialakítását fedi a projekt, melynek során kiselemes térkővel burkolt, szegélyezett forgalmi sávot és kiemelt várakozó területet alakítanak ki.

IX. Belvíz és csapadék-csatorna építése

A város belterületi útjai mentén az időszakosan jelentkező belvíz és csapadékvíz elvezetésére felszíni és felszín alatti csatornát építenek ki.

X. *Ravatalozó és a temetők felújítása*

A hagyományos szerkezettel épült ravatalozó műszaki állapotát tekintve avult állagú, rekonstrukcióra érett. A projekt megvalósítása során elvégzik az épület külső, belső felújítását. A fentiekén túlmenően térkővel és zúzott kővel burkolt sétányokat alakítanak ki, és növénytelepítéseket hajtanak végre.

XI. A Vasút út és az Ófehértói út végén lassító sziget kialakítása

A városba érkező forgalom lassítására forgalomlassító szigetek kialakítása tűnik a legkönnyebben megvalósítható effektív megoldásnak. Ebből kifolyólag hasonló közúti egységek kialakítását tervezzük a város bejövő forgalmát bonyolító főbb utakon.

XII. Mária út kiépítése

A projekt megvalósítása során a Máriazell és Csiksomlyó között tervezett nemzetközi zarándok útvonal Máriapócson keresztül vezető szakaszát jelölik ki, valamint pihenőhelyeket alakítanak ki. A fejlesztés idegenforgalmi vonatkozása révén jelentősen kihat a város életére.

XIII. Posta Hivatal átköltöztetése a belvárosba

A helyhiánnyal küszködő nehezen megközelíthető postahivatal problémái a funkció belvárosba költöztetésével oldhatók meg leghatékonyabban. Ennek érdekében a megfelelő épített környezeti feltételek kialakítása szükséges.

XIV. Önkormányzati és közigazgatási épületek energia korszerűsítése termálvíz extenzív használata révén.

A város alatt húzódó termálvíz által adott hőt megújuló energiaként kívánjuk hasznosítani. A projekt tartalmazza a külterületen lévő termálkút és a városközpontban lévő hasznosítási hely közötti hőszigetelt kivitelű szállító csővezeték megvalósítását.

XV. „Házaspárok útja” kialakítása

A sétaút megépítésével folytatni kívánják a Schönstatt családmozgalom és családpedagógia mozgalmat. A „Házaspárok útján” 15 állomás van, mindegyiket egy oszlopra szerelt kerámia felirat jelöl. Az állomások közötti területen füvesített ligetes, kisművelésű fák, bokrok, cserjék között haladhatnak az ide látogatók.

Indikatív projektek költségbeclése

Projekt kód	Projekt megnevezése	Kulturális és idegenforgalmi vonzerők fejlesztése	Városi infrastruktúra fejlesztése	Gazdasági aktivitás növelése	Városi szolgáltatások körének bővítése, meglévők fejlesztése	Szerethető városkép kialakítása
V2-1	Gyógyfürdő fejlesztése	1 000 000 000,00				
V2-2	„Pápa tér” kialakítása	460 000 000,00				
V2-3	Sétány építése a város körül		173 700 000,00			
V2-4	Önkormányzati utak fejlesztése		440 000 000,00			
V2-5	Kerékpárút fejlesztése a vasút állomástól a városközpontig		115 000 000,00			
V2-6	Sportpálya felújítása, sportöltöző építése				65 000 000,00	
V2-7	Arborétum kialakítása					572 000 000,00
V2-8	Buszöböl kialakítása		4 500 000,00			
V2-9	Belvíz, csapadécsatorna építése		250 000 000,00			
V2-10	Ravatalozó, temetők felújítása				80 000 000,00	
V2-11	A Vasút út és a Ófehértói út végén lassító sziget kialakítása		9 000 000,00			
V2-12	Mária út kiépítése	60 000 000,00				
V2-13	Posta Hivatal áthelyezése a városközpontba				12 400 000,00	
V2-14	Önkormányzati, közigazgatási épületek energetikai korszerűsítése,				560 000 000,00	
V2-15	„Házaspárok útja” kialakítása					11 388 563,00
Összesen		1 520 000 000,00	992 200 000,00	0,00	717 400 000,00	583 388 563,00

Az akcióterület bevételi terve

Megnevezés	Összeg
Önkormányzati ingatlanértékesítés	0
Önkormányzat 5 éves bérleti díj bevétele	0
Magánbefektetések	1 000 000 000
Folyamatban lévő beruházások	58 396 661
Rendelkezésre álló források összesen	58 396 661
Tervezett ráfordítások	3 812 988,563
Többlet/Hiány	-2 754 591 902

4.5 Akcióterületek rangsorolása

Máriapócs akcióterületeinek rangsorolását két módszer kombinálásával határoztuk meg. Egyfelől a stratégiai tervezés során súlyosabbnak azonosított városi problémák stratégiában foglalt válaszait kiemelt fontosságúnak kezeltük, majd a kapott rangsort összevetettük a város prominensei és a kérdőíves felmérés hasonló információkat tartalmazó eredményeivel. A két felmérési módszer jelentős mértékben egyezést mutatott, így a kapott sorrend stratégiai koherencia és támogatottság szempontjából kielégítőnek tekinthető.

A fenti módszert alkalmazva a legfontosabb fejlesztési lehetőségek a városközpontban jelentkeznek, így ezen akcióterület indikatív projektjei prioritást élveznek. Elsődleges fontosságú a városi közlekedési infrastruktúra a várható megnövekedett turisztikai terhelést számításba helyező fejlesztése, ezáltal a városi élet biztonságának fejlesztése. Ha a stratégiában foglalt elképzelés megvalósul a kialakuló új közlekedési infrastruktúra hatékonyan támogatja a városi szolgáltatások elérhetőségén keresztül az életminőség növelését ezáltal a város népességmegtartó képességének növelését, a város központi szerepkörének megerősödését, ugyanakkor a turisztikai irányú fejlődés egyik sarokkövének számít.

A belvárosban tervezett további fejlesztések bővítik a város által nyújtott szolgáltatások körét és emelik a már elérhető minőségét. A kialakuló színes szolgáltatás-kínálat az oktatás, az egészségügy, a szociális háló és a közigazgatás területén elegendő lehet az aktív, kvalifikált népeiséget érintő pozitív migráció megindításához, mely rövidtávon hozhat eredményt a város központi szerepe szempontjából. Míg hosszú távon a folyamatos oktatási és szociális rendszer fejlesztése révén a város maga is megformálója lesz az itt élő társadalomnak.

A városközpont fejlesztésével párhuzamosan a külső városrész rekreációs fejlesztése, úgy mint a sétány és a csónakázó környezetének rendezése a városra hárul. A fejlesztések növelik egy esetleges termálfürdő bővítés hozzáadott értékét, ezáltal az vonzóvá válik a külső befektetők számára, továbbá a kapcsolódó vendéglátó-ipari, és turisztikai vállalkozások képesek lesznek „felszívni” a munkanélküli társadalom jelentős részét, és új, dinamikus fejleszthető alapokra helyezik a város gazdaságát.

4.6 A stratégia koherenciája, konzisztenciája

A célrendszer tervezése során lényeges szempont volt, hogy minden esetben a városrészek adottságaiból és lehetőségeiből indultunk ki. Kerültük a nem illeszkedő funkciók betelepítését arra nem alkalmas városrészekbe, ahol ez csak alacsony költséghatékonysággal megoldható, továbbá a város egészét nézve korlátozott hatékonysággal bír.

Ennek érdekében minden esetben külön elemeztük az egyes városrészek lehetőségeit, még akkor is, ha a városrész lakossága jelentéktelen a többi területhez képest. A legsúlyosabb hiányosságok megoldását mindenhol prioritásként kezeltük.

A város méretéből kifolyólag egyközpontú. Ennek megfelelően a várost és a kistérséget kiszolgáló városi funkciók elhelyezkedése a városközpont adottsága. Ezek külső területekre való kiszervezése, esetleg duplikálása a város méretéből és a funkciók városon belüli megközelíthetőségéből kifolyólag nem indokolt. A városközpont a jövőben is megőrzi majd a városi funkciók ellátásának privilégiumát. Új funkció kialakítására nem kerül sor, mindössze a jelenlegi funkciók minőségi fejlesztését tervezi a város a funkció-bővítő városrehabilitáció keretein belül. Ez különösen igaz a várost érintő stratégiai funkciók, mint például az oktatás fejlesztésére. Ennek ellenére a belváros fejlesztése folyamán növekszik majd a gazdaságosan kihasználható üzlethelyiségek száma, növekszik a vendéglátóhelyként hasznosítható ingatlanok tömege, így a fejlesztések ezen része mennyiségi fejlesztésnek tekinthető. Fontos kiemelni, hogy a város nem tervezi funkciók elhagyását.

A városközpont fejlesztése a gazdasági és turisztikai potenciál növelése esetében meghatározó. A városközpont jelenlegi állapotában nem vonzó, nincs egységes városkép. Ezek hiányában a város turisztikai fejlesztésére fordított források alacsony hatékonyságúak.

4.6.1 A stratégia illeszkedése a településfejlesztési koncepcióhoz

A helyi területfejlesztési koncepció - 7/2004 (II. 11) KT határozat - a város átfogó távlati fejlesztését megalapozó és befolyásoló tervdokumentum, ami meghatározza a hosszú távú, átfogó fejlesztési célokat, a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, továbbá információkat biztosít az ágazati és kapcsolódó területi tervezés és a területfejlesztés szereplői számára.

A koncepció célja

- hosszú távra meghatározni azokat a fejlesztési alapelveket, irányelveket és célokat, amelyeket az önkormányzat – a törvény keretei között – saját területfejlesztési tevékenysége során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a területfejlesztés további szereplőit;
- részletezni azokat a területi célkitűzéseket, amelyeket az ágazati fejlesztési politikákban érvényesíteni kíván;

A településfejlesztési koncepció hosszú távú (10-15 év) célokat és középtávú (3–5 év) feladatokat határoz meg. Hosszú távon a fő demográfiai, környezeti és településrendezési változások, valamint néhány nagyfontosságú, hosszú megvalósítási idejű infrastrukturális hálózat céljai kerülnek megfogalmazásra. Középtávon felvázolja a fejlesztési programokat és azok irányelveit.

A koncepció feladata:

- az átfogó irányelvek és célok meghatározásával biztosítani és ösztönözni kell az összehangolt helyi területpolitika kialakítását, elősegíteni a térségi és helyi közösségi területfejlesztési kezdeményezések összhangját a térségi, megyei, országos célkitűzésekkel;
- információkat biztosítani az egyes területek fejlesztési koncepcióinak, programjainak és terveinek kidolgozásához és megvalósításához, a társadalom, a gazdaság valamint a természet és a környezet dinamikus egyensúlyának fenntartása illetve javítása érdekében;

A településfejlesztési koncepció tervezői vizsgálatra alapozva a település lakosságának igényeit figyelembe véve készül és egyben tervezői javaslatokat is tartalmaz a település legfontosabb pontjainak meghatározásához. A koncepció elkészítésének alapvető feltétele a jelenlegi állapotok, adottságok ismerete. A koncepció alapul szolgál a tervezett jövőkép eléréséhez szükséges stratégia megalkotásához, lehetővé téve a fejlesztést támogató források bevonását és elosztásának összehangolását, valamint alapot szolgáltat a települések szerkezeti, rendezési terveinek készítéséhez. A településfejlesztés, ill. a területpolitika egyik alapvető kérdése a helyi léptékű törekvések és felsőbb szintű elgondolások összhangjának megközelítése. Ennek hiánya gyengíti, megléte erősíti a fejlesztés hatékonyságát.

Az összhang kialakításának előfeltétele – az erre irányuló kölcsönös jó szándék mellett az érintett település együttesek adottságainak, problémáinak és lehetőségeinek kellő ismerete. Ez viszont csak a települések egységes, többléptékű áttekintési rendszerének kialakításával érhető el. Az egységesség nélkül aligha lenne megoldható a magasabb szinteken figyelembe veendő területi egységek, valamint az ország településállományára vonatkozó információk áttekintése, kezelése, egybevetése stb. Erre nemcsak a felsőbb szinteken, hanem a helyi szinten is szükség van.

A településrendezés eszközei az Étv. szerint:

- **Településfejlesztési koncepció:** a településrendezési tervet megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyott dokumentum. Ennek hiányában a településszerkezeti terv nem készíthető.
- **Településrendezési terv:** a településszerkezeti terv. (a főváros esetében: a szabályozási keretterv) és a szabályozási terv.
- **Településszerkezeti terv:** az önkormányzat településfejlesztési döntéseinek a figyelembevételével dolgoztatja ki az önkormányzat. Meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését.
- **Szabályozási terv:** az a településrendezési terv, amely a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket megállapító építési előírásokat térképen, rajz formájában ábrázolja.
- **Helyi építési szabályzat:** az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően megállapító és biztosító települési önkormányzati rendelet.

A településfejlesztési koncepció nem teljes, hiszen kifejezetten csak a területrendezéssel összefüggő problémák megoldására, a területrendezés tematikáját felhasználva készült. A rendezési terv irányából közelítve a koncepció nem terjed ki az önkormányzat gazdasági, oktatási, szociális elképzeléseinek taglalására.

Máriapócs településfejlesztési koncepciójának kulcskérdése a kitörési pont/pontok megtalálása. Kitörési pontnak a település jövőjét legnagyobb mértékben meghatározó, fejlődését leginkább elősegítő adottságot/adottságokat nevezzük. Ennek megtalálása és a településfejlesztési koncepció középpontjába való állítása a sikeres településfejlesztés titka.

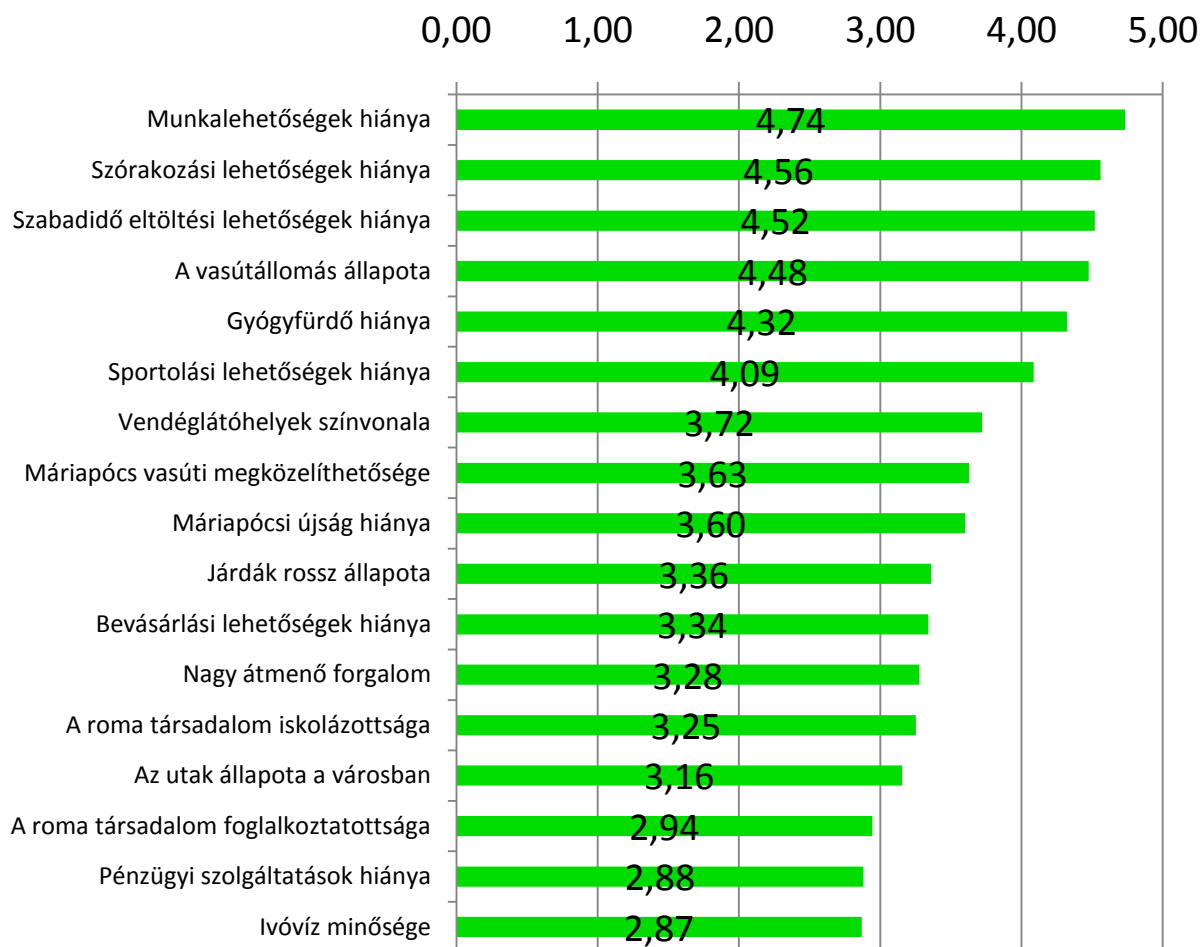
1. Máriapócs kitörési irányai egyfelől a város környezetminőségének és arculatának, valamint komfortosságnak folyamatos fejlesztése (parkok, utak, járdák, kerékpárutak, terek, parkolók, közvilágítás, fásítás-parkosítás, utcaburkolatok, vízvezetés stb.) és a településközpont kisvárosiassá formálása, megszervezése, mely az itt élő emberek számára és az idelátogató turisták számára egyaránt megelégedettséget és jó közérzetet eredményezne.
2. Másfelől a kulturális és turisztikai programok és „látnivalók”, valamint az azokhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése jelenthetne kitörési pontot a település számára. A fejlesztés egyik ilyen irányvonala a szakrális jelleg további erősítése – amely nem biztos hogy csak a kapcsolódó egyház feladata – és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés lehet.

A településfejlesztési koncepció a húzóágazatok - kitörési pontok - kijelölésén túl, a részletesebb fejlesztési irányokkal és a település működését meghatározó egyéb koncepcionális kérdésekkel is foglalkozik. Az egyes fejlesztési irányok kijelölésén túl megnevezi az elérendő célokat és kijelöli a feladatokat is. Jelen településfejlesztési koncepció elsődlegesen a településrendezési terv tartalmi igényeihez és követelményeihez alkalmazkodik, ennek megfelelően fejt ki jobban, vagy kevésbé egy-egy területet.

Ezek a városfejlesztési stratégiába illesztett elképzelésekkel összhangban állnak, megalapozásuk a településfejlesztési koncepció részéről, mint településrendezési eszköz részéről, megtörtént.

4.6.2 A stratégia koherenciája, fenntarthatóság

A stratégia koherenciájának bemutatásához célszerű ütköztetni városban azonosított problémákat, valamint az ezekhez tartozó megoldási, enyhítési elképzeléseket. Máriapócs lakosságát leginkább sújtó problémákat a kérdőíves felmérés keretében felmért városi problématerkép tartalmazza.

A fenti ábrán összefoglalt legsúlyosabb problémák döntően a város elérhetőségét és az itt igénybe vehető köz- és gazdasági szolgáltatások mellett a rekreációs lehetőségek hiányát emelik ki. Ennek alapján a városlakók egy rekreációs, kereskedelmi és gazdasági funkciójában gazdag várost preferálnak, melynek lehetőségét a város alapos SWOT analízise a turizmusra alapozott rekreációs városfejlesztés képében azonosította. Az igények és a lehetőségek szerencsésnek nevezhető találkozásának eredményeként a város megfelelő lakossági támogatással képes az IVS-ben vázolt stratégia végrehajtására. A továbbiakban a városban azonosított főbb problémákat és az ezekre az alkotott stratégia által kínált megoldásokat vesszük számba:

Munkanélküliség: Magyarországon általánosan jelentős probléma a munkanélküli társadalom újraaktiválásának nehézsége. A helyzet megoldását a városvezetés a turizmus által gerjesztett munkaerőpiaci kereslet megerősítésében látja. Ezért a turizmus természeti és vallási értékeken való fejlesztése a stratégia egyik alapkövét jelenti.

Megközelíthetőség: A megközelíthetőséget a Máriapócsot a környező településekkel összekötő úthálózat és a tömegközlekedés fejlesztésével lehet megoldani. Városi hatáskörben a belső úthálózat fejlesztésére és városon kívüli kerékpár utak fejlesztésére nyílik lehetőség, ami a szűk térsége elérhetőségét javítja.

A nagyobb távolságok esetén az autóbusz közlekedés városi feltételrendszerének javításával lehet a problémát enyhíteni.

Szabadidős és rekreációs lehetősége hiánya: A város turisztikai szerepének növeléséhez szükséges megfelelő szórakozási és rekreációs lehetőségek megteremtése. A stratégia egy rekreációs városrész kialakítását tűzte ki célul a külső városrész területén, mely megteremtené a szórakoztatásra és rekreációra szakosodott vállalkozások működésének feltételeit. A városi sportélet fejlesztése kiemelt fontosságú

Humán szolgáltatások színvonala: A stratégia a városban elérhető szolgáltatások fejlesztését abszolút prioritásként kezeli. Ennek keretében sor kerül az oktatás, az egészségügy és a közigazgatás szolgáltatási színvonalának növelésére.

Városképi anomáliák: A pozitív vándorlási egyenleg kialakítása és a lakosság szám megőrzésének érdekében a városvezetés, újrarendelt, egységes városkép kialakítása mellett döntött, mely a zöldfelületek extenzív használatát bátorítja. A jövőben kialakuló városkép egységesen eredményezi a lakosság megelégedését és a város turisztikai vonzerőinek megerősödését.

A fentiekből megállapítható, hogy a stratégia megjelenésük és eredetük szerint csoportokra osztotta a városi fejlődést akadályozó problémákat és az egyes csoportokra átfogó módon kínál megoldást a tematikus célok bevezetésével. Azonban a kialakult stratégia nem tekinthető a városi problémákra adott válaszok uniójának, hiszen az átfogó cél kialakítása a város lehetőségeinek figyelembe vételével foglalja egységes keretbe a problémák lehetséges megoldásait. Ennek értelmében Máriapócs városvezetése a város társadalmi és gazdasági problémáinak megoldását a város turisztikai- és rekreációs központtá fejlesztésében rögzíti. A város szerkezetét tekintve egyközpontú. Ennek megváltoztatását a lakosság szám és a város földrajzi mérete sem indokolja. A központi városrész területén elérhetők a város nyújtotta gazdasági, távközlési, közlekedési, közösségi, igazgatási és humán szolgáltatási funkciók, míg a külső városrészben a lakó funkció a leghangsúlyosabb, emellett kis mértékben közlekedési és gazdasági tevékenységek helyszínül is szolgál.

A funkciók eloszlása természetes mechanizmusok eredményeként alakult ki, ennek ellenére a kialakult egyensúly fenntartása tudatos tervezést kíván. Ennek eredményeként a városközpont funkciói nem változnak, azokat csak minőségi fejlesztés érinti, míg a külső városrészben nagyobb hangsúlyt kapnak a közösségi funkciók a sport, szórakozás és rekreáció feltételrendszerének megteremtésével.

A stratégia végrehajtásával a városrészek fejlesztése egymás fejlődésére is ösztönzőleg hat, nem eredményezi funkciók elvesztését és szegregátumok kialakulását.

4.6.3 A célrendszer illeszkedése a környezeti állapothoz, fenntarthatóság

Az integrált városfejlesztési stratégia célrendszere a pozitív környezeti állapot kialakítása felé mutat. A stratégia minden esetben a természeti környezet helyreállítását, illetve hangsúlyossá tételét szorgalmazza. Egy helyen sem történik olyan beavatkozás, mely a rendelkezésre álló zöldfelületek arányát csökkentené, illetve a természeti környezet érezhető visszaeséséhez vezetne. A stratégia célul tűzi ki a városban és közvetlen közelében található zöldfelületek állapotának javítását, hiszen az hozzájárul a terület rekreációs célú fejlődéséhez.

A környezeti állapot javulásához szintén hozzájárul a városközpont közlekedésének újragondolását, mely a város egyes részeinek forgalommentesítésével csökkenti a város környezeti terhelését. A közlekedési koncepció kialakításánál figyelembe kell venni a forgalomterhelés áthelyeződését, hogy az ne okozhassa a lakó és rekreációs funkcióval rendelkező városrészek környezeti állapotának leromlását.

4.6.4 A stratégia illeszkedése a településrendezési tervhez

Máriapócs Integrált Városfejlesztési Stratégia összhangja a város hatályos településrendezési tervével

A település közigazgatási területére hatályos településrendezési eszközök, az alábbiak:

- 61/2005 (V. 29.) KT számú határozat, Máriapócs Város Településszerkezeti tervének és szerkezeti terv leírásának elfogadásáról
- a 15/2005 (VII. 08) KT számú rendelet, Máriapócs Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozás Tervének elfogadásáról

Az egyes városrészekhez kapcsolódó beavatkozási pontok egyezőségének részletezése városrészek szerint.

1. Városközpont

Jelen városrészt érintő beavatkozások egy része rekonstrukció, felújítás illetve funkcióváltásból adódó átépítése. Ezekon túl új funkciók is megjelennek a városközponti részen, ilyen például a kisléptékű fürdő illetve a közcélú parkoló a lebontásra kerülő jelenlegi polgármesteri hivatal helyén. Ezek közül a fürdő és parkoló tervezett projektje nem felel meg a hatályos településrendezési terv előírásainak. A további tervezett projekt elemek (a Kossuth tér felújítása, az iskola rekonstrukciója, az egyházi beruházások, a takszöv felújítása, a piac kiépítése, az energetikai közműfejlesztés) a hatályos rendezési tervvel összhangban vannak.

2. Lakóterületek

Az érintett városrész beavatkozási pontjai a jelenlegi és a tervezett funkciót tekintve - az Arborétum kialakítása kivételével – a településszerkezeti tervvel összhangban van.

A tervezett Arborétum helyének jelenlegi besorolása zártkert, így az mindenképpen módosításra szorul.

Ezen felül, a szabályozási terveken felülvizsgálandó a területigénnyel rendelkező közlekedési fejlesztések – lásd lassító szigetek építése – ezért ezekre vonatkozó egyértelmű megállapítás nem tehető.

A Pápa teret érintő, igen jelentős terület igényű fejlesztések a hatályos terv részei. Az elképzelés egyáltalán nem új keletű, a település hosszú távú településfejlesztési stratégiájának alapját képezi.

Ebben a fejezetben Máriapócs város stratégiájának érzékeny pontjait vesszük számba. A később felsorolt események bekövetkezte jelentősen veszélyeztetheti a város stratégiájának sikeres megvalósítását.

4.6.7. Stratégia megvalósításának főbb kockázatai

1. Mivel a város közlekedési helyzete a környező regionális központok relációjában nem kielégítő, így a város megközelíthetőségének javulása alapfeltétele a turizmus és a város gazdaságát alkotó multinacionális vállalatok idetelepülésének és ittlétének. Amennyiben Máriapócs közlekedés földrajzi adottságait jelentő utak állapota romlik, a város nem képes hatékonyan helyt adni a helyi vállalkozásoknak, valamint a turizmus kihasználása is erős akadályokba ütközik. Városi keretek között a városi utak állapotfenntartására van lehetőség. A környező települések szempontjából kiemelt fontosságú a térségi utak állapota, ezek színvonalának fenntartását térségi együttműködéssel lehet elősegíteni.

2. Máriapócs nem rendelkezik önállóan értékesíthető, komplex turisztikai termékkel. Csakúgy, mint a környező települések, és térségek városai sem. A komplex, látogatókat hosszútávon vonzó turisztikai termékek, az érintett települések összefogásával teremthető meg, így a térség egységes turisztikai termékkel léphetne a piacra. Ennek létrehozásában jelentős szerepe lenne a turizmus térségi összefogásának szervezeti megalapozására. Ennek nem létrejötte jelentős veszélyeket rejt a turisztikát érintő stratégiai pontok megvalósulására. A veszély mérlegelésében segítségünkre van, hogy ismertek az ezt befolyásoló tényezők. A társulás kialakulása érdekében hat a környező városok, települések hasonló helyzete, mi szerint nagyobb bevételeket jelentő turisztikai terméket csak egységesen, kínálatukat összehangolva képesek nyújtani. Ugyanakkor a tágabb térséget alkotó települések vezetésétől jelentős konszenzust igényel. Ennek kialakítása csak hatékony projektmenedzsment esetén képzelhető el, melynek összeállításában a Önkormányzat jelentős szerepet vállal.

3. Máriapócsot Magyarország többi városához hasonlóan sújtja a fiatal, kvalifikált lakosság elvándorlása a kedvezőbb élet- és munkalehetőségek reményében. Mivel a tendencia egy országosan működő hatások eredménye, ezért Máriapócs korlátozott eszköztárral rendelkezik a helyzet megoldására. A megoldási javaslat két alappillére az életminőség javítását és a munkalehetőségek igény harmonizálását jelenti. Az életminőség javítása a természeti környezet javítását és a városi szolgáltatások színvonalának növelését foglalja magában, míg a munkalehetőségek bővítését a komplex turisztikai szolgáltatásokra lehet építeni.

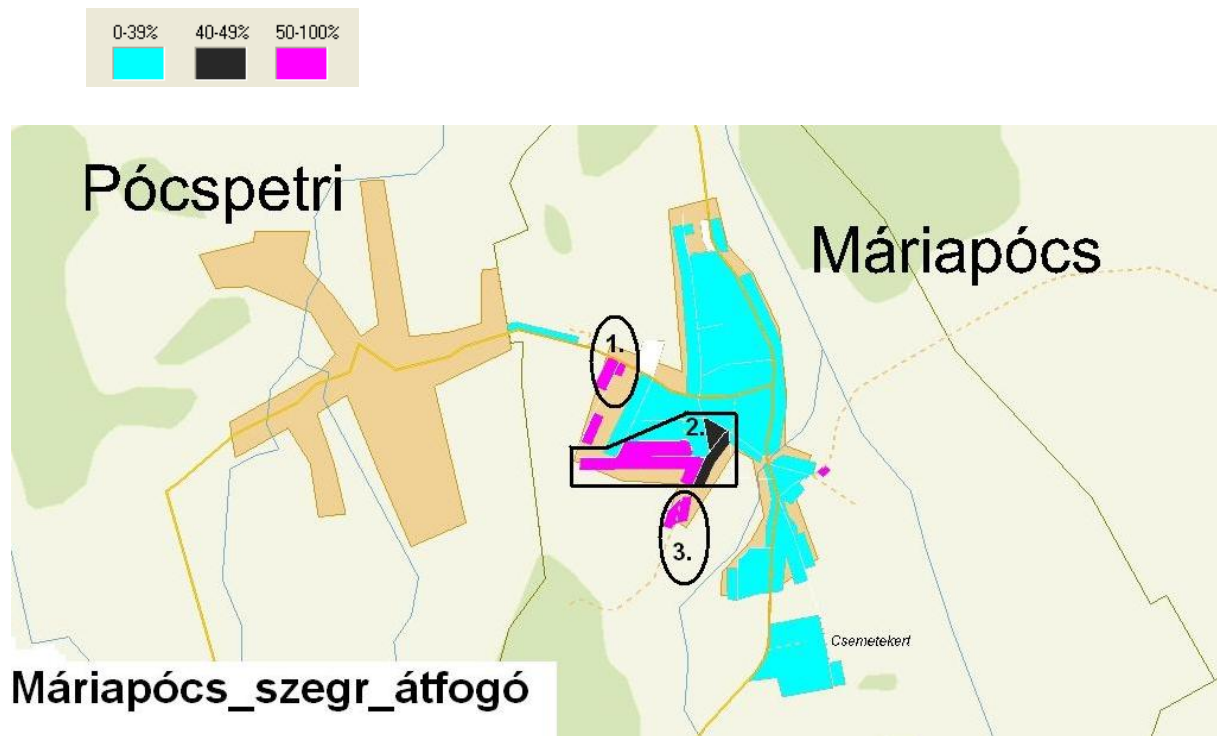
4. Máriapócs több, jelentős infrastrukturális fejlesztést tervez városszerte, melynek finanszírozására kevés kivételtől eltekintve, csak vissza nem térítendő támogatások állnak rendelkezésre. Ezáltal jelentős a függés ezen támogatások megítélésétől. A kockázat minimalizálására a város egyfelől a pályázatainak stratégiai kezelését határozta el, mely szerint egy dedikált szervezeti egység foglalkozik a pályázatok tervezésével, és ügyintézésével az Önkormányzat keretein belül. Ez képes a pályázati anyagok minőségének ellenőrzésére és folyamatos magas szinten tartására. Másrészt az Önkormányzat ezen finanszírozási formától való egyértelmű függés enyhítésére törekszik, saját ingatlanvagyonának hosszú-távú profitorientált hasznosításával, valamint bevételstruktúrájának hosszú távú újragondolásával. Az ilyen módon létrehozott hosszú távú bevételek kereskedelmi bankok számára is finanszírozhatóvá teszik a városban tervezett fejlesztéseket.

4.7. Anti-szegregációs program

Szegregátumok területi azonosítása

Az integrált Város Fejlesztési Stratégia részeként kell elkészíteni Máriapócs város Anti-szegregációs tervét, melynek keretében le kell határolni a város leromlott részeit, szegregátumait. A lehatárolás a Város rehabilitációs Kézikönyvben meghatározott ún. szegregációs mutatók alapján történt. A Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

A szegregációs mutató a 2001-es népszámlálási adatokból állítható elő. A kartogram jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel). A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számít. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = türkizkék, 40-49%=fekete, 50-100%=pink).

Máriapócs - városrészi adatok IVS
Forrás: 2001. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Máriapócs összesen	Városközpont (Ady Endre u. - Selyem u. - Béke u. - Szőlő út - Petri u. - Báthori út - Ófehértó u.)	Lakóterületi övezet (A városközpont és a település belterületi határa közötti övezet)	Külterület	Szegregátum_1. (Kossuth u. - Dózsa Gy.u. mindkét oldala a két utca találkozásánál - településhatár)	Szegregátum_2. (Petőfi u. - Bercsényi u. - Jókai út - Petőfi u. - Béke út - Honvéd u. - Dr.Bacsóka P. u. - Szőlő út - településhatár)	Szegregátum_3. (a 2.szegregátum nem érintett terület a Szőlő út és a településhatár között)
Lakónépesség száma	2 153	269	1 879	5	58	352	55
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	24,3	16,0	25,5	40,0	46,6	31,8	41,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	58,2	55,4	58,5	60,0	50,0	55,7	47,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	17,5	28,6	16,0	0,0	3,5	12,5	10,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,2	30,9	42,7	0,0	82,8	63,3	65,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,5	18,7	3,2	0,0	0,0	2,3	0,0
Lakásállomány (db)	701	90	610	1	10	103	13
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	38,7	52,2	36,7	0,0	90,0	44,7	69,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	60,8	52,4	62,0	33,3	93,1	79,1	96,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	32,4	23,5	33,7	0,0	75,9	54,6	65,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	36,7	44,4	35,6	66,7	6,7	19,5	3,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	53,0	42,4	54,5	0,0	85,7	70,9	92,3
Állandó népesség száma	2 203	280	1 918	5	57	358	57

Máriapócs - szociális mutatók

Forrás: 2001. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Szegregátum_1. (Kossuth u. - Dózsa Gy.u. mindkét oldala a két utca találkozásánál - településhatár)	Szegregátum_2. (Petőfi u. - Bercsényi u. - Jókai út - Petőfi u. - Béke út - Honvéd u. - Dr.Bacsóka P. u. - Szőlő út - településhatár)	Szegregátum_3. (a 2.szegregátum nem érintett terület a Szőlő út és a településhatár között)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	82,8	63,3	65,4
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0	2,3	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	50,0	58,5	0,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	91,4	78,4	80,0
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	60,0	46,1	90,9
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma / munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	40,0	14,5	0,0
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	10,3	29,1	30,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	90,0	41,8	69,2
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	20,0	6,1	23,1

Máriapócs esetében elmondható, hogy a KSH rendelkezésünkre bocsátott adatai szerint három terület minősül szegregátumnak.

Az egyes szegregátumokat megvizsgálva nagy eltérés mutatkozik az iskolázottságban, a gazdasági aktivitásban, a lakások minőségi mutatóiban.

A KSH adatokból látható, hogy az összlakosság 21,6%-a él a jelölt területen. A itt élőket jelentős mértékben sújtja az alacsony iskolai végzettség (63,3%), a munkanélküliség (53,6%), a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás problémája. Különösen veszélyezteteti a szegregátumokat, hogy az itt élők döntően fiatalok, alacsony iskolai végzettségűek.

Foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, segélyezés

A szegregátumokban élők foglalkoztatására vonatkozóan Máriapócsi viszonylatban a 2001-es KSH alapján áll pontos statisztika a rendelkezésre. A jelenlegi helyzetet tekintve, a lakóterületeken élőkre vonatkoztatva az aktív korúak szakmai iskolai végzettsége, és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma jelentősen eltér. Az 1 és 3 területen a nagy többség legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és többségük inaktív, rendszeres jövedelemmel, bejelentett munkahellyel nem rendelkezik. A 2. területen némileg kedvezőbb, de a városi átlag alatt van.

	Összesen
Munkanélküliek száma a településen	228
Ebből tartósan munkanélküli	72
Hány háztartás kap rendszeres szociális segélyt?	127
Hányan kapnak rendszeres szociális segélyt?	160
Hány gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi	258
Azon gyermekek száma, akiknek a szülei nyilatkoztak halmozottan hátrányos helyzetükről	109
Azon gyermekek száma, akinek szülei nem nyilatkoztak	149

A munkanélküliek száma a településen 228 fő, az összlakosság 10,12%ka. Amennyiben a munkanélküliek száma a 18 éven felüliekkel és a nyugdíjasokkal valószínűsíthető számával vezetjük össze, elmondható, hogy a munkaképes korosztályból minden ötödik ember munka nélkül van Máriapócsen. Közülük 72 fő tartósan nem kap állást.

A legnagyobb munkáltató az Önkormányzat. Alkalmazásában 2008.január 1. napjától 41 fő áll, az Egyesített Idősek Otthona és Alapszolgáltatási Központjában.

A Máriapócsen élő 725 családból 127 háztartás kap rendszeres szociális segélyt .A településen 258 gyermek után igényelnek gyermekvédelmi kedvezményt. Közülük kevesebb, mint felének szülei nyilatkoznak arról, hogy iskolai végzettségük nem éri el vagy iskolarendszerű képzésben nem haladja meg a 8. általánost.

Megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának nyilvántartása jelenleg még nem teljes körű, a lakossági mozgás függvényében változik.

A munkavállalók többsége Máriapócsi lakos, mely azt jelenti, hogy ha lenne elegendő munkahely és a képzettségi szint magasabb lenne, gyakorlatilag minden munkavállaló el tudna helyezkedni, azonban ezzel a munkavállalók egy része nem tud, a másik része pedig nem akar élni.

Az „Út a munkához” program keretében módosított - 2009. január 1-től hatályos - jogszabályok **célja**, hogy elősegítse az önkormányzatok új típusú foglalkoztatási és segélyezési politikájának megvalósítását. **A program fő célja**, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak, és közelebb kerüljenek a munka világához. Ugyanakkor a programban való részvétel nem ösztönzi a programba bekerülteket, hogy magasabb képzési formában vegyenek részt lehetővé téve a programból történő kilépésre. A települési önkormányzatoknak a közfoglalkoztatás biztosítása érdekében – minden év február 15-ig, 2009-ben április 15-ig – az állami foglalkoztatási szervvel egyeztetett foglalkoztatási tervet kell készíteniük. **A közfoglalkoztatási Terv** egyéves időtartamra szól és tartalmazza a rendelkezésre állási támogatásra jogosultak képzettség szerinti összetételét, azoknak a közfeladatoknak a megjelölését és ütemezését, amelyeket részben vagy egészben a közfoglalkoztatás révén kívánunk ellátni, továbbá az ellátásukhoz szükséges létszámot és a finanszírozáshoz rendelkezésre álló forrásokat.

A szegregátumokban a foglalkoztatottság szinte a közfoglalkoztatásra terjed ki. Az itt élők örömmel veszik a közcélú munka lehetőségét, itt ennek a munkának a visszautasítása ebben az évben nem történt

Az elmúlt évben aktív korúak ellátásában részesülők átlag létszáma: 135 fő volt. 2009. év során az önkormányzati közfoglalkoztatás keretén belül összesen 112 fő volt foglalkoztatva ebből közcélú 100 fő, közhasznú 21 fő.

1.Szegregátum 2010-es adatai

Demográfia1.	
Szegregátumokban élők száma (összesen)	75
Lakónépességen belül 0-2 évesek száma	1
Lakónépességen belül 3-5 évesek száma	6
Lakónépességen belül 6-14 évesek száma	23
Lakónépességen belül 15-18 évesek száma	4
Lakónépességen belül 19-62 évesek száma	39
Lakónépességen belül 62–X évesek száma	2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma az aktívkorúakon (19-62 évesek) belül	37
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők száma az aktív korúakon (19-62 évesek) belül	27
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket/gyermekeket nevelők száma	20
Rendszeres szociális segélyben részesülők száma	1
Rendelkezésre állási támogatásban részesülők száma	17

Az 1. szegregátum esetében a KSH 2001-es és az önkormányzat 2010-es adatbázisából megállapítható a mutatók változatlansága. Továbbra is számottevő a legfeljebb általános iskolai végzettségűek száma, azok, akik nem rendelkeznek rendszeres munkajövedelemmel.

A szociális és megélhetési problémák oka a rendszeres jövedelemszerzéshez történő hozzáférés hiányában keresendő.

2.Szegregátum 2010-es adatai

Demográfia1.	
Szegregátumokban élők száma (összesen)	353
Lakónépességen belül 0-2 évesek száma	12
Lakónépességen belül 3-5 évesek száma	17
Lakónépességen belül 6-14 évesek száma	32
Lakónépességen belül 15-18 évesek száma	28
Lakónépességen belül 19-62 évesek száma	220
Lakónépességen belül 62–X évesek száma	44
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma az aktívkorúakon (19-62 évesek) belül	128
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők száma az aktív korúakon (19-62 évesek) belül	68
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket/gyermeket nevelők száma	32
Rendszeres szociális segélyben részesülők száma	5
Rendelkezésre állási támogatásban részesülők száma	62

A 2010-es Önkormányzati adatbázis szerint az itt élők 19%-ka nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, 5 fő rendszeres szociális segélyben, 62 fő pedig rendelkezésre állási támogatásban részesül. Ennek egyik oka, hogy az itt lakók közel 36%-ka legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

3.Szegregátum 2010-es adatai

Demográfia1.	
Szegregátumokban élők száma (összesen)	38
Lakónépességen belül 0-2 évesek száma	2
Lakónépességen belül 3-5 évesek száma	-
Lakónépességen belül 6-14 évesek száma	8
Lakónépességen belül 15-18 évesek száma	4
Lakónépességen belül 19-62 évesek száma	19
Lakónépességen belül 62–X évesek száma	5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma az aktívkorúakon (19-62 évesek) belül	28
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők száma az aktív korúakon (19-62 évesek) belül	19
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket/gyermekeket nevelők száma	8
Rendszeres szociális segélyben részesülők száma	2
Rendelkezésre állási támogatásban részesülők száma	10

A 2010-es Önkormányzati adatbázis szerint az itt élők fele nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, 2 fő rendszeres szociális segélyben, 10 fő pedig rendelkezésre állási támogatásban részesül. Ennek egyik oka, hogy az itt lakók közel 74%-ka legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

A településen 160 fő részesül rendszeres szociális segélyben, ebből a szegregátumokban lakók száma 8 fő.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 258 fő részesül, ebből a szegregátumokban 60 fő részesül.

Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közzolgáltatásokhoz való hozzáférés Máriapócsban biztosított. Az óvodáskorúakat tekintve a városi önkormányzat minden igényt ki tud elégíteni.

Óvoda, a Báthory István Középiskola és Szakiskola, valamint a magyar-angol két tannyelvű általános és művészeti iskolában, ahol felnőtt képzés is folyik.

Máriapócsban a közzolgáltatások a következőképpen lefedettek:

1. közoktatási intézményi feladatok közül van
 - - óvodai nevelés,
 - - általános iskolai oktatás
 - - alapfokú művészetoktatás
2. gyermekjóléti alapellátások közül:
 - - a gyermekjóléti szolgáltatás, iskolaotthonos oktatás és iskolai napközi van, **bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet nincs.**
3. közoktatási szakszolgálati feladatok közül:
 - a. Nevelési tanácsadás a 10 km-re lévő Nyírbátor és Vonzáskörzete Kistérségi Társulás Szociális és Pedagógiai Szakszolgálat nyírbátori Nevelési Tanácsadó-jában,
 - b. A gyógypedagógiai tanácsadást a Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola és Diákotthon tanulási képességet vizsgáló 2. sz. Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága,
 - c. A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadást esetenként helyben az osztályfőnök és iskolaigazgató látja el illetve ezt a joggyakorlatot fenntartja

3.1 Nem elérhető közoktatási szakszolgálati feladatok

- a. Fejlesztő felkészítés helyben nem érhető el
- b. Logopédiai ellátás és gyógytestnevelés helyben történő ellátása szintén nem megoldott.

A fenn említett 3.1 a,b pont a közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzéskor még helyben elérhető volt. Azóta ezt a szolgáltatást a Nyírbátor és Vonzáskörzete TKT, Nyírbátori székhellyel biztosítja. Igénybevételüket az érintett gyermekek szüleinek önköltségesen kell megoldaniuk.

4. gyermekjóléti szakellátás:
 - a családok átmeneti otthona a 30 km-re lévő Nyíregyházán, valamint a 40 km-re lévő Balkányban érhető el,

A közszolgáltatások fenntartói háttere:

- az Önkormányzat finanszírozza az óvodai nevelést, általános iskolai oktatást, alapfokú művészetoktatást valamint a gyermekjóléti szolgáltatást és az iskolai napközit, és a gyermekjóléti szolgáltatást.

- A Nyírbátor és Vonzáskörzete Többcélú Társulás tartja fenn és biztosítja a településen a gyógypedagógiai tanácsadást, fejlesztő felkészítést, nevelési tanácsadást és logopédiai ellátást, a gyógytestnevelést.

- *A továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás, valamint a korai fejlesztés ellátatlan szolgáltatás.*

Probléma:

- Máriapócson néhány gyermekjóléti alapellátás nem lefedett: bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet.
- A közoktatási szakellátások közül nincs korai fejlesztés, továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás.
- Fejlesztő pedagógia, logopédia és gyógytestnevelés elérhetősége helyben nem biztosított

Jövőbeni szándék:

- A település Önkormányzata megvizsgálja, hogyan tehetné, elérhetővé a lakosság számára a szóban forgó gyermekjóléti alapellátásokat felveszik a kapcsolatot a Családi Napközi Alapítvánnyal és átgondolják, miként, kinek a közreműködésével lehetne létrehozni a hiányzó szolgáltatásokat akár jelenleg munkanélküli nők / szakemberek bevonásával. Az Önkormányzat az intézmények vezetőivel együtt, keresi a lehetőséget a lefedetlen szakellátások biztosítására.
- Fejlesztő pedagógia, logopédia és gyógytestnevelés elérhetősége helyben legyen biztosított

A szegregátumban élők 100%-a járhatja óvodába gyermekét és a napközibe járók döntő többsége is a szegregátumban élők közül kerülnek ki. Az iskolák a fenntartó intézmény támogatásával részt vett az IPR programban, jegyzői hozzájárulással a 18 év feletti romák esti tagozaton folytathatják tanulmányaikat. A tanoda programokat azonban az intézmények forrás hiány miatt nem tudják fenntartani, beindítani.

Az integráció előkészítésének időszakában az előkészítést végző munkacsoport áttekintette a település hosszabb távú fejlesztésének lehetőségeit, kényszereit. Az intézmények feladatrendszerének és finanszírozásának elemzésekor láthatóvá váltak azok a feladatátrendezési kényszerek, és finanszírozási problémák, melyek egy hosszú távú döntést indukálva az intézményi integráció megerősítését, a feladatok koncentrálását, a feladatellátók számának optimalizálását erősítette.

Az integráció előkészítése során elemzésre kerültek a közoktatási törvényből adódó feladatok, azok hatása a város – kistérség oktatási rendszerére:

- Esélyegyenlőségi, integrációs feladatok;
- A nem szakrendszerű oktatás bevezetése;
- A kompetencia alapú oktatási stratégiák kidolgozása meghonosítása;
- Az iskolai lemorzsolódás csökkentése.

A közoktatási törvényben megfogalmazott esélyegyenlőségi-integrációs feladatrendszer az ezt kiszolgáló infrastrukturális háttér elemzése azt igazolta, hogy pályázati rendszeren keresztül fejleszteni és modernizálni szükséges a közoktatási feladatot ellátó intézményeket az oktatási infrastruktúrát. Az oktató-nevelő munka eredményessége az alábbi területen lett vizsgálva:

- lemorzsolódások aránya,
- továbbtanulás aránya,
- tanulmányi versenyek eredményei,
- a kompetenciamérések eredményei,
- SNI és HH/HHH gyermekek tanulmányi eredményességei,

A vizsgálat az alábbi megállapításokat tette:

- Az általános iskolában nincs szegregáció, az osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően történt.
- A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek között még mindig magas a lemorzsolódás aránya.
- Növekszik a középiskolába jelentkező HH/HHH gyermekek aránya, de lemorzsolódásuk, kimaradásuk súlyos probléma
- Az általános iskolák, a közép és szakiskola a kompetenciamérésekben az ha kismértékben is, de lemaradnak az országos átlagtól.

A szociális alapszolgáltatásokat önkormányzati intézmények, és az önkormányzat részvételével működő Nyírbátori Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmény biztosítják, tevékenységüket a város egész területére kiterjesztve. A szegregált lakóterületen a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő szolgálat szakemberei napi rendszerességgel fordulnak meg. A szegregált lakóterület halmozódó szociális problémáit tapasztalva a szociális és gyermekjóléti szakemberek adott területen való jelenléte két féle módon valósul meg:

- területi munka (családlátogatások): a védőnői -, a gyermekjóléti, és a családsegítő szolgálat a szegregátumban valósul meg.
- Az önkormányzat a közoktatási törvény előírásait is figyelembe véve minden évben áttekinti a beiskolázási körzethatárokat és az esélyegyenlőség megteremtését szem előtt tartja.

Nehezíti az ilyen irányú tevékenységet, hogy az integrációra vonatkozó előírások normatív támogatással ösztönözöttek, nincs általánosan érvényes előírás. A városban működő Általános Iskola felvállalta az integrált oktatást, azonban az iskola sajátosságaiból adódóan a HHH gyerekek száma minimális az iskolában. Ennek következtében a város által működtetett általános iskolákban működő osztályokban az arányok megváltozhatnak, újjászervezésre lehet szükség..

A lakóterületeken nagy arányban élnek iskoláskorú és fiatalabb gyerekek, akik egészséges fejlődéséhez hiányoznak a megfelelő anyagi feltételek, ez a legtöbb családban nincs meg. A lakóterületszerű környezet és a rossz szociokulturális háttér komoly lemaradásokat eredményez a gyermekeknél a közoktatási rendszerben, ez alapvetően meghatározza előrehaladásukat. A romaság társadalmi hátrányainak nagy része a hatalmas méretű iskolai lemaradásukból származik. Az iskolai végzettség függvényében csökken a munkanélküliség kockázata.

Máriapócs város a közoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény 90§-a alapján az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények a működési (beíratási) körzetek meghatározása során eleget tesz a közoktatási törvény 66.§-ban meghatározott előírásoknak.

A város elkészítette a **Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetértékelését, majd az erre alapozott Intézkedési Tervét**, melyet a Képviselő-testület jóváhagyott, és az Antiszegregációs tervben is hivatkozunk. Máriapócs rendelkezik a törvényben szabályozottaknak megfelelően hat évre szóló - az alapfokú oktatást működtető - Intézkedési tervvel, mely az integrációs és Anti Szegregációs feladatokat is tartalmazza.

Szegregátumokra ható projektek

Lezárt projektek

Az IVS 2.8-as fejezetében feltüntetett projektek hatásai minden máriapócsi lakosra pozitív irányba hatnak. A közszolgáltatások bővülése, mint pl a Napközis Óvoda, Idősek otthona beruházása hozzájárul a szegregátumokban élők mindennapi életszínvonal emelkedéséhez. Szegregációt erősítő hatásuk nincs.

A kerékpár utak építése hozzájárul a szegregátumokban élők munkába történő bejárásához.

Folyamatban lévő

Munkaerő piaci kísérleti program a nyírbátori kistérségben

A projekt során törekszünk a célcsoport munkaerő-piaci esélyeinek növelésére oly módon, hogy személyes képességeiket fejlesztjük, motivációjukat megerősítjük.

Kistérségi program a nők esélyegyenlőségéért

A célcsoport bevonása a kistérség településiről történik, különös figyelemmel a periférián lévő településekre. A projekt célja a neme közötti esélyegyenlőség megteremtése, célcsoportja a nők. A családban élő nők által pedig közvetve a gyerekek esélyegyenlőségéhez is hozzájárulunk. A bevont célcsoport tagok egy része a roma kisebbségből kerül ki.

„ Elég jó szülő” program:

A projekt közvetetten a térségek településein, telepszerű elkülönültségben (utca, sor, telep) élő roma népesség egészségügyi, közegészségügyi helyzetének javítását célozza meg.

A telepszerű (utca, sor telep) elkülönültségben élő roma népességben belül, közvetlenül érintve a gyermekvállalásra készülő, fiatal felnőttek és felnőttek, a szülőket, az újszülött- és csecsemő-korú gyerekeket és családtagjaikat, a projekt képes olyan egészségügyi szemléletváltozást determinálni, amely hosszú távú pozitív hatás kifejtésére alkalmas.

„ Magnólia” program a nyírbátori kistérségben

A projekt közvetetten a térségek településein, telepszerű elkülönültségben (utca, sor, telep) élő roma népesség egészségügyi, közegészségügyi helyzetének és lakókörnyezeti viszonyainak javítását célozza meg.

A telepszerű (utca, sor telep) elkülönültségben élő roma népességben belül, közvetlenül érintve a roma tanulókat és családtagjaikat, a projekt képes olyan egészségügyi szemléletváltozást determinálni, amely hosszú távú pozitív hatás kifejtésére alkalmas.

„ Élhető szabadidő”

- szegregáció folyamatának megállítása, mérséklése
- helyi közösségek, kisközösségek kohéziójának erősítése
- életminőség javítása
- társadalmi aktivitás növelése
- civil, és egyéb társszervezetekkel való tervszerű együttműködés kialakítása

Nyírbátori kistérségben szociális szövetkezet létrehozása, működtetése a hátrányos helyzetű munkanélküliek számára

Mivel a kistérségben jelentős a roma származású lakosság aránya, a programban rejlő lehetőségekről szóló tájékoztatáskor és a toborzás egész folyamata alatt kiemelt figyelmet fordítunk a roma célcsoport bevonására. A bevont személyek esetén figyelünk az esélyegyenlőségük érvényesíthetőségére, (képzéshelyszínének könnyű megközelíthetősége, útiköltség biztosítása), valamint a családi adottságaikra, szocializációs helyzetükre.

Belterületű kerékpárút építése

A Településen magas a munkanélküliség, valamint a hátrányos helyzetű elsősorban roma lakosság aránya. A beruházás hatására jelentősen csökken a munkába járás, valamint a térségi szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódó közlekedés költsége. A helyi és kistérségi vállalkozók gazdasági megerősödésével, javul a hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztatásának lehetősége, amely hozzájárul a hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatásához.

Összefoglalás

Az elemzések eredményei indokolják az Anti Szegregációs Terv kidolgozását és beépítését az Integrált Városfejlesztési Stratégiába.

A szegregátumokban élő lakók többsége (kiemelten az egyes és hármas szegregátumra vonatkoztatva) szoba-konyhás lakásban él. A lakások alacsony komfortfokozatúak, sok lakásban - annak ellenére, hogy az önkormányzat rendszeres lakásfenntartási támogatással segíti a rászorulókat. Az összes lakás csupán 50%-ában építették ki a mellékhelyiséget. A fennálló hátralékok és a tisztázatlan bérleti jogviszonyok az egyes szegregátumban vannak jelen miatt a lakások sem kerültek értékesítésre.

A szegregátumokban az elvándorlás nem jellemző. Az itt élők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, körükben igen nagyfokú az alulképzettség, magas a munkanélküliség, rossz szociális körülmények jellemzik a családok többségét. Azt is látni kell azonban, hogy helyzetükön kizárólag szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet.

Társadalmi, komplex programra van szükség, melybe a szociális segítségnyújtáson túl, az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet, a lakáskörülmények javításának elősegítését érintően vállal szerepet az önkormányzat is. A szegregált lakóterületen hangsúlyosabb **szociális beavatkozásokra van szükség**. E leszakadt, kirekesztődött állapot a rendszerváltást követő másfél évtizedben elmélyült, amely állapotból az ott élők – érthető módon - önerőből nem tudtak kitörni.

Ezzel párhuzamosan hiányoztak azok a komplex programok és eszközök, amelyek elsősorban ezen csoport társadalmi – ezen belül munkaerő-piaci, oktatási, lakhatási - integrációját, reintegrációját célozta volna meg.

A társadalmi kirekesztődés, a több mint egy évtizedes tartós munkanélküliség, az underclass osztályba való átcsúszás következtében a deszegregációs – integrációs elképzelések, törekvések csak átgondolt és koherens, következetesen alkalmazott és végig vitt programokkal, célzott adekvát intézkedésekkel valósíthatók meg, amelynek feltétele az érintettek együttműködése is.

E cél elérését szolgálja a jelen Anti Szegregációs Terv, amelyben a szegregáció lebontásának és az integráció előmozdításának, megvalósításának alapvetéseit, eszközrendszerét és erőforrásait határozzuk meg, foglaljuk össze, amely a továbbiakban a város ez irányú célkitűzéseinek alapl dokumentuma.

Városi szinten biztosítottak az intézményi feltételek a közszolgáltatásokhoz történő hozzáféréshez, a terület mutatók alapján történő lehatárolása nem jelenti azt, hogy a szegregált terület fizikai értelemben bármilyen módon el lenne zárva ezen szolgáltatásoktól. A közfoglalkoztatás és a segélyezési, támogatási rendszer megfelel a jogszabályi kereteknek, hatékonysága az országos normatív elvárásoknak felel meg.

A város az elmúlt időszakban anyagi lehetőségeihez mérten saját forrásaiból és sok programot indított. Ezek a programok jelenleg is folyamatos mozgásban vannak és segítik a szociális feszültségek megoldását. Ebben a folyamatban folyamatosan részt vállal a kisebbségi Önkormányzat. A város kihasználja azokat a központi források által biztosított lehetőségeket melyek segítik a meglévő problémák megoldását. Tisztán kell azonban látni, hogy a központi szabályozási, segélyezési rendszerekben olyan ellentmondások és feszültségek vannak melyek feloldása nem helyi Önkormányzati kérdés.

A szegregátumok infrastrukturális kiépítettsége, helyzete rendezett azonban az egyéni rácsatlakozások lehetősége a szűkös saját források miatt hiányos legfőképpen az egyes szegregátumban.

Az Anti Szegregációs program kidolgozásában résztvevők abban is egyetértettek, hogy a probléma gyökere a foglalkoztatás és a rendszeres jövedelemhez jutás feltételeinek megteremtése.

Az elemzések azonban azt is világossá teszik, hogy a kialakult helyzethez hozzájárult a roma társadalom alacsony képzettsége, iskolázottsága, a jelenlegi támogatási rendszer, az a generációkra visszavezethető életmód, mely nem teremt motivációt a tanulásra és a foglalkoztatásra.

A helyzet megoldásában szerepe van a kormánynak, önkormánynak és a vállalkozói szektornak éppen úgy, mint a szociális gazdaságnak, az egyházaknak az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli képzéseknek, felvilágosításoknak, életmód vezetési tanácsadásnak és még egyéb programoknak egyaránt.

Mind ezek mellett szemléletváltásra van szükség mind a kisebbségi mind a többségi társadalom részéről egyaránt.

Anti-szegregációs célrendszer

Az Anti Szegregációs stratégia általános elvei és célkitűzései

Az Anti Szegregációs Stratégia fő célkitűzései az alábbiak szerint fogalmazható meg.

Az Anti szegregációs program általános célkitűzése, hogy a szegregátumban élők életminősége és munkához jutási képessége javuljon.

A város önkormányzata a fennhatósága alatt álló valamennyi terület egészére nézve kötelezettséget vállal az Anti-szegregációs programban foglaltak érvényesítésére. A hatósága, felügyelete alá tartozó szervek és intézmények tekintetében kötelezővé teszi, hogy döntéseik, tevékenységük során a kialakult területi és/vagy etnikai szegregációs folyamatok megfordítására kell, hogy törekedjenek, azok a szegregációt semmilyen formában nem segíthetik elő.

Az önkormányzat a jövőben nem kíván hozzájárulni és nem kívánja tovább erősíteni a szegregátumok lakó funkcióját.

Ezzel párhuzamosan pozitív irányú változás csak a társadalmi integrációt, re integrációt szolgáló komplex eszközök – munkaerő-piac, oktatás, szociális hozzáférés, társadalmi kirekesztettség csökkentése - következetes, hosszú távú, fókuszált alkalmazásától várható, amelyet az eddigi hazai és külföldi tapasztalatok is bizonyítanak.

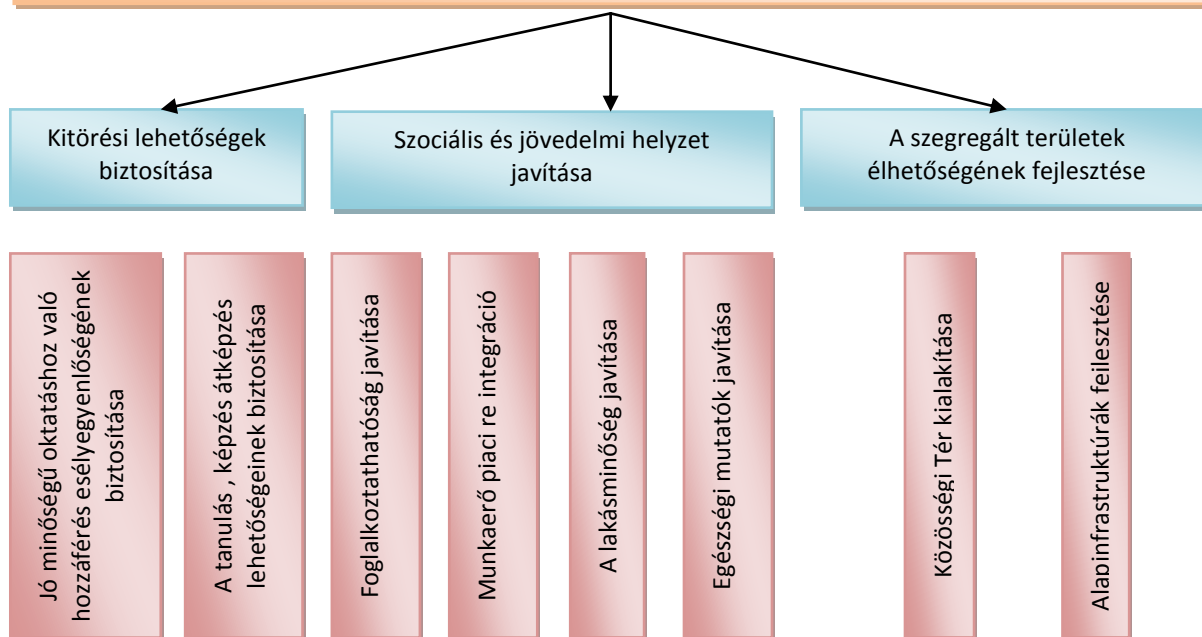
Az általános cél egyrészt, hogy a szegregált területen élők életminősége, ezen belül a lakhatási körülmények, a foglalkoztatási és képzettségi mutatók javuljanak, az itt élők egészségtudatos magatartása kialakuljon.

A társadalmi kirekesztődés különböző útjai - alacsony iskolázottság, alacsony jövedelem, munkanélküliség, rossz lakásviszonyok és lakókörnyezet - a lakóterületen élők esetében súlyosnak mondható. A kirekesztődés magával hozza mindazon jelenségeket, amelyek a szegénységből, esélytelenségből adódnak - pl. rossz egészségi állapot, a különböző devianciák elterjedtsége, végleges leszakadás. A tematikus célok ezeket a problémákat kívánják kezelni.

Az Anti Szegregációs stratégiai fejlesztési céljának eléréséhez 7-8 évre vonatkozó **3 tematikus célt** fogalmaz meg:

- **Kitörési lehetőségek biztosítása**
- **Szociális és jövedelmi helyzet javítása**
- **A városrész élhetőségének fejlesztése**

A területeken élők jelenlegi és jövőbeli életminősége és munkához jutási képessége javuljon.

Kitörési lehetőségek biztosítása

A tematikus cél az alábbi konkrét feladatokat kijelölő célra bontható:

1. Jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés esélyegyenlősége
2. A tanulás, képzés átképzés lehetőségeinek biztosítása

Az oktatáshoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása:

Meg kell erősíteni a kompetencia fejlesztés területeit, nagyobb figyelmet kell fordítani a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi teljesítményének fokozására, motiváltságuk növelésére. A növekvő számú halmozottan hátrányos helyzetű tanulók gyenge tanulmányi teljesítménye hathatós beavatkozás nélkül folyamatosan az országos átlag alatt tartja az intézményi átlagot.

Tovább kell folytatni az önkormányzati intézménynél kitűzött és megvalósítás alatt lévő célok, intézkedések megvalósítását:

- pedagógusok probléma-specifikus továbbképzése;
- pedagógusok átképzése (gyógypedagógiai, fejlesztő pedagógus, logopédus területeken);
- speciális tréningek szervezése valamennyi pedagógus részére (Integrációs Pedagógiai Rendszer, önismereti, életvezetési, problémamegoldó, előítélet kezelő, dráma-pedagógia, projekt módszer);
- kompetenciaalapú oktatás megszervezése, bevezetése, gyakorlati alkalmazása;
- új tanulásszervezési technikák alkalmazása a tanulás folyamatában;
- a tanulók tanulás-módszertani felkészítése;
- interaktív tanulási technikák megtanítása, IKT fejlesztés;
- együttműködési technikák megismerése, és elsajátítása a szülő – gyermek - pedagógus tekintetében;
- pályaorientáció és kapcsolatrendszer kialakítása a középfokú intézményekkel;
- mentorprogram megismerése, és minél szélesebb körű alkalmazása a tanulói lemorzsolódás megakadályozása érdekében,
- a szegregációmentesség biztosítása a továbbiakban is.

A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének, továbbhaladásának segítése érdekében:

- Az iskola igazgatója a **1994. évi MKM rendelet 39. D, 39. E, valamint a 11/2007-es OKM rendelet alapján alakítja ki az osztályokat, ahol a HHH tanulók aránya megfelel a jogszabály előírásainak, biztosítva a szegregációmentességet.**
- Az iskola pedagógusai kidolgozták az **Integrációs Pedagógiai Rendszer tartalmi szabályozását, tantárgyi kompetenciafejlesztéseket, közösségfejlesztési módszereket, a felzárkóztatás, tehetséggondozás egyéni lehetőségeit, melynek keretében**
 - **Együttműködés történik**
 - óvodával,
 - szülői házzal,
 - Gyermekjóléti Szolgálattal,
 - Pedagógiai Szakszolgálattal,
 - Védőnői hálózattal,
 - Kisebbségi Önkormányzattal,
 - civil szervezetekkel.
- **Folytatni kell a kompetenciamérést** Az alsó tagozatos tanulók továbbra is **iskolaotthonos oktatási rendszerben** tanulnak.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlesztését **Egyéni fejlesztési terv alapján kell biztosítani.**

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára **sikeres pályázatokat kell folyamatosan benyújtani.**
- A **hátrányos helyzetű tanulók** számára az iskola **szabadidős programokat biztosít.**
- Az SNI tanulók **rehabilitációs fejlesztésben részesülnek.**
- A tehetséges hátrányos helyzetű tanulók az **Alapfokú Művészetoktatási Intézményben, kedvezményben részesülnek.**
- A **Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata** a hátrányos, halmozottan hátrányos, esetleg veszélyeztetett körülmények között élő tanulók **preventív ellátása.**
- **A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részt vesznek az Útravaló programban.**
- Az **Nyírbátori Kistérségi Egységes Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa segíti a BTM tanulók iskolai sikerességét.**
- A **fejlesztő pedagógusok** segítik a **részképeség-hiányos**, vagy tanulásban lemaradó tanulókat.
- A logopédus , gyógytornász elérhetőségének helyben történő biztosítása
- Továbbtanulásra **felkészítő foglalkozások** segítik a tanulók haladását.
- A szakkörök, tanulmányi-és sport versenyek a **tehetséggondozást** szolgálják.
- **A minőségi oktatás hozzájárulása, a tanórán kívüli programok egyaránt biztosítottak minden tanuló számára.**

Máriapócs közoktatási esélyegyenlőségi programjában több feladatot is meghatározott. Egyebek mellett intézkedéseket kell foganatosítani arra, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű tanulók képzési területén az iskolák megfelelő szakmai és technikai háttérrel rendelkezzenek.

A következő időszakban meg kell vizsgálni a középiskolai intézményekben, hogy a továbbtanulás szempontjából milyen a hátrányos, és halmozottan hátrányos tanulók eloszlása. A cél, hogy ezek a tanulók is minél nagyobb számban, a 18 éves korig tartó tankötelezettség végéig vegyenek részt a középiskolai oktatásban. Az arányokat közelíteni kell egymáshoz valamennyi intézményben.

Cél, hogy a hátrányos helyzetű tanulók is vegyenek részt a szakkörökön, tanórán kívüli programokon, ösztöndíjprogramokban. A programokat a továbbiakban is ismertetni kell az érintettekkel.

Az országos kompetencia-méréseken az iskolák teljesítménye átlag alatti, az intézményeknek elemezni kell a kialakult helyzetet, külön figyelmet fordítva a HH/HHH tanulók kompetencia-méréseinek eredményeire, szükség esetén külön intézkedési tervet kell kidolgozni. Az iskola az elmúlt időszakban minden évben pályázat útján igényelt és működtet integrációs, képesség-kibontakoztató támogatást, hasonló támogatások felkutatása, igénylése mindenképpen fontos lépés lenne az esélykülönbségeket redukáló úton. Szükséges a bemeneti mérés: az elsős tanító az elsőbe induló hátrányos helyzetű gyermekeknél felmérné az elsődleges szocializációs hiányt, és azt, hol lehet a tanulási folyamatban zavarra számítani.

A fejlesztő pedagógus szeptembertől egyéni fejlesztési tervet dolgozna ki, majd háromhavonta vizsgálná a haladást.

Támogatói, mentori szolgáltatással életútkövetést kell végezni a tanulás folyamata alatt, ezzel teremthető meg a sikeres előmenetel, nyomon követhető a lemorzsolódás, az okok vizsgálata, és a következtetések levonása.

A tanulás lehetőségeinek biztosítása

Roma oktatási, felzárkóztató program (népismeret, kommunikáció-fejlesztés, szocializáció-fejlesztés, képességfejlesztés), és a szaktantárgyi felzárkóztatás (tanoda – program beindítása). A cél, hogy az általános iskola után minél nagyobb arányban tanuljanak tovább a romagyerekek, akár az érettségit, akár szakmát adó intézményben. A gyermekek mellett azonban segíteni kell a családokat is olyan fejlesztő programokkal, amelyek elősegítik a családtagok jövedelemszerző tevékenységének a javulását, ez az egészségi állapot és az önbecsülés javulását is magával hozhatja.

A városi szegregátumban élők társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok életviszonyának javítása érdekében, **átfogó átképzési, képzési rendszert** kell bevezetni, amely nem csak az egyénekre, hanem rendszerszemléletű módon a családokra, csoportokra és közösségekre is kiterjeszhető.

Ennek egyik eszköze lehet a lakosság folyamatos tájékoztatása, és városrészi fórumok rendezése, amelyek egyik feladata kell, hogy legyen a területekre beköltöztetendő alacsony státuszú családok befogadásának előkészítése.

Kifejezetten, társadalmi és gazdasági téren a hátrányos helyzetű társadalmi réteghez tartozók számára a megfelelő szintű jövedelem és életszínvonal eléréséhez szükséges képességek, készségek információk megszerzésének biztosítása is prioritást kell, hogy kapjon.

Szociális és jövedelmi helyzet javítása

A tematikus cél négy konkrét feladatot kijelölő célra bontható:

1. Foglalkoztathatóság javítása
2. Munkaerő piaci re integráció
3. A lakásminőség javítása
4. Egészségi mutatók javítása

Foglalkoztathatóság javítása

A szociális programoknak széles spektrumot kell felölelniük, a foglalkoztatási, képzési programoktól kezdve a lakhatás biztonságát fenyegető hátralekos problémák kezeléséig. A foglalkoztatási programoknál a fő hangsúlyt az elsődleges munkaerő-piacra való bevezetésre kell helyezni, ami hosszú távon eredményezi az érintett családok helyzetének stabilitását. Ehhez azonban arra van szükség, hogy növekedjen a foglalkoztatási aktivitás, erősíteni kell a humánkapacitásokat, és a társadalmi összetartozást. Szükséges az együttműködést javítani az integrált munkaerő-piaci és a szociális szolgáltató rendszer között. Meg kell teremteni a szociális gazdaság feltételeit, speciális foglalkoztatási programokat kell kidolgozni.

A kitörés lehetőségei **az oktatás és a megélhetés feltételeinek a javítása**, amely az átképzésekkel párhuzamosan folya. A közmunka átmeneti megoldás, a cél a tartós foglalkoztatás lenne. Az egyéni érvényesülést gátló tényezők egyike ugyanis a teletszerű környezeti hatások, amelyek a fiatalokra hosszabb távon rossz hatással vannak.

Munkaerő piaci re integráció

A munkaerőpiacra történő (re)integráció csak akkor lehet sikeres, ha a cselekvési program magában foglalja a felzárkóztatással előkészített iskolarendszeren kívüli szakképesítéshez vezető képzést, a támogatott foglalkoztatást, valamint a lakóterületen élő roma kisebbség igényeihez alkalmazkodó segítő tevékenységet. A szociális munkások aktív közreműködését a mentális vagy pszicho szociális zavarok kezelésében. A feladatok között kell, hogy szerepeljen a konfliktuskezelés, az elhelyezkedésben való segítés, a munkaképesség visszaállítása. A programban résztvevők sorsát egy éven keresztül kell nyomon követni, ha kell a folyamatba, segítőként beavatkozhat a segítő. A programot alapítványok, egyesületek hozhatják létre a Munkaügyi Központ támogatásával. A forrást a programokhoz ROP és OFA pályázatain lehet megnyerni.

A település ösztönzi a vállalkozások betelepülését, de lehetőségei korlátozottak, mivel a város munkaerő potenciálja alacsony. Ugyanakkor a tervezett turisztikai potenciált növelő fejlesztések eredményeként javulni fog a hátrányos helyzetű réteg munkalehetősége. Indokolt és az Önkormányzat által támogatott egy „Roma Munkaerő Piaci Menedzser” beállítása együttműködve a Munkaügyi Központtal.

Lakásminőség javítása

Az alacsony státuszú lakosság számára, **élhetőbb lakhatási és környezeti körülményeket kell teremteni**, többek között az elavult régi lakások felújításával, a lakókörnyezet tisztaságának, és a zöld területek nagyságának és számának megnövelésével, ehhez a lehetőségekhez igazodó támogatási rendszert kell kidolgozni és működtetni.

A lakóterületek szegregációjának oldása egy hosszabb távú komplex folyamat. A város költségvetési lehetőségeit tekintve jelenleg reálisan az elérendő cél, hogy a szegregátumban élők lakhatási körülményei közelítsenek a városi átlaghoz a lakások komfortosságának növelését lehetővé tevő infrastrukturális fejlesztések és a lakókörnyezet felújítása révén. Erre az önkormányzat a rendelkezésre álló források szűkössége miatt csak több lépcsőben képes.

Egészségi mutatók javítása

A foglalkoztathatósághoz szorosan kapcsolódik a **roma emberek egészségi állapota** is. Ugyanis a betegségek megjelenése szoros kapcsolatban van nem csak a korrallal, hanem a gazdasági aktivitással és az anyagi helyzettel is. A roma emberek szegénysége indokolja egyes betegségcsoportok magasabb előfordulását körükben. Országos vizsgálatok kimutatták, hogy elsősorban a roma népesség abszolút értelemben vett rossz körülményei tehetők felelőssé a magasabb arányban előforduló betegségekért, a betegségek gyakoriságának csökkentése elsősorban és mindenekelőtt gazdasági és szociális feladat. Ehhez azonban arra van szükség, hogy készüljön egy felmérés a lakóterületen élők egészségi mutatóiról. A lakóterületen élők erősen szegregált környezetben élnek, a lakhatási körülmények, károsíthatják az itt élők egészségét, amely tovább rontja a munkaerő piaci helyzetüket. Az itt élők nincsenek tisztában életmódjuk és szegénységük egészségkárosító hatásával, felvilágosító támogatásra, hanem iskolázottságra és munkahelyre, valamint egyenlő bánásmódra van szükségük, amelyek a jobb egészségkultúrának az előfeltételei lennének.

A városrész élhetőségének javítása

A tematikus cél három konkrét feladatot kijelölő célra bontható:

- Közösségi tér kialakítása
- Alapinfrastruktúrák fejlesztése
 - járdák, kerékpárutak építése
 - buszmegállóhelyek korszerűsítése
 - Zöldfelületek rekonstrukciója

Alapinfrastruktúrák fejlesztése

A tervek szerint a szegregátumokban több zöldfelület kialakítása célszerű. A parkosítással, fásítással élhetőbb területté válna a jelenlegi lakóövezet. Az új környezet viszont már élhető, és továbbfejleszthető lenne. A környezeti állapot változását monitoring rendszer keretében az érintett hatóságok hosszú távon figyelemmel kísérik.

A program megvalósításának lépései

Máriapócs város „Anti-szegregációs programja”, az Integrált Városfejlesztési Stratégia elválaszthatatlan része, ennek megfelelően több területen és több lépcsőben valósítható meg. A program megvalósíthatóságának alapvető feltételeinek megteremtése érdekében az Önkormányzat testülete vállalja, hogy:

- folyamatosan figyelemmel kíséri az esélyegyenlőség, deszegregáció és integráció előmozdítását szolgáló szakmai és pénzügyi uniós, országos, regionális, megyei forrásokat és azok elérése érdekében lépéseket tesz. Ez irányú tevékenységét évente értékeli,
- rendszeresen áttekinti és értékeli az esélyegyenlőség érvényesülését az oktatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, a szociális és társadalmi hozzáférés területein, az értékelés során szükségesnek mutató korrekciós beavatkozásokat elvégzi és megjeleníti a város esélyegyenlőségi dokumentumaiban, melyek:
 - A közoktatási esélyegyenlőségi terv és intézkedés dokumentuma,
 - A települési esélyegyenlőségi terv,
 - A foglalkoztatásra vonatkozó esélyegyenlőségi terv,
- az alacsony státuszú lakosságot valós munkaerő-piaci igényekre épülő képzésekbe, átképzésekbe folyamatosan bevonja,
- az alacsony státuszú népességhez tartozók a normál, elsődleges munkaerő-piacra való be-, és visszajuttatását kiemelt feladatként kezeli,
- vállalja, hogy az IVS-ben és az ASZT-ben rögzített elveknek megfelelően minden eszközzel segíti, hogy a szegregátum statisztikai mutatói a szociális város rehabilitációt követően javuljanak.
- Az Önkormányzat megvizsgálja, hogy az IPR programban továbbra is részt vesz, oktatási intézményei pályázatot nyújtanak be a támogatás elnyerése érdekében.

A program megvalósításának általános feltételeinek megteremtése biztosítja az alábbi tematikus célkitűzésekhez tartozó tevékenységek megvalósítását

Kitörési lehetőségek biztosítása területén

- Támogató, mentori hálózat kiépítése 2010-től. Felelős: Máriapócs Város Önkormányzata
- Óvodába be nem íratott gyermekek felmérése Felelős: a családgondozó segítségével a város óvodai egységei.
- Bemeneti (iskolaérettséggel összefüggő) mérés az első osztályosok között, felzárkóztatás 2009-től. Felelős: óvodai egységek.

- A Családsegítő Szolgálat és Gyerekjóléti Szolgálat, valamint a lakóterületről származó gyerekeket oktató iskolák pedagógusai közötti együttműködés kialakítása és fejlesztése 2009-től kezdődően. Felelős: Polgármesteri Hivatal.
- A mentori tevékenység, tanulócsoporthoz működtetése 2011-től kezdődően csak akkor lehetséges, ha az önkormányzat segítségével egy közösségi tér kialakulna. Megközelítőleg három-négy millió forintból a lakóterület mellett megvásárolható és felújítható lenne egy ingatlan erre a célra, ennek feltételeit 2010-ig kell megteremteni. Felelős: Polgármesteri Hivatal.
- Fejlesztő pedagógusok további alkalmazása a HHH gyerekeket oktató intézményekben. Felelős: Önkormányzat döntése alapján az oktatási intézmény.
- A pedagógia programok hatékonysága érdekében programot készít és pályázati úton forrást biztosít roma pedagógusok, dajkák, családi koordinátorok alkalmazására, és folyamatos képzésére.
- A szegregált területen élők és általában a városban élő alacsony státuszú lakosok társadalmi integrációjának előmozdítása érdekében:

1. Az Önkormányzat felkéri a Családsegítő Központot, hogy együttműködésben a Munkaügyi Központtal, a város területén működő civil szervezetekkel és a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal vizsgálják meg a célcsoportokhoz tartozóknak a felnőtt képzésbe, át és szakképzésbe vonásának lehetőségeit, különös tekintettel a Lépj egyet előre II. Program nyújtotta lehetőségekre.

2. Alakítsanak ki erre vonatkozó folyamatos együttműködést, dolgozzák ki a felnőttképzésekről, át és szakképzésekről szóló folyamatos információszolgáltatás, tájékoztatás, népszerűsítés eszközeit és módszereit és ezek minél hatékonyabb célzását a célcsoportokhoz tartozók körében.

3. Ezen együttműködésben alkossák meg a fentiek legalább évenkénti értékelését, nyomon követését. Összességében alkossanak a fentiekre vonatkozó akcióttervet.

Határidő: 2010

Felelős: CKÖ Elnök

- A Programot alkotó munkacsoport megvizsgálja és előkészíti egy helyi Tanoda Program kialakítását, amely –a fentiekén túlmenően- lehetőséget teremt a HH-HHH általános és középiskolás gyermekek tanórán kívüli, személyes támogatására iskolai sikerességük elősegítése érdekében.

Szociális és jövedelmi helyzet javítása

Foglalkoztathatóság javítása

- Az Észak-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ, az önkormányzat Szociális Csoportja és civil szervezetek (pl. CKÖ) együttműködésével fel kell mérni a lakóterületen élő munkanélküli és inaktív lakosság helyzetét, képzettségét, foglalkoztathatóságát, erre épülve pedig Szociális szolgáltatási koncepciót kell aktualizálni, felelőst kell rendelni hozzá, aki gondoskodik végrehajtásáról és a program előrehaladásának monitorozásáról, valamint évente beszámol a Képviselőtestületnek.

Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése

- A munkaügyi központ, illetve civil szervezetek együttműködésében megvalósuló kísérleti programokat kell kidolgozni és megvalósítani a már több éve nem foglalkoztatott személyek munkaerő-piaci re-integrációjára.
- Felkéri a Családsegítő Központot, hogy együttműködésben a Munkaügyi Központtal, a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal és a civil szervezetekkel alkosson akciótervet a munkaképes korú alacsony státuszú lakosok elsődleges munkaerő-piaci integrációjának/re integrációjának előmozdítása érdekében, támogató szolgáltatások (állásfigyelés, kísérés, képzésbe vonás, mentorálási feladatok) és lépések útján.

Határidő: 2010 dec 31

Felelős: Családsegítő Központ

- A szociális támogatások folyósításával párhuzamosan ösztönző mechanizmusokat kell kidolgozni és működtetni, amelyek a rendelkezésre állási támogatás helyett a rehabilitáció és a munkaerőpiac felé irányítják a célcsoport tagjait.
Felelős: Polgármesteri Hivatal Forrás: OFA, ROP
- Meg kell teremteni a szociális gazdaság feltételeit, ennek keretében fel kell mérni a lakóterületen, hogy a meglévő vállalkozások milyen arányban tudnak alacsony végzettségűeket foglalkoztatni, valamint fel kell mérni, hogy melyek azok a keresett szakmák, amelyekben munkaerőhiány van.
- A hátrányos helyzetű roma fiatalok és felnőttek szegregációja elleni küzdelemhez a forrást a TÁMOP program adhatja, amely pályázati lehetőséget nyújt többek között a roma munkaerő-piaci részvétel javítására is.

- Máriapócs Város Önkormányzata a tulajdonát képező, mezőgazdasági művelésre alkalmas ingatlanokból térítésmentesen földhasználati lehetőséget is nyújt.

Lakásminőség javítása

- A szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozás ösztönzése
- A romló fizikai állapotú és szegregálódó társadalmú területek felújítása: időponttól függően.

A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása

- Egészségképen alapuló egészségstratégia készítés. Az egészségképhez szükséges adatokat össze kell gyűjteni és elemezni, erre alapulva tervet kidolgozni.
- Egészséget támogató környezet kialakítása.
- Közösségi akciók erősítése.
- Egyéni készségek, jártasságok fejlesztése.
- Egészségügyi ellátórendszer újabb, megelőző hangsúlyainak megteremtése. Ingyenes szűrés a szegregált területen élők között. Felelős: Polgármesteri Hivatal a CKÖ-vel koordinálva és az alapellátás.

A városrész élhetőségének fejlesztése

Közösségi terek és szolgáltató funkciók fejlesztése rögzített indikatív projektek megvalósításával érhető el.

Óvodai ellátás terület szükséges intézkedések

A fenntartó a védőnői hálózattal együttműködve ösztönzi a szülőket a beíratásra. Az önkormányzat a védőnői, a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat munkatársainak bevonásával felméri az óvodába nem járó óvodáskorúak számát, társadalmi hátterét, és intézkedési tervet készít a HH-s, HHH-s és SNI-s gyermekek teljes körű óvodai elhelyezésére. A teljes körű nyilvántartást 2010. december 31-ig elkészíti.

Általános iskolai képzés területén szükséges intézkedések

Magas a gyógypedagógiai tagozaton oktató tanulóinak száma. A szakértői bizottságnál szorgalmazni kell ennek felülvizsgálatát, és eredménye alapján az integráltan oktatható tanulóknak számára biztosítani kell a normál tantervű oktatást, ezt követően mentorálással segíteni kell a tanulóknak a visszaintegrálását.

Folytatni kell a HHH-s tanulók integrált oktatását, nevelését. Ennek érdekében a pedagógusokat megfelelő módszertani képzéssel, a szakmai szolgáltatókkal való együttműködés alapján tovább kell képezni.

A HHH tanulók felzárkóztatása, személyre szóló speciális fejlesztése érdekében az Önkormányzat Tanodát hoz létre. Az országosan elterjedt és ismert Tanoda program beindítása sajátos nevelési, felzárkóztatási módszerek és eszközök alkalmazásával, az iskolai és szabadidős tevékenységek összehangolásával, a kisebbségi szubkultúra figyelembevételével, a közösségépítés lehetőségeit kihasználva elősegíti az iskolai lemorzsolódás csökkentését, a HHH tanulók továbbtanulási útjainak erősítését.

Középkolai képzés területén szükséges intézkedések

Támogatni kell a hátrányos helyzetű, ill. halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók érettségig adó képzésbe jutását.

Igény szerint szélesíteni kell a halmozottan hátrányos helyzetű, ill. roma felnőttek felnőttoktatási programban való részvételét. A feladat teljesüléséről az esélyegyenlőségi referens évente beszámol a képviselő testületnek.

Meg kell vizsgálni a „második esély” típusú oktatás bevezetésének lehetőségét.

Egyéb intézkedések

- Az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyermekeknek Alapítvány által kezdeményezett program végrehajtása során a roma gyerekek és fiatalok iskolai pályafutását folyamatosan segíti mentoruk, aki a középiskola végéig, illetve a felsőoktatásba való bejutásig támogatja őket. A mentor munkája kiterjed a szülőkkel és az iskolával való állandó kapcsolattartáson túl arra is, hogy életvezetési, valamint tanulás módszertani segítséget nyújt a gyermekeknek. A program bevezetésének a feltétele, olyan szponzorok, bankok, stb. felkutatása, amelyek az iskolával kötött szerződés keretében vállalják, hogy előteremtik a többletforrásokat, a plusz órákhoz, ingyen tankönyvhöz, ingyen ebédhez, számítógéphez, stb.
- Támogatja az Önkormányzat a magyarországi cigányokért alapítvány „Lakhatási Krízis Kezelő Programját”.
- A város önkormányzata a továbbiakban kötelezi magát arra, hogy a jövőben a fejlesztési és város rehabilitációs programokat úgy alakítja ki, hogy azok nem eredményezhetik sem Máriapócsban, sem Máriapócson kívül az alacsony státuszú lakosok koncentrációját, szegregációját.
- Máriapócs Önkormányzata ugyancsak kötelezi magát arra, hogy a fejlesztési és a város rehabilitációs programok során biztosítja és érvényesíti az alacsony státuszú lakosok integrált – és városon belüli – elhelyezését.

- Az Anti-szegregációs tervben rögzített intézkedéseket Máriapócs Önkormányzata a jelenlegi szegregált területen – térben is fókuszálva - elsődlegesen kívánja alkalmazni.
- Máriapócs Önkormányzata vállalja, hogy az ASZT-ben foglalt intézkedések végrehajtását a partnerség elve alapján folyamatosan egyezteti a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal, - a partnerség nem csupán a CKÖ-re kell, hogy irányuljon, hanem minden a programban érintett intézményre, szervezetre - ezzel is biztosítva a társadalmi szervezet részvételét a feladatok megoldásában.

Indikátorok, monitoring

A lakóterületen tervezett szociális beavatkozások eredményeit hosszabb időtávban, elsősorban a KSH népszámlálási adataira építve, 10 évente célszerű mérni és értékelni. A monitoring tevékenység egyrészt magában foglalja a célok teljesülésének mérését, illetve a célértékek felülvizsgálatát, ezen túlmenően azonban fontos bizonyos időszakonként felülvizsgálni a célok relevanciáját is. Az előbbi adatgyűjtések, mérések majd azt követő elemzések útján valósítható meg a definiált output-, eredmény- és hatásindikátorok értékelése. A stratégia megvalósulásának monitoringja logikailag nem választható el az IVS időszakos felülvizsgálatától.

Az IVS megvalósulásának nyomon követését egy monitoring rendszer létrehozásával van megalapozva. Ennek a rendszernek a működtetéséért a létrehozandó monitoring bizottság felel, amelynek tagjai: a programok megvalósításában résztvevő szervezetek képviselői, CKÖ-t, családsegítő szolgálat, önkormányzat.

Az átfogó cél indikátora:

A lakóterületen élők átlagos életkorának és az egy főre jutó jövedelmük szorzata.

A specifikus célok indikátorai:

- a lakóterületen élő családokból származó gyerekeknek a kompetenciamérés olvasási-szövegértési és matematikai-természettudományos teszteredményeinek átlaga és a város összes tanulójának átlagos értékei közötti különbség,
- a rendszeres munkajövedelemmel rendelkező háztartásokban élő 0-14 évesek aránya.

Az operatív célok indikátorai:

- tanulási segítségnyújtásban részesített általános iskolai és középiskolai tanulók száma;
- bemeneti mérésben résztvevők száma;

- a korábban munkanélküli vagy inaktív státuszúak közül a foglalkoztatásban elhelyezkedett lakóterületen lakók száma, legalább hat hónapig foglalkoztatásban lévők között;
- a rehabilitációs programokban résztvevők közül sikeresen elhelyezkedett roma lakóterületen lakó, korábban inaktív emberek száma;
- a félkomfortos vagy komfort nélküli lakásokban lakó 0-14 évesek száma.

Rövid távú (1 év alatt elérendő) célkitűzések:

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Pénzügyi forrás	A megvalósulás határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
Közművekhez való csatlakozások száma	Rendelkezzen az önkormányzat adatbázissal a közművekre nem csatlakozott, de esetlegesen annak havi kiadásait elbíró háztartásokról	Felmérni azon lakosok számát, akik igénylik a közművekhez való csatlakozást, a közüzemi számlákat képesek lennének havonta finanszírozni, de a hálózathoz való kapcsolódás költségeit nem tudják felvállalni	Önkormányzat	Sajátforrás	2011. május 30.	Adatbázis megléte
Halmazottan hátrányos helyzetűek számára vonatkozóan nincsenek pontos adatok	Szükségletek felmérése az érintettek bevonásával, hogy csökkenjen az ellátatlanok száma, igényeknek megfelelő ellátás biztosítása	Családgondozók, védőnők, általi felkutatás, megkeresés, szülők ösztönzése nyilatkozattételre tájékoztatva őket annak fontosságáról, igényfelmérés	Családgondozók, védőnők		2011. május 31.	Az önkormányzat adatbázisa aktualizálódik, az érintettek pozitív visszajelzést adnak a személyre szabottabb ellátásról
A hátrányos helyzetű embereknek nagy a közműtartozása vagy hátraléka	Közműhátralékok csökkentése	Adósságkezelő program működtetése	Önkormányzat, Szociális Szolgálat	Központi	2011. december 31.	Támogatásban részesülőkről nyilvántartás vezetése
A szegregátumokban élők alacsony foglalkoztatottsága	Javuljon a szegregátumban élők foglalkoztatása	Az Út a munkában program keretében a foglalkoztatottság növelése érdekében együttműködés az önkormányzati intézményekkel	Önkormányzat, intézmények		azonnal	Növekszik a foglalkoztatottak száma
Iskolai hiányzások aránya	Csökkenjen a 250 óránál többet hiányzók aránya	Célzott osztályfőnöki órák tartása, tanulók tájékoztatása az oktatás, a tanulásban való részvétel fontosságáról, jövőkép formálás	Iskolák nevelőtestülete		folyamatos	Csökkenjen a hiányzók aránya

Máriapócs Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Meglévő vállalkozások munkaerő igényének feltérképezése	Rendelkezzen a város egy folyamatosan frissülő, pontos adatbázissal	Felmérni azokat a meglévő vállalkozásokat a településen, amelyek alacsony végzettségűek foglalkoztatását is tudják biztosítani, illetve a hiányszakmák felmérése	Önkormányzat munkaügyi központtal együttműködve	-	2011. december 31.	Adatbázis és frissítési mechanizmusának megléte
Alacsony iskolai végzettség az aktív korú népességben belül	Nőjön a képzettségi szint az aktív korúak körében	„Lépj egyet előre!” program keretében zajló képzésekről széleskörű tájékoztatás, igényfelmérés, képzések beindítása	Önkormányzat Munkaügyi Központtal, képzőhelyekkel együttműködve		2011. december 31.	„Lépj egyet előre!” program beindítása, programba bekapcsolódott emberek száma
Munkanélküliség problémája a hátrányos helyzetűek körében	Csökkenjen az érintett lakosságban belüli inaktivitás	Start és Start Plusz, Start Extra kártyák nyújtotta lehetőségekről minél szélesebb körű tájékoztatás az érintettek között, ösztönözve annak kiváltását, és elősegítve ezzel az esetleges elhelyezkedést	Önkormányzat, Munkaügyi Központ, APEH		folyamatos.	Több Start, Start Plusz, és Start Extra kártya kerül kiváltásra, és általa csökken a munkanélküliek száma az érintett lakosság körében
Szegregált terület növekedése	Megakadályozni a szegregált területek növekedését	Újabb utca nem kerül megnyitásra, építési célra nem osztanak újabb telkeket ezeken a területeken, építési tilalmat rendelnek el ezeken a területeken	Önkormányzat		folyamatos	Területileg nem növekednek a szegregátumok
Szociális ügyek intézésének	Könnyebbé váljon a különböző területeken élők számára a szociális ügyek intézése, a családgondozók még aktívabb szerepet vállalnak az itt élők helyzetének javításában	Családgondozók aktív, napi rendszerességű kapcsolattartása a szociálisan rászoruló családokkal, tájékoztatás, segélyekkel kapcsolatos formanyomtatványok kitöltésének segítése, szükséges igazolások megszerzése	Családgondozók önkormányzattal együttműködve		folyamatos	Szociális ügyek egyszerűsödése, rászorulóknak visszajelzései

Közép távú (3-6 év alatt elérendő) célkitűzések:

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Pénzügyi forrás	A megvalósulás határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
HH-s és HHH-s tanulói aránytalanságok	Az iskolákban és óvodákban érvényesüljön a törvény által előírt 25 % eltérési szabály	Érintett tanulók Pedagógusok és óvónők általi nyomonkövetése	Önkormányzat		3 éven belül	3 éven belül megszűnik 1 db Általános Iskola és 1 db óvoda
Leromlott állapotú alacsony komfortfokozatú, komfort nélküli lakások a szegregátumokban	Csökkenjenek ezek a leromlott állapotú lakások	Az önkormányzat lehetőség szerint évente 1-2 lakás komfortfokozatának javításához támogatást biztosít	Önkormányzat		3 éven belül megkezdődik	3 éven belül megszűnik legalább 3-4 ilyen lakás, és a benne lakók integrált környezetben komfortosabb körülmények közé kerülnek
Évfolyamisméltlések magas száma, kockázata	Csökkenjen az évfolyamisméltlők száma	Tanoda program beindulása, ennek keretében tanulók felzárkóztatása, mentorálása, sikeres különbözeti vizsga letételének elősegítése	Önkormányzat, iskolákkal, civil szervezetekkel, alapítványokkal együttműködve	Pályázati forrás	3 éven belül	Létrejön a tanoda, csökken az évfolyamisméltlők száma
Alacsony iskolai végzettség az aktív korú népességben belül	Aktív korúak ösztönzése magasabb iskolai végzettség megszerzésére	A Munkaügyi Központra támaszkodva minél több olyan képzésben vegyenek részt a szegregátumban élők 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára van meghirdetve	Város oktatási intézményei, Máriapócsi TISZK, Munkaügyi Központ	Állami normatíva, önkormányzati támogatás, pályázati forrás	3 éven belül	Képzéseken való minél magasabb számú részvétel, hiányszakmák képzésének elindítása
Általános iskolából tovább tanulók aránya érettségit adó oktatási intézménybe	Nőjön a továbbtanulók aránya az érettségit adó középiskolába, csökkenjen a középfokú oktatási intézménybe felvett, de onnan	Ösztöndíj nyújtásával ösztönözni a továbbtanulást Csatlakozik a Tanoda programhoz és Szülők Klubok alakítására kerül sor	Önkormányzat, iskolák vezetői	Önkormányzati költségvetés	3 éven belül	3 éven belül a jelenlegi mutatókhoz képest nő az érettségit adó középiskolába továbbtanulók aránya, csökken a középfokú

	kimaradó tanulók száma					oktatási intézménybe felvett, de onnan kimaradó tanulók száma
Alacsony iskolázottságúak elhelyezkedésének segítése	Minél nagyobb arányú elhelyezkedés	A rövidtávon felmért adatbázisban szereplő vállalkozások ösztönzése támogatások nyújtásával arra, hogy alacsonyabb iskolázottságúakat is foglalkoztassanak	Önkormányzat, vállalkozások	Önkormányzati költségvetés	3 éven belül	Legalább 10-15 alacsony iskolázottságú személy elhelyezkedése
Alacsony iskolázottságúak elhelyezkedésének segítése	Minél nagyobb arányú elhelyezkedés	10-15 fő családgyozozó általi mentorálása, elhelyezkedésének segítése, 1 éven keresztüli nyomkövetése	Önkormányzat és Családsegítő Szolgálat közötti együttműködés alapján		2 éven belül	10-15 fő elhelyezkedik

5. Stratégia megvalósítása

5.1 Ingatlangazdálkodási terv

Az akcióterületenként elkészített ingatlangazdálkodási terv melléklete (3. melléklet) összefoglalóan tartalmazza a forgalomképes és forgalomképtelen, önkormányzati tulajdonú ingatlanok beazonosító adatait, a tulajdoni jelleget (kizárólag önkormányzati, vagy vegyes tulajdon), a bontandó ingatlanok jegyzékét, a hosszú távon az önkormányzat kezelésében tartandó ingatlanok körét, az esetlegesen indokolt funkcióváltásokat, továbbá azon tervezhető bevételek összegét, amelyet az önkormányzat akkor kaphat meg, ha értékesíteni kívánja az ingatlanokat.

Az ingatlanértékesítésből tervezett bevételek megállapításakor figyelembe vettük azt a tény is, hogy egy épületegyüttesben lehetnek forgalomképes és forgalomképtelen ingatlanok. A bevételek meghatározásakor a forgalomképes ingatlanok mellett számoltunk azon ingatlanokkal is, amelyek helyi döntés alapján korlátozottan forgalomképesek és használatuk megváltoztatása esetén forgalomképesé tehetők. A forgalomképtelen ingatlanok is a városfejlesztés, a város üzemeltetés céljait szolgálják, hiszen ezen, elsősorban intézményi épületek a közösségi funkciók ellátásának területei. Erre az ingatlankörre természetesen nem a bevételszerzés lehetősége, hanem a működési, fejlesztési források megteremtése a jellemző.

Az ingatlanértékesítésből származó bevételeket beépítettük az akcióterület pénzügyi tervébe. Mivel az ingatlangazdálkodási tervben bemutatott ingatlanvagyon az önkormányzat nem kívánja középtávon (a 2010-2014 közötti) teljes egészében értékesíteni, így bevételként minden városrész akcióterületén az 5 év alatt várható bevételekkel számoltunk.

Az egyes városrészek ingatlanvagyonát és az ebből származó potenciális értékesítési bevételt az alábbiakban egy-egy rövid alfejezetben elemezzük.

5.2 Stratégia Pénzügyi megvalósítása

A stratégia megvalósítását a következő pénzügyi források megléte biztosítja:

- Az önkormányzat meglévő ingatlanvagyonából származó bevételek két fő csoportja. Egyrészt a jövőben is önkormányzati tulajdonban tartandó ingatlanok bérleti díja, valamint a jelenleg az önkormányzat tulajdonában álló, későbbiekben eladás tárgyát képező ingatlanok értékesítési bevétele.
- A rendelkezésre álló elnyerhető támogatások, melyek köre kiterjed a vissza nem térítendő támogatásoktól a visszatérítendő forrásokig.

- Az önkormányzat egyes stratégiában foglalt fejlesztési elképzelés megvalósulása érdekében bankhitel bevonását tervezi a források közé. A pénzügyi kiválasztása közbeszerzési eljárás keretében történik.
- A termálfürdő fejlesztésében az önkormányzat jelentős forrásokra számít külső befektetőktől. Ennek a forrásnak a bevonása jelenti a legnagyobb kihívást, de a stratégia többi elemének sikeres megvalósítása esetén biztosítottnak látszik a befektetők pénzének megtérülése.

Megnevezés	Összege
Önkormányzati ingatlanértékesítés	Ft
Önkormányzati ingatlanok 5 éves bérleti bevételei	6.000.000Ft
Magánbefektetők bevonása	1.000.000.000Ft
Folyamatban lévő beruházások	113.511.000Ft
Bankhitel	Ft
Támogatás	3.847.635.753Ft
Rendelkezésre álló források összesen	1.119.511.000Ft
Tervezett ráfordítások	4.967.146.753Ft

A fentiek alapján megállapítható, hogy a legnagyobb kihívás az önkormányzat számára a megközelítőleg 4 Mrd Ft vissza nem térítendő támogatás sikeres elnyerése lesz a következő 7 évben. Ez nagyságrendileg négyszerese az elmúlt 7 évben elnyert forrásoknak viszont bízva az újonnan megnyíló EU támogatások bővülésében a terv a következő 7 évben reálisnak mondható. A legkomplexebb, önkormányzat által legkevésbé direkt módon kontrollálható feltételrendszert a magánbefektetők igénylik, így a kevésbé kockázatosabb (valószínűbben megszerezhető) pénzügyi forrásokat a magánbefektetők által kezelhetetlen beruházások formájában célszerű hasznosítani. Így biztosítva ezen pénzügyi forrás sikeres akvizícióját.

5.3 A nem fejlesztési célú tevékenységek bemutatása

5.3.1 Gazdasági program

A közszolgáltatások színvonala, a városkép rendezettsége, a városüzemeltetés minősége mellett a fejlesztések javítják Máriapócs vonzerejét, lakóinak életminőségét.

A belváros megújító program kertében kiemelt feladat a város legforgalmasabb és legtöbb szolgáltatást nyújtó részének fejlesztése, melynek keretében elsődleges cél az építészeti arculat javítása, a közterületek rendezése, karakteresebbé tétele, és a közlekedési rendszerek átszervezése javítása.

Kiemelt önkormányzati fejlesztések:

- Belváros megújítási program
- Termálfürdő és a gyógyvíz-hasznosítást szolgáló egészségturizmus irányába történő fejlesztés
- Csapadékvízvezető-hálózat építése, felmérés és tervek alapján meghatározott sorrendbe ütemezve
- Közszolgáltatási intézményfejlesztés
- Ravatalozó, temető felújítása
- Pápa tér kialakítása

5.3.2 Tervalku

A tervalku intézménye eltérő elnevezéssel korábban is ismert volt Máriapócson. Több esetben is alkalmazásra került, amikor a város céljait támogató magánberuházások születtek. Ezáltal a befektetést végző magánvállalkozás számára lehetett kedvező feltételeket biztosítani a város érdekeit is figyelembe véve. A későbbiekben a tervalku intézményét várhatóan a városközpont fejlesztésénél, a városi infrastruktúra átalakításánál és a thermálfürdő fejlesztésénél tervezik alkalmazni. Továbbá előreláthatóan az előbb megnevezett fejlesztési helyszíneken végzett közmű és egyéb háttérfunkciót érintő fejlesztések esetén a költségek ezen részének átvállalását, valamint ezen költségek az értékesítésre kerülő önkormányzati ingatlanok eladási árába való beépítését jelentheti.

5.3.3 Marketing stratégia

Máriapócs jelenleg nem rendelkezik átfogó marketing stratégiával, és a városvezetés még nem készítette el turisztikai fejlesztési koncepcióját, továbbra a város céljairól eddig készített stratégiai dokumentumok nem tartalmaztak településmarketingről szóló fejezeteket. A városi marketing stratégia elsődleges feladata a város célcsoportjainak megállapítása, melyeket együttesen kell integrálnia a dokumentumnak. Ezek a következők: Városlakók (1), a várost jövőbeli lakóhelyül választók a potenciális betelepülők (2), a várost választó turisták (3), a város vállalkozásai (4) és a potenciális befektetők (5).

A stratégiában foglalt átfogó cél megköveteli a turizmus fejlesztésének rendszerezett formáját, ezért átfogó turizmus fejlesztésre, turisztikai marketingre van szükség. Ennek legfontosabb oka az, hogy város jelenleg nem képes önállóan hatékonyan eladható turisztikai terméket felmutatni. Lévén ez és a fent felsorolt más tulajdonságok a térség több kisebb városára is érvényesek, az egymáshoz közel fekvő települések csak közösen fellépve képesek sokrétű és hatékony turisztikai attrakciók felmutatására, melynek koordinálására egy közös Turisztikai Koordinációs Irodát lenne szükséges alapítani. Az iroda feladatai közé tartozik:

- A turisztikai stratégia megalkotása
- A turisztikai kínálat összehangolása
- A termékek kommunikációja

A térséget alkotó településeken sok esetben hagyománya van egy-egy időszakos turisztikai attrakciónak, Máriapócson ilyen a Búcsú és zarándoklat. Ezek a rendezvények csak néhány napig képesek a turisták helyben tartására, ezért a települések vállalkozásai csak kis mértékben képesek a turizmusból származó bevételek realizálására. Helyi kiegészítő turisztikai termékekkel, valamint megfelelő módon koordinált rendezvényekkel a térség sokkal sikeresebben szerezhet meg az ágazatból származó forrásokat.

5.4 Partnerség

Az IVS készítése során következetesen törekedett az Önkormányzat a széles körű partnerség kialakítására. Egyrészt az IVS készítésének időszakában rendszeresen egyeztetett a partnerekkel, másrészt bevonta a gazdaság szereplőit, a civil szervezetek képviselőit, a lakosságot a mélyinterjúk készítésével, a kérdőíves felmérésekkel, a tájékoztató fórumok megtartásával, az írott és elektronikus média eszközök alkalmazásával.

Ezekről a tájékoztatókról jegyzőkönyvek készültek melyek csatolva vannak az IVS mellékleteihez.

A stratégiai tervezés során számos egyeztetés történt a város képviselőtestületével, melyek lehetővé tették a fejlesztési program előzetes tartalmának kialakítását. Az egyeztetéseken az önkormányzat képviselőin túl szaktanácsadók, gazdasági szakértők, valamint építész szakemberek vettek részt, ami elősegítette a program több aspektusból (gazdasági, szociális, környezeti) történő megközelítését.

Ezzel párhuzamosan **egy interjúsorozat készült a város döntéshozói, intézményvezetői illetve vállalkozói körében** (lásd az 4. mellékletet!). Ezt követően **kvantitatív kutatást folytattunk a fejlesztési súlypontok megfelelő elhelyezése érdekében** (az eredményekről lásd az 5. mellékletet!).

Az interjúkba bevont személyek a város prominensei, egy-egy szakterület képviselői voltak, így lehetőség nyílt, az iparban, kereskedelemben, iskolákban, óvodákban, idősek otthonában, romák között dolgozó, közösségfejlesztésben, építészetben, önkormányzati képviselői megbízatásban, helyi politikában tevékenykedő személyek véleményét meghallgatni, ütköztetni. Összességében egyetértés mutatkozott abban, hogy a legsürgetőbb teendő az infrastrukturális hiányosságok felszámolása, a problémák megoldása, valamint a városközpont fejlesztése. Javaslatok hangoztak el a zöldfelületek rendezésére, valamint az eklektikus építészeti környezet rendezésére.

A javaslatokat a tervezés során a szakértők beépítették a célrendszerbe, így a tematikus célok is ezeknek megfelelően alakultak.

Az **kvantitatív kutatás során területi (kvótás, azon belül véletlenszerű) mintavétellel választottunk ki 300 Máriapócsi polgárt**, akiknek a véleményét kérdeztük a stratégiába kerülő projektekről (lásd a mellékletet!). **A kutatás rámutatott arra, hogy a fejlesztések találkoznak a lakosság elvárásaival, a tervezők, az önkormányzat és a lakosság elképzelései között összhang van.** A kutatás lehetővé tette az egyes akcióterületek rangsorolását.

Az *IVS (mint az elkövetkező időszak jogszabályokban is rögzítésre kerülő tervezési dokumentum)* szervesen beépül az önkormányzat tervezési rendszerébe, a hosszú távú településfejlesztési koncepciót és a rendezési tervet összekötő stratégia alkotási folyamatba. Ennek megfelelően az alábbi értékelő és egyeztető eszközök kerülnek alkalmazásra a stratégia értékelési és felülvizsgálati folyamatába:

A partnerségi eszköz	A bevont partnerek	Az elvégzendő feladat	gyakoriság
Képviselő testületi ülés	Képviselők, kisebbségi önkormányzat vezetői, Városfejlesztési Kft vezetője, gazdasági szervezetek képviselői, civil szervezetek vezetői	Akcióterületi projektek megvalósításának áttekintése, új akcióterületi tervek indítása	Évente
Képviselő testületi ülés	Képviselők, kisebbségi önkormányzat vezetői, Városfejlesztési Kft vezetője, gazdasági szervezetek képviselői, civil szervezetek vezetői	Városfejlesztési célok megvalósításának áttekintése	2 Évente
Képviselő testületi ülés	Képviselők, kisebbségi önkormányzat vezetői, Városfejlesztési Kft vezetője, gazdasági szervezetek képviselői, civil szervezetek vezetői	Az IVS felülvizsgálata, szükséges korrekciók	3 Évente
Közmeghallgatás	Máriapócsi polgárok	Megvalósult fejlesztések, új fejlesztési projektek	évente
Lakossági kérdőíves felmérés	Máriapócsi polgárok, 300 fő	Fejlesztési projektek, programok értékelése	2 évente
Helyi újság, városi TV	Máriapócsi polgárok, szakértők	Véleményalkotás értékelés, újságcikk, műhelybeszélgetés, a fejlesztési projektekről	negyedévente
Kistérségi Társulás ülései	polgármesterek	Tájékoztatás a stratégia felülvizsgálatának eredményéről	3 évente
Kétoldalú településközi koordinációs ülések, találkozók	polgármesterek	Tájékoztatás, egyeztetés	½ évente
Városfejlesztési nap	Befektetők, vállalkozók, Városfejlesztési Kft képviselői, önkormányzat vezetői, az önkormányzatok és a fejlesztések irányításáért felelős minisztérium képviselői, kistérségi polgármesterek	Fejlesztési lehetőségek, befektetési projektekről tájékoztatás	évente

A partnerségi elvnek megfelelően a vállalkozók új év köszöntő fogadásán Máriapócs város polgármestere diavetítéses előadásában részletesen bemutatta az Integrált Városfejlesztési Stratégiát. A stratégia elkészítésének folyamatában részt vett a városi főépítész. A műemléki, műemlék jellegű épületek fejlesztésével kapcsolatosan a Polgármesteri Hivatal Építési és Hatósági Irodája konzultációt folytatott a műemlék felügyelet munkatársaival.

5.5 Megvalósítás szervezete

A stratégiában vázolt városfejlesztési program végrehajtásához két társas vállalkozási forma a legmegfelelőbb:

- Az önkormányzat létrehozhat egy legalább 75%-ban önkormányzati tulajdonú Máriapócs városfejlesztési Kft-t.
- A városfejlesztés megvalósítását az önkormányzat egy már korábban általa alapított társas vállalkozásra bízta.

A város kis mérete, a cégalapítás költsége az első változatot helyezi előtérbe. Továbbá egy városfejlesztő társaság megalapítása mellett szól az a tény, hogy Máriapócs önkormányzata nem rendelkezik hasonló funkcióval bíró saját tulajdonú társasággal. A városfejlesztő társaság feladata lenne a fejlesztési koncepció időszakonkénti frissítése, aktualizálása, ez végezné a fejlesztési projektek feltárását és előkészítését, befektetők szervezését, tisztán önkormányzati fejlesztés esetén beruházóként működne. A társaság kezdetben minimális személyi ellátottsággal működne, majd az igények felmerülésével azaz a fejlesztések megkezdésével az alkalmazottak létszámát egy műszaki és egy pénzügyi szakértővel érdemes kiegészíteni. A társaság tevékenységi köre tetszőlegesen bővíthető, így a későbbiekben az egyes projektekhez kapcsolódó önkormányzati ingatlanvagyon értékesítése is ezen a vállalkozáson keresztül történhet, továbbá a bankhitel bevonását igénylő fejlesztési projektek ügymenten is egyszerűsödik, hiszen egy a projekt teljes lebonyolítását vállaló társaság jobban kezelhető egy kereskedelmi bank számára, mint maga az önkormányzat. Előreláthatóan 2013 után a vissza nem térítendő támogatások jelentősen csökkennek, ezért a Városfejlesztési társaság feladata elsősorban a projektek és befektetési programok kidolgozása, előkészítése és a befektetők bevonása lesz.

Ezek alapján a Városfejlesztési Társaság feladatai a következők:

- projektek feltárása, előkészítése
- az ingatlangazdálkodási tervben rögzített megvásárolandó ingatlanok megvétele, vagy annak előkészítése
- befektetési projektek menedzsmentje
- a területfejlesztési, előkészítési munkák koordinálása
- közterületek rendezési munkáinak irányítása
- beruházói feladatok ellátása
- fejlesztése pénzügyi menedzsmentje
- adminisztratív feladatok ellátása
- kapcsolattartás a fejlesztésben részt vett felekkel. Az önkormányzattal, a lakossággal, a befektetőkkel és a bankokkal.
- Partnerség, disszemináció tájékoztatás

- Városfejlesztési koncepció időszakos aktualizálása
- Fejlesztések monitoringja

A város rehabilitáció aktuálisan elfogadott szabályait figyelembe véve a Máriapócsi Városfejlesztési Társaság tulajdonszerkezetét úgy kell kialakítani, hogy abban Máriapócs Város Önkormányzata 74,9%-os tulajdonrészrel rendelkezzen, a fennmaradó 25,1%-kal a pénzügyi háttérrel biztosító Magyar Fejlesztési Bank, a fejlesztésekben domináns kereskedelmi bank, vagy egyéb helyi viszonylatban jelentős pénzügyi befektető rendelkezik.

5.6 Döntés és hatáskörök megoszlása

Városfejlesztési tevékenységek Döntés Hatáskör Mátixa						
Város rehabilitációval kapcsolatos feladatok De=döntés előkészítés, D=Döntés, Vh=végrehajtás, V=véleményezés, E=Előkészítés	Városfejlesztési Társaság	Építési hatóság	Városüzemeltetés	Szakközvetítők	Polgármesteri Iroda	Képviselőtestület
IVS és Akcióterületi Terv készítése és felülvizsgálata	E	V	V	V	V	D
Gazdaságfejlesztési elemek integrálása az ATT-be	E				V	D
Gazdasági partnerek koordinációja	Vh				E	
Civil és közigazgatási, államigazgatási partnerek koordinációja, az előkészítés és végrehajtás során	Vh					
Lakosság bevonása az előkészítésbe, tájékoztatása a megvalósítás menetéről	Vh				E	
Nem beruházás jellegű fejlesztések programok	E,Vh				E	
A megvalósult fejlesztések fenntartása, vagy annak koordinációja	Vh		Vh	V		
Források (pályázat, banki, befektetői) bevonásának előkészítése	E, De			V	V	D
Ingtatlanok adás-vétele	E, De			V	V	D
Fejlesztési területek előkészítése	Vh	V,D		V		
Közterületek fejlesztésének előkészítése, rendezése, fenntartása	De		E	V		D
Önkormányzati beruházások előkészítése és lebonyolítása	E, De, Vh	D		V	V	D

Magántőke által végrehajtott fejlesztések koordinálása	Vh	V, D				
A fejlesztések nyomon követése, előrehaladási jelentések készítése, monitoring	Vh	Vh	Vh	Vh	Vh	
Nyilvánosság, reklám propaganda, marketing, disszemináció biztosítása	Vh				Vh	

5.7 Településközi koordináció mechanizmusai

Az Integrált városfejlesztési stratégia turisztikai, közlekedési és egészségügyi területeken mutat olyan szervezési igényeket, melyet más települések bevonását teszik szükségessé a stratégia végrehajtásába. Ezek közül a turizmus fejlesztése a leghangsúlyosabb, mely települések közt koordinált végrehajtást és tervezést igényel. Ennek érdekében létre kell hozni egy Térségi Turizmus Koordinációs Irodát, mely a térség turisztikai kínálatát szervezi és azt egységesen kommunikálja. A társaságnak képviselnie kell a város közelében található attrakciói tekintetében jelentékeny települést. A vállalkozás tulajdonosi struktúráját tekintve az abban érdekelt önkormányzatok direkt tulajdoni hányaddal rendelkezhetnek, vagy az üzletrész az adott városfejlesztési vagy turizmusfejlesztési társaság tulajdonában állhatnak.

A Térségi turizmus Koordinációs Iroda feladatai a következők:

- A térség turisztikai kínálatának összehangolása
- Időszakos attrakciók szervezési feladatainak ellátása/támogatása
- Nem önkormányzati szervezésű események anyagi vagy szakmai támogatása
- Turisztikai koncepció kidolgozása, aktualizálása
- Turisztikai termékek kommunikációja
- Turisztikai termékek és kapcsolódó vállalkozások elvárt minőségi szintjének meghatározása. Referenciapontok felállítása.

5.8 Stratégia megvalósulásának monitoringja

Az integrált városfejlesztési stratégia hosszabb távra, 7-15 évre szóló dokumentum. Ennek megfelelően a stratégia az akcióterületeken folyó fejlesztések megvalósulásával módosításra szorulhat, különösen igaz ez az akcióterületek és a fejlesztések prioritizálása kapcsán. Emiatt a stratégia felülvizsgálatára időről időre szükség van. Az IVS-ben lefektetett célok megvalósulásának értékelése kettő, háromévente szükséges. Áttekintésre kerülnek a megvalósult vagy elmaradt akcióterületi fejlesztések. Értékelésre kerül, hogy a megvalósult illetve elmaradt fejlesztéseknek milyen hatással vannak a kitűzött célokra, és ha szükséges, javaslatot kell tenni a stratégia felülvizsgálatára.

Az akcióterületi tervek elkészítésére a megvalósításban érintett szervezetek vezetői részvételével egy koordinációs testület kerül felállításra, amely szervezet folyamatosan figyelemmel kíséri a projektek megvalósítását is. A feladatok teljesítéséről évente tájékoztatja Nyírbátor Város Önkormányzatának illetékes bizottságait és Képviselőtestületét. Az IVS felülvizsgálatára három évnél rövidebb időintervallumban is szükség lehet. Például a rendezési terv esedékes módosításai, valamint egyes akcióterületi programok lezárása, vagy új akcióterületi programok megkezdése előtt. Ha intézkedés válik szükségessé, az IVS módosítható.

Az önkormányzati beszámolókon kívül a közvéleményt a helyi tömegkommunikációs eszközökön keresztül folyamatosan, illetve évente közmeghallgatás keretében tájékoztatni kell.

5.9 Indikátorok

Az IVS indikátorai városrészenként

Forrás: Önkormányzat

Indikátor				
	megnevezése	mértékegysége	mennyisége	
			2011 évben	2015 évben
1 városrész	felújított középületek száma	db	1	1
	felújított közterületek nagysága	m ²	2000	2000
	megépített kerékpár utak hossza	méter	1122	8529
	új funkcióval ellátott épületek száma	db	2	2
2 városrész	kialakított új lakótelkek száma	db	10	10
	felújított középületek száma	db	1	1
	kiépített út hossza	méter	2500	3000
	új épületek száma	db	1	1
	fejlesztési tanulmányok száma	db	1	2
	közművesített ipari területek nagysága	ha	1	1

6. Felhasznált források jegyzéke

Irodalmi források, adatbázisok, internetes források:

1. 2001. évi Népszámlálás (TEIR rendszer), KSH Budapest
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Statisztikai Évkönyvei, KSH Budapest
3. Új Magyarország Fejlesztési Terv, 2006.
4. Országos Területfejlesztési Konceptió 2009.
5. A Észak-Alföldi régió Operatív Programja és Stratégiája, 2006-2007.
6. Máriapócs Város Önkormányzatának adatszolgáltatása
7. Máriapócs Város honlapja www.mariapocs.hu
8. A Közoktatási Információs Rendszer adatbázisa

Egyes fejlesztések bemutatásához felhasznált, korábban készült tervdokumentációk és egyéb kapcsolódó források:

7. Mellékletek

7.1 Máriapócs integrált városfejlesztési stratégia megalapozására végrehajtott mélyinterjú-sorozat eredményei

Az integrált városfejlesztési stratégiai, illetve akcióterületi tervezés nem támaszkodhat kizárólag statisztikai adatokra, illetve területi alapú elemzésekre. A stratégiai program és az akcióterületi terv megalapozásához két lépcsős kutatást hajtottunk végre Máriapócsra. A kutatás első lépcsőjében a város prominensei - vezető tisztségviselők, önkormányzati képviselők, intézmények, gazdasági szervezetek, civil szervezetek, társaságok vezetői, képviselői - körében hajtottunk végre interjú-sorozatot. Az előkészítő munkák és az interjú-sorozat eredményei alapján összeállítottunk egy lakossági felmérés elkészítéséhez szükséges kérdőívet. 300 fő véletlenszerűen kiválasztott polgárt kérdeztünk meg, a reprezentatív mintavétel követelményeit figyelembe véve (kor, nem, végzettség, városrészi megoszlás arányai).

7.1.1 Módszertan

A **mélyinterjúk célja** az volt, hogy megismerjük a vezető beosztásban tevékenykedők véleményét (a „véleményformálók”) a városfejlesztési elképzeléseivel kapcsolatban, az általuk érzékelt szűk keresztmetszeteket, problémákat illetve párbeszédet kezdeményezzünk a városfejlesztés jövőbeli irányairól.

A vizsgálat típusa: leíró, kvalitatív

Az adatgyűjtés módszere: félig-strukturált mélyinterjúk

Az interjúk helyszínei: polgármesteri hivatal, valamint a megkérdezettek munkahelyei

Az adatgyűjtés időpontja: 2010. január 10-15.

Mélyinterjú-alanyok száma: 7 fő

1. táblázat

Név	Képviselet szervezet	Funkció
Pálóczy Lajos Elekné	Önkormányzat	Polgármester
Bereznyák Mihály	Önkormányzat	Alpolgármester
Bukta Mihály	Önkormányzat	Műszaki Iroda vezető
Kiss Béla	Önkormányzat	Jegyző
Kapin István	Görög Katolikus Egyház	Pap
Urbán István	Gloster Kft	Gazdasági Igazgató
Vincze Sándor	Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános és Alapfokú Művészeti Iskola	Igazgató

Az interjúk a következő témaköröket érintették:

- Mire lehetnek büszkék az itt élők, mi képviseli a város sajátos arculatát?
- Problémák, megoldásra váró feladatok (gazdaság, infrastruktúra, közlekedés, oktatás, szolgáltatás, munkahelyteremtés, stb.)
- Mit kellene fejleszteni Mátészalkán? A tervezett fejlesztési programok ismerete, azok véleményezése.
- Egyéb fejlesztési javaslatok.

A megkérdezettek szívesen vállalták az interjút. Jellemző volt a felelősségteljes gondolkozás és segítő szándék, mely a problémák megfogalmazásán túl a megoldások keresésében való aktív együttműködést jelentette. Az interjúkban elhangzottakat strukturáltuk, ezáltal könnyebb volt az átadott információk rendszerezése. Az interjú során elhangzottakat igyekeztünk az eredeti megfogalmazásban leírni. Az egyes társadalmi területek, alrendszerek szerint összesítettük a mélyinterjú alanyok véleményét, helyzetértékelését.

A mélyinterjúk alapján a város erősségei, gyengeségei és kitörési pontjai az alábbiak szerint fogalmazhatók meg:

Erősségek

- Határ menti elhelyezkedés,
- Görög Katolikus Egyház története, vallásturizmus
- Történelmi hagyományok, értékek
- Erős lokálpatriotizmus
- A hagyományokra épülő kulturális rendezvények
- Az alap és középfokú oktatási rendszer színvonala, kiterjedtsége
- Feltárt gyógyvíz

Gyengeségek

- Kerékpárutak hiánya
- Belvíz, csapadékvíz elvezetés megoldatlan
- Gyenge városmarketing
- A műemlékek, templomok felújítása igen költséges, látogatottságuk nem kielégítő
- Kevés a zöld felület, a meglévő zöldfelületek nem rendezettek
- Szálláshelyek minősége alacsony, kapacitáshiányok
- Felsőoktatás hiánya
- Hátrányos helyzetű csoportok arányának növekedése
- Kedvezőtlen demográfiai folyamatok
- Alacsony munkaerő potenciál
- Városarculat hiánya

A legfontosabb kitörési pontok az alábbiak lehetnek Máriapócsra:

- Meglévő kulturális hagyományok megőrzése és továbbfejlesztése
- Közterületek, zöld felületek rekonstrukciója
- Turisztikai potenciál fejlesztése, gyógyvíz hasznosítása, Termálfürdő bővítése, szálláshelyek építése

7.1.2 A mélyinterjúk legfontosabb eredményeinek összefoglalása

Az interjúkba bevont személyek egy-egy szakterület képviselői voltak, így lehetőség nyílt, az iparban, kereskedelemben, iskolában, , romák között dolgozó, közösségfejlesztésben, építészetben, önkormányzati képviselői megbízatásban, politikában tevékenykedő személyek véleményét meghallgatni, ütköztetni. Az interjúalanyok szívesen vállalták közreműködést. A hangulatra a felelős véleményalkotás, a segíteni akarás, a jobbítás szándéka volt jellemző. A megkérdezettek sajátjuknak érezték a témát, így könnyen formáltak véleményt a város fejlődésével, problémáival kapcsolatban. Egyszerre jelent meg a problémaérzékenység, a téma többirányú megközelítése, a nézetek, tapasztalatok ütköztetése, és nem utolsósorban hasznosítható javaslatok is születtek.

A városfejlesztési stratégia alapkérdése és legfontosabb prioritása az interjú alanyok véleménye szerint **az Önkormányzat pénzügyi stabilitásának likviditásának megőrzése**, a rendelkezésre álló fejlesztési források „okos” felhasználása. Olyan fejlesztéseket támogatnak, melyek nem terhelik az önkormányzati költségvetést.

A város infrastruktúrájának fejlesztése szempontjából leghangsúlyosabbnak a megkérdezettek egy olyan városközpont kialakítását tartanák, amely egy pozitívabb karaktert adna a városképhez.

7.2 Az IVS megalapozásához lefolytatott kvantitatív lakossági felmérés eredményei

7.2.1 Cél

A felmérés célja, hogy az Integrált Városfejlesztési Stratégia formai és tartalmi követelményrendszerének megfelelően a pályázatot elbírálók, és a városvezetés megfelelő képet kapjon a stratégiában vázolt célkitűzések és stratégiai elképzelések lakossági támogatottságáról. A felmérés az IVS készítésénél elvárt Partnerség egyik kiemelten fontos eszköze.

7.2.2 Módszertan

A felmérés során Máriapócs 2001-os KSH adatok szerinti 2153-fős lakosságából 300 fős minta válaszai kerültek feldolgozásra. A minta-populációban egyaránt képviseltették magukat a különböző életkorcsoportok, valamint nemek képviselői. A legfiatalabb megkérdezett személy életkora 18 év, míg a legidősebb életkora 72 év volt.

A felmérés adatainak rögzítéséhez három fejezetből álló kérdőív került alkalmazásra. Az első fejezetben a nem megfelelő válaszadók kiszűrését célzó, valamint a válaszadó lakhelyét rögzítő kérdések kerültek megfogalmazásra. A második fejezetben a kérdőív az integrált városfejlesztési stratégiában vázoltaknak megfelelően, a múltbeli és a tervezett fejlesztések támogatottságát vizsgálja. A harmadik fejezet a válaszadó demográfiai adatait tartalmazza.

A kérdések nagy része feleletválasztás módszerét alkalmazta a megfelelő vélemény rögzítésére, mindemellett egyes kérdések az egyéni vélemények kifejtésére is adtak lehetőséget. A kérdőív a preferencia sorrendek meghatározásához 5 fokozatú likert-skálát használ.

A felmérést polgármesteri meghatalmazással 5 kérdezőbiztos végezte az erre kijelölt 2009. november 7- 15 –ig terjedő időszakban.

7.2.3 Eredmények

A következő fejezetben, a kérdőív kérdéseinek sorrendjét követve ismertetjük az egyes kérdések válaszai által feltárt eredményeket, valamint ahol lehetséges, következtetéseket teszünk a válaszok megoszlásának

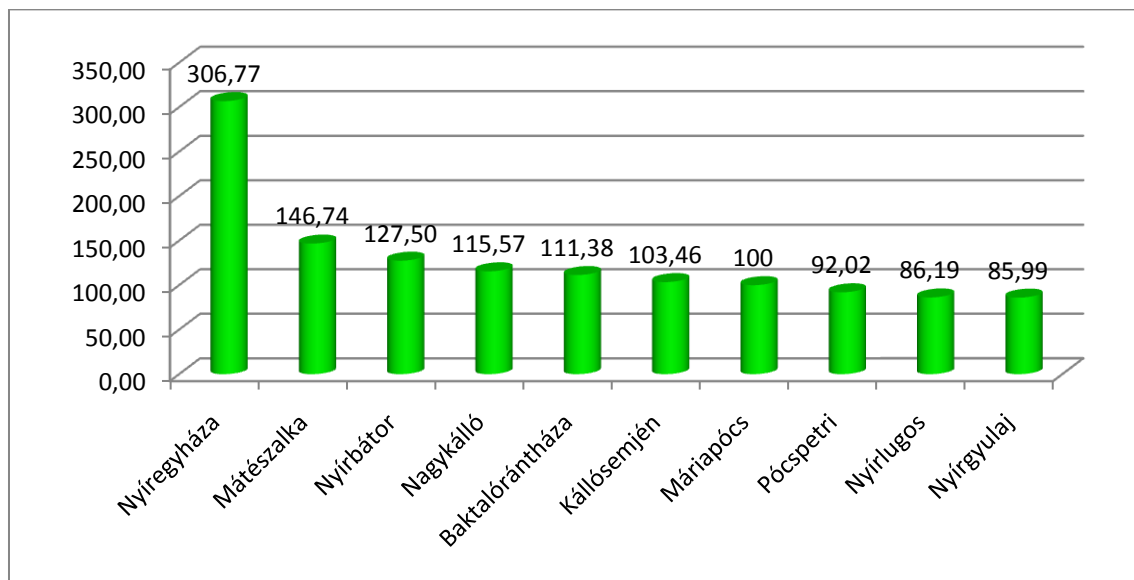
7.3.1 Szűrőkérdések

1. Ön Máriapócsban lakik?

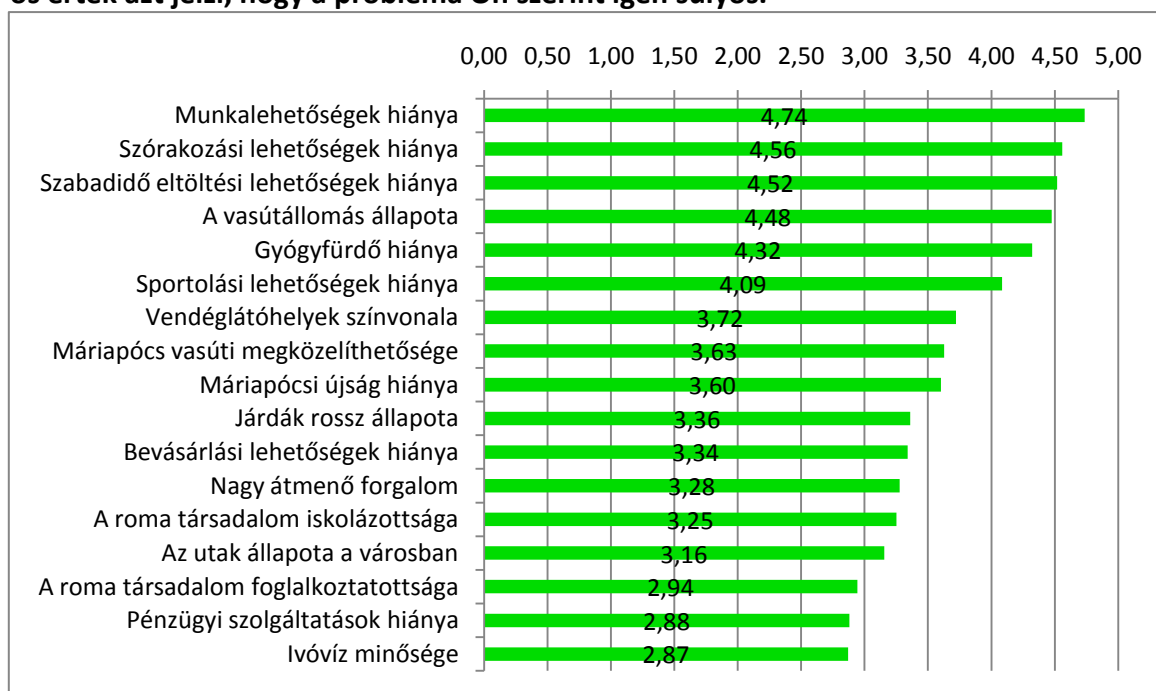
A kérdés a nem máriapócsi válaszadók kiszűrésére került be a kérdőívbe, mivel kizárólag máriapócsi lakosok tudnak releváns módon válaszolni, ezáltal megbízható adatokat prezentálni. A fentiekből és az Integrált városfejlesztési stratégia elvárásaiból következően az összes regisztrált válaszadó „igen” felelt a kérdésre.

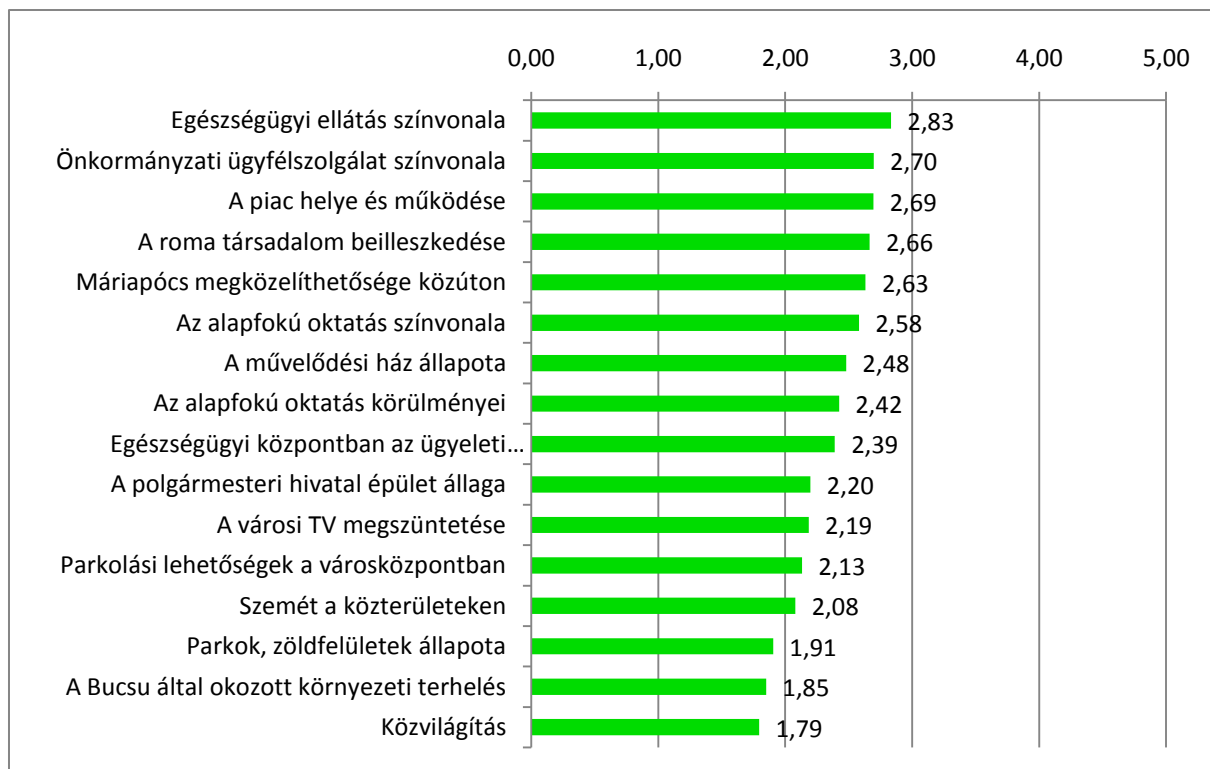
7.3.2 Főkérdőív

2. Tegyük fel, hogy Máriapócs, mint település 100 pontot ér. Ön hány pontot adna az alábbi városoknak Mátészalkához viszonyítva? Többet kevesebbet, esetleg ugyanannyit?

4. Felsorolunk néhány, a Máriapócs-hoz hasonló városokban gyakran problémás területet. Ön szerint ezek gondot jelentenek Máriapócs-on is? Véleményét ötfokozatú skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön az adott területet egyáltalán nem tartja problémának, a 3-as érték azt jelzi, hogy mérsékelten súlyos a problémáról van szó, míg az 5-ös érték azt jelzi, hogy a probléma Ön szerint igen súlyos.

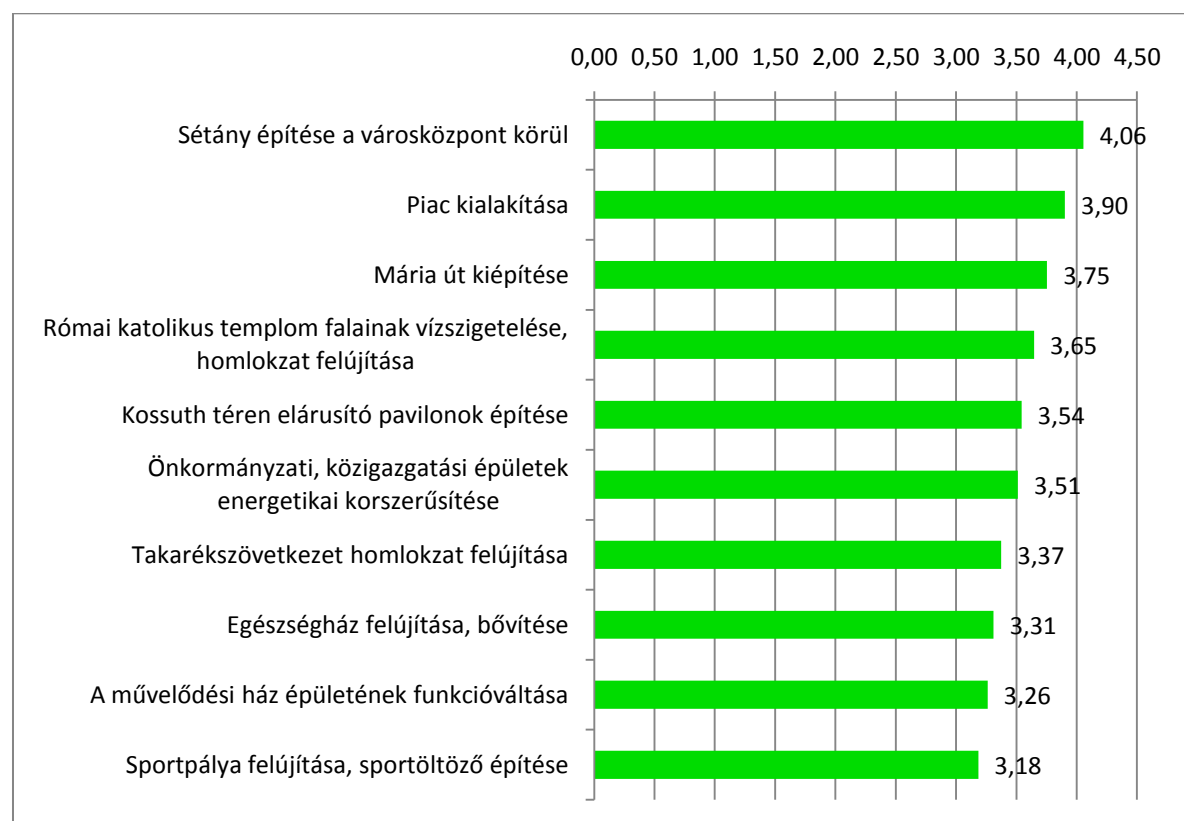
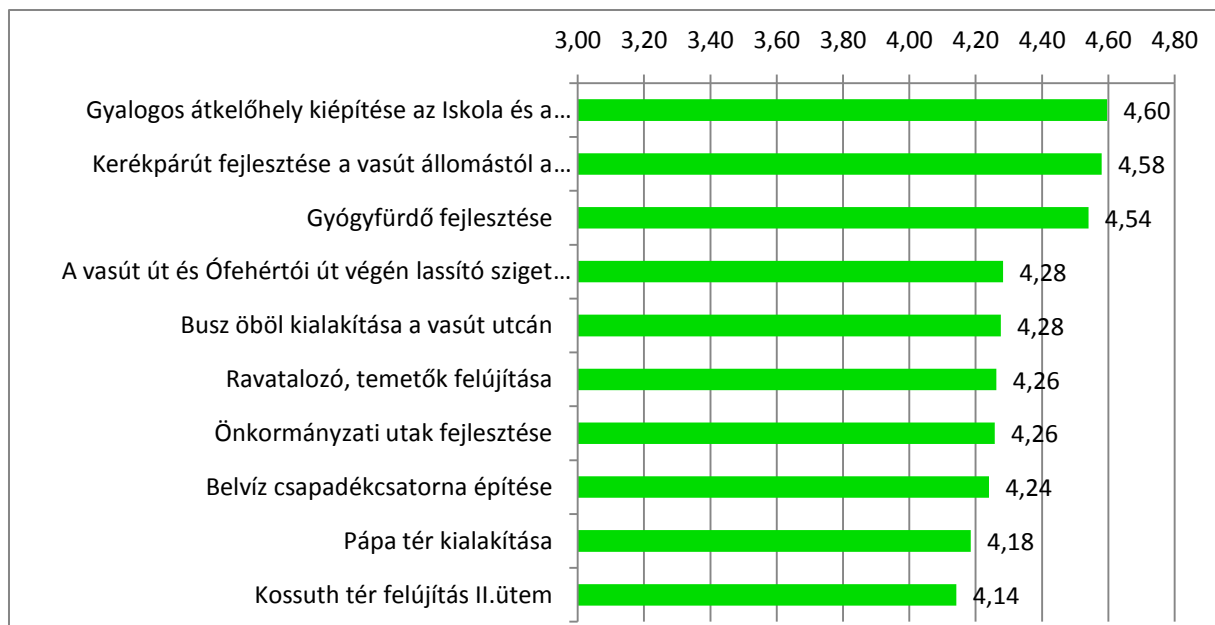

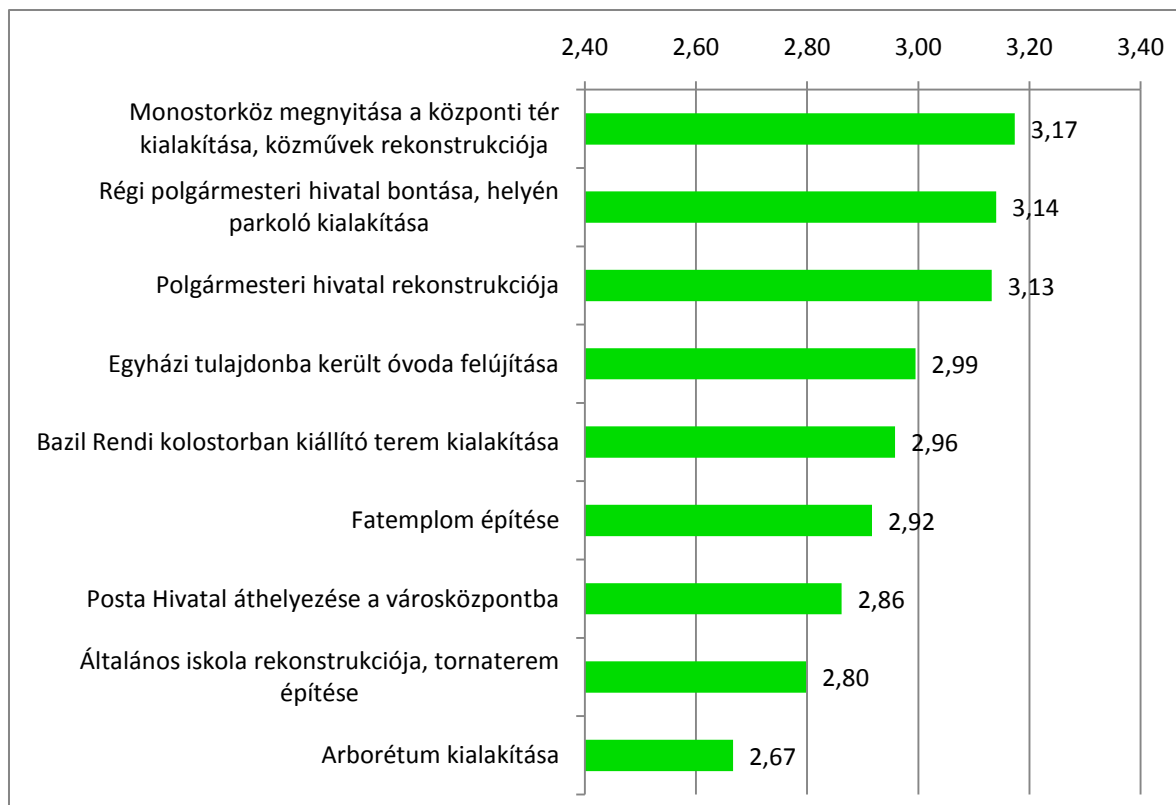
5. Az előzőeken kívül milyen fontos problémákkal szembesül a város? Lát még olyan gondot, amit kezelni kellene?

Válaszok:

- Munkalehetőségek
- Szórakozási lehetőségek
- Szennyvízhálózat
- Idegenforgalom
- Piac
- Igényes városi honlap
- Játszóterek

6. Most végigvesszük az Önkormányzat által tervezett városfejlesztési beavatkozásokat. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy Ön szerint ezek a fejlesztési elképzelések mennyire jók, illetve fontosak. Véleményét 1-5-ös skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön szerint a beavatkozás egyáltalán nem fontos, nincs rá szükség, a 3-as érték azt jelzi, hogy a fejlesztés mérsékelten fontos, míg az 5-ös érték azt jelenti, hogy a beavatkozás Ön szerint nagyon fontos, feltétlenül szükség lenne rá.

7. A felsoroltakon túl, Ön milyen további városfejlesztési beavatkozásokat tartana szükségesnek Máriapócson?

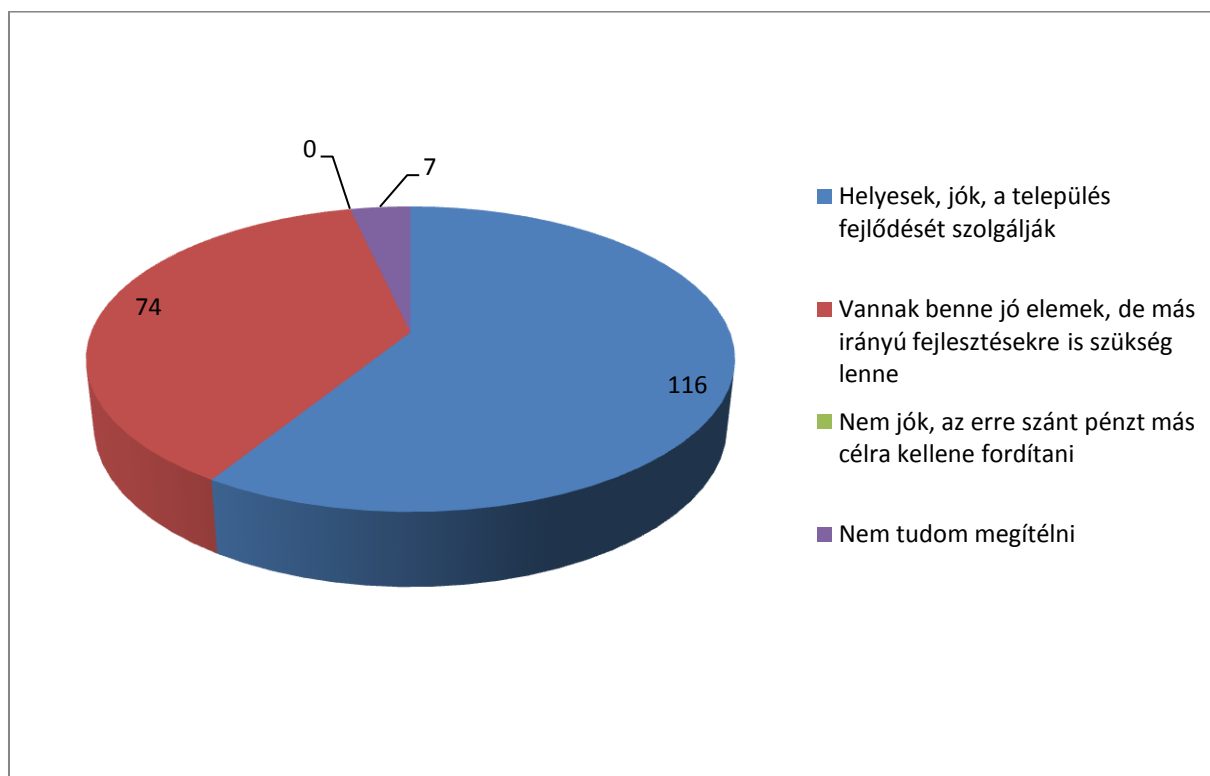
Válaszok:

- Lassító sziget az iskola utcájában
- Iskolai étkeztetés rendezése

8. Most röviden újra végigmegyünk az Önkormányzati fejlesztési elképzelések főbb csoportjain. Kérem, értékelje egy Öt fokozatú skálán a fejlesztési terület prioritását! Véleményét 1-5-ös skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön szerint a beavatkozás egyáltalán nem fontos, nincs rá szükség, a 3-as érték azt jelzi, hogy a fejlesztés mérsékelten fontos, míg az 5-ös érték azt jelenti, hogy a beavatkozás Ön szerint nagyon fontos, feltétlenül szükség lenne rá.

Fejlesztési terület	átlag
Utak, járdák, kerékpárutak korszerűsítése	4,75
Kereskedelmi és vendéglátó-ipari szolgáltatások fejlesztése	4,15
A város turisztikai és szabadidős létesítményeinek fejlesztése	4,14
Önkormányzati és közszolgáltatások és intézményeinek fejlesztése	4,03
A városközpont megújítása	3,97
Közoktatási infrastruktúra fejlesztése	3,95
Városi sportlétesítmények korszerűsítése	3,82
Alakövezetek zöldterületeinek fejlesztése	3,63
Egyházi intézmények fejlesztése	3,51

9. Összességében mi a véleménye a felvázolt városfejlesztési elképzelésekről? Felsorolok néhány állítást, kérem mondja meg, melyikkel ért egyet!

11. Meg tudja nevezni Máriapócs polgármesterét?

Igen:193

Nem: 1

13. Tudja e, hogy hány főből áll a képviselő testület?

9 főből: 160

Nem tudja: 34

12 főből: 1

14. Mennyire elégedett az képviselő testület munkájával? Hányas osztályzatot adna neki?

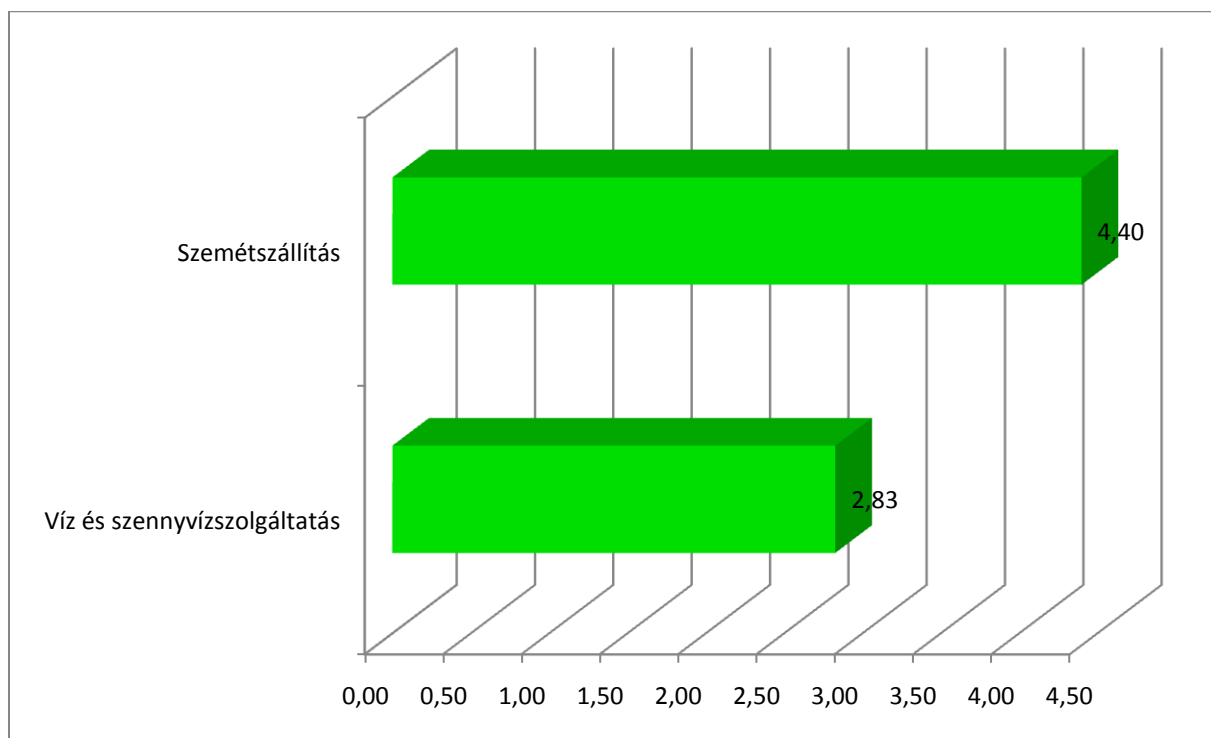
Átlag: 3,21

16. Az elmúlt tíz évben számos fejlesztés megvalósult Máriapócson. Az Ön véleménye szerint mennyire voltak fontosak ezek a fejlesztések?

Vízmű és ivóvíz hálózat fejlesztése	4,70
Szennyvíz rekonstrukció I-II ütem	4,70
Óvoda építése	4,64
Idősek otthona építése	4,62
Kegy Templom felújítása	4,55
Közüvilágítás korszerűsítése	4,53
Kossuth tér I. ütem fejlesztése	4,52
Városközpont díszburkolat építése	4,48
Okmányiroda, gyámügyi hivatal, építésügyi iroda létrehozása	4,48
Selyem út hulladéklerakó rekultivációja	4,47
Belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása	4,47

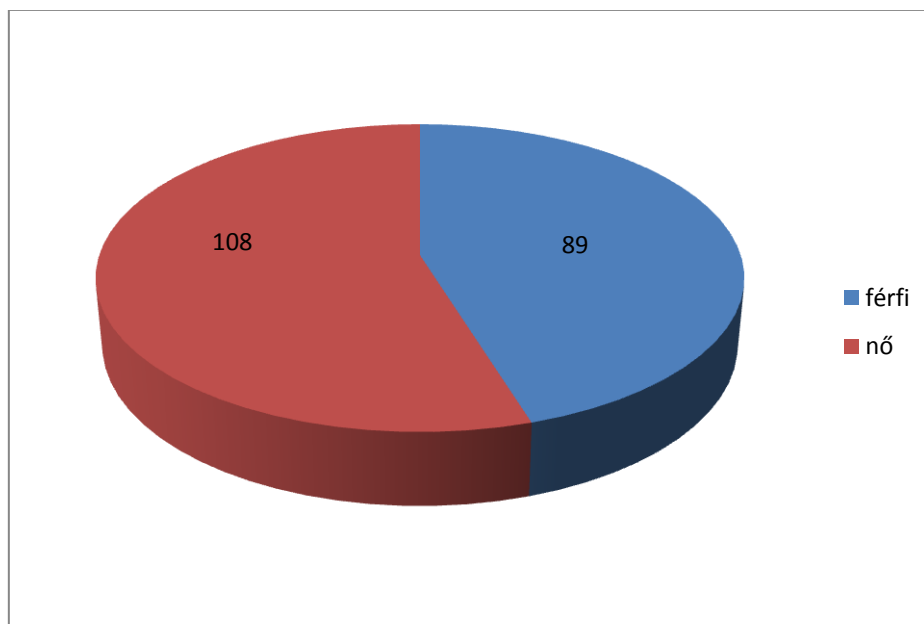
Rendőrség létrehozása	4,45
Hévíz kút fúrása	4,44
Rabócsi ring építése	4,43
Kábel TV hálózat kiépítése	4,42
Zarándokház építése	4,41
Máriapócs-Nyírgyulaj összekötő út építése	4,38
Sportpálya fejlesztése	4,25
Horgásztó építése	4,22
Köztéri alkotások elhelyezése	4,10
Csónakázó építése	3,99
Erdőtelepítés 70 ha-on	3,97
Harmadik horgásztó építése	3,69

17. Hogyan ítéli meg a következőkben felsorolt városi közszolgáltatások árait és az érte kapott minőséget?

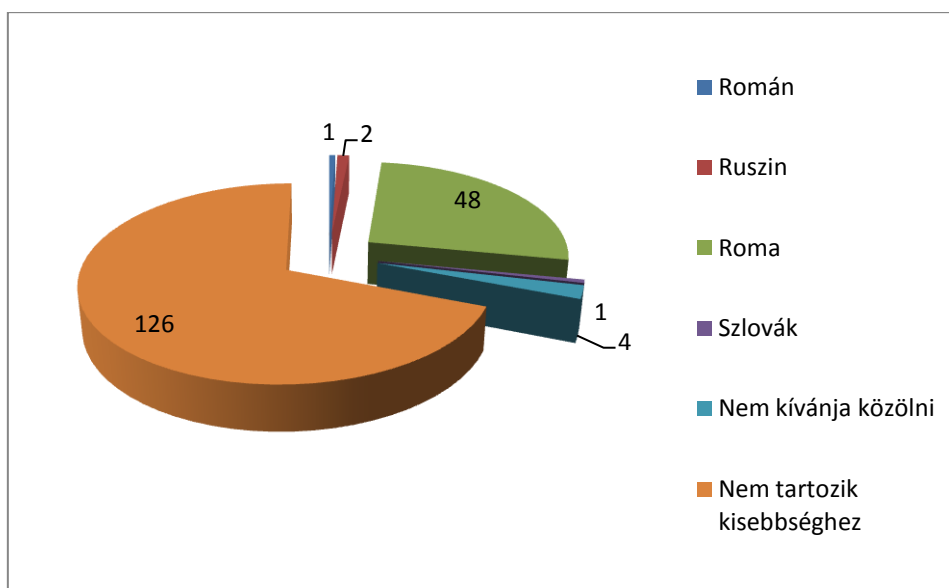

8.2.6. Demográfia

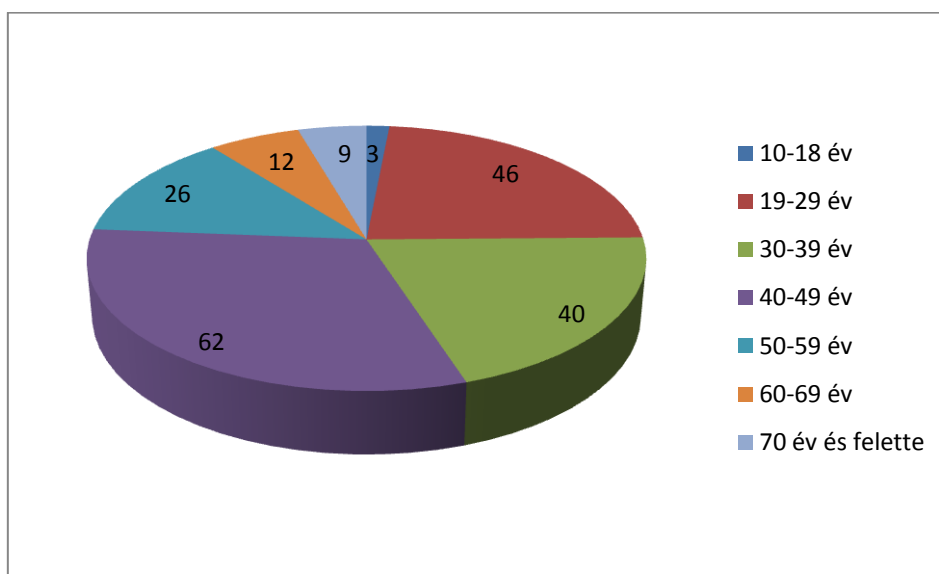
1. A válaszadó neme

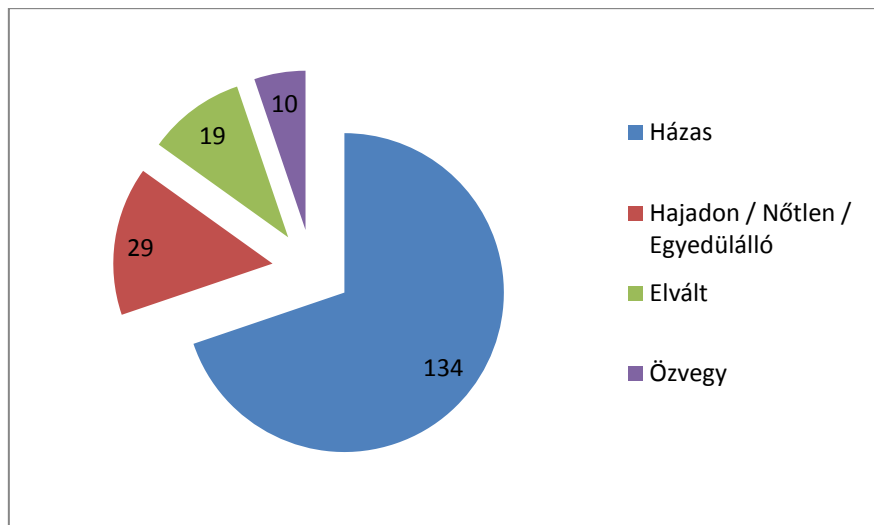
2. Melyik kisebbséghez tartozik

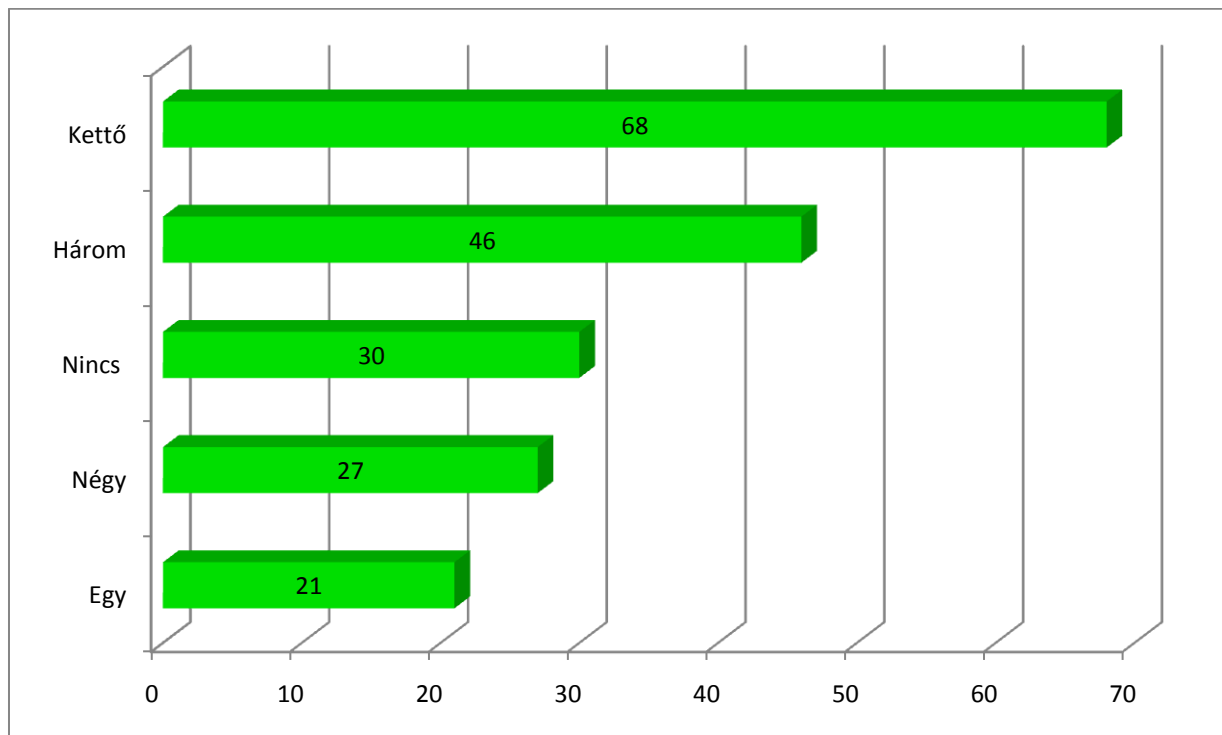
3. Mi az Ön kora?

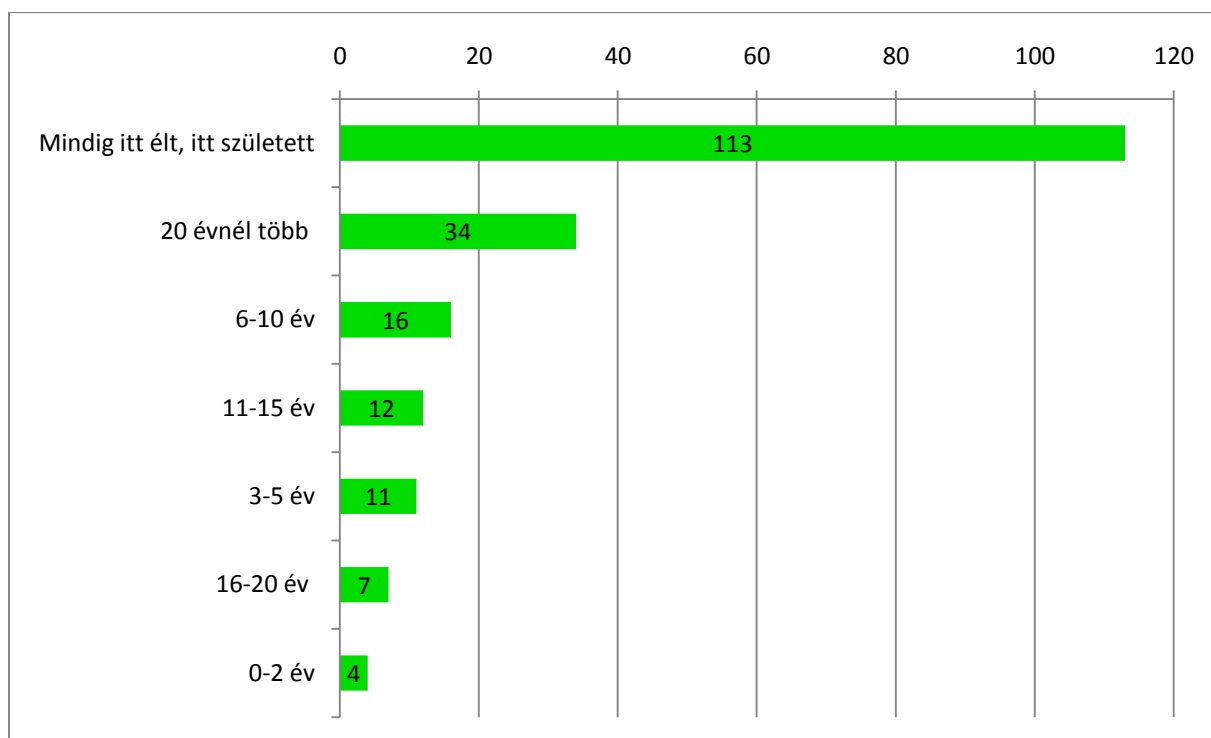
4. Mi az Ön családi állapota?

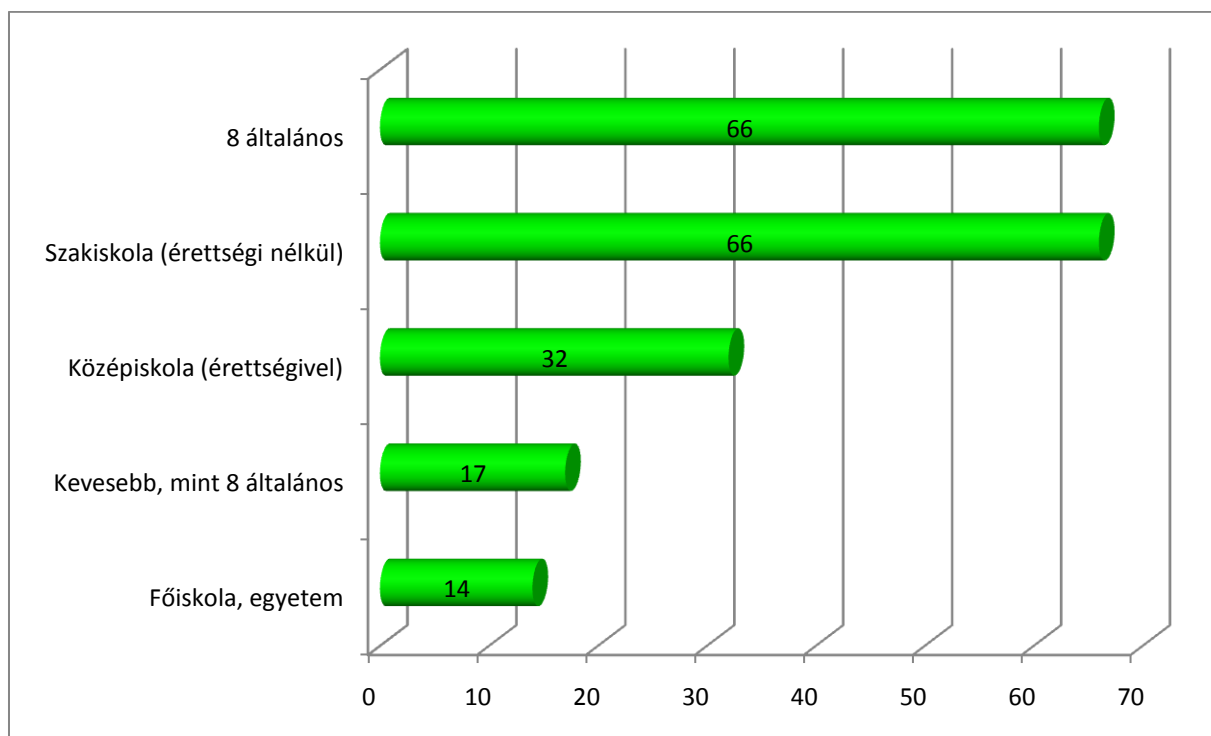
5. Van gyermeke? Ha igen hány?

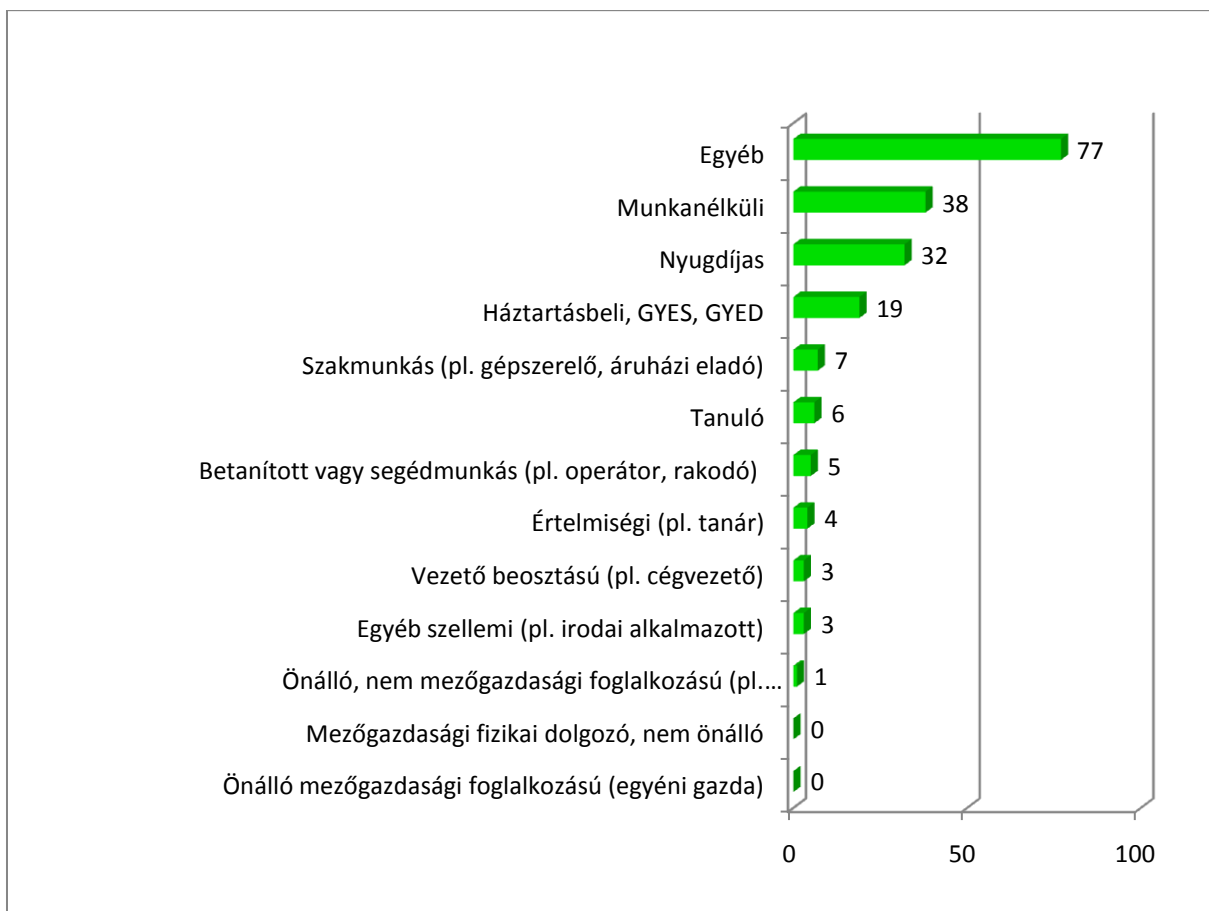
6. Mióta él Máriapócson?

7. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

8. Mi az Ön foglalkozása?

A kérdezőbiztos neve:	Adatfelvétel helyszíne:
Adatfelvételi időpontja: 2009. november.....nap.....óra...perc	Városközpont 1
A kérdezőbiztos által felvett kérdőív sorszáma az adott napon	Lakóövezet 2
	3
	4

Lakossági kérdőív

Máriapócs Integrált Városfejlesztési Stratégiai programjának kialakításához

Tisztelt Máriapócsi polgár!

Máriapócs Önkormányzata városfejlesztési programot készít. A program Máriapócs jövője szempontjából meghatározó jelentőségű. Minden fejlesztés függetlenül attól, hogy milyen forrásból támogatott vagy sem, jelentős áldozatot kíván a várostól, hiszen biztosítani kell a szükséges önerőt és fenntarthatónak kell lennie a megvalósult programnak. A programok jelentős részét az önkormányzat európai uniós pályázati támogatások segítségével szeretné megvalósítani. Rendkívül fontos, hogy személy szerint mi az Ön véleménye a településfejlesztési programot érintő konkrét elképzeléseinkkel kapcsolatban. A döntés meghozatala előtt engedje meg, hogy feltegyünk néhány kérdést! A felmérésben történő részvétel önkéntes.

Szűrőkérdőív

S1. Ön Máriapócsban lakik?

Igen 1 – UGORJ AZ S2-ES KÉRDÉSRE!
Nem 2 – FEJEZD BE, KÖSZÖNJ EL!

S2. Máriapócs melyik utcájában lakik?

.....Városrész
ÍRD IDE:..... utca út tér – KARIKÁZD BE!

S3. Hol dolgozik vagy tanul?

1. Máriapócs	
2. Nagykálló	
5. Nyírbátor	
6. Baktalórántháza	
7. Nyíregyháza	
8. Mátészalka	
9. Hol?	
10. Nem dolgozik	

Főkérdőív

1. Ön szerint, egy nem Máriapócsban élő, átlagos magyar embernek mi az első, ami eszébe jut, ha Máriapócsról hall?

NE ADD A SZÁJÁBA A VÁLASZT, HAGYD, HOGY Ő MONDJA! KARIKÁZD BE A LISTÁBÓL AZT, AMIT EMLÍT! TÖBB VÁLASZ IS MEGJELÖLHETŐ. SAJÁT VÁLASZ IS MONDHATÓ, HA MOND ILYET, ÍRD LE A PONTOZOTT HELYEKRE!

A könnyező Mária kegykép	1	A városközpont	10
A Bucsú	2	A horgászto	11
A görög katolikus bazilika, nemzeti szentély	3	A Rabócsi ring	12
A római katolikus templom	4	Egyéb.....	13
A Pápa látogatása	5	Semmi nem jut eszébe	14

2. Tegyük fel, hogy Máriapócs, mint település 100 pontot ér. Ön hány pontot adna az alábbi városoknak? Többet kevesebbet, esetleg ugyanannyit?

SOROLD FEL A VÁROSKOKAT, MAGYARÁZD EL ÚJRA, HOGY MI A FELADAT, HA NEM ÉRTETTE MEG A KÉRDÉST! A VÁLASZADÓ ÁLTAL ADOTT PONTOT ÍRD A KIPONTOZOTT HELYEKRE! AZ NT AZT JELENTI, HOGY NEM TUDJA, NEM ISMERI A FELSOROLT TELEPÜLÉST, KARIKÁZD, HA EZ A HELYZET.

1. Máriapócs	100	NT
2. Nagykálló	NT
3. Kállósemjén	NT
4. Nyírbátor	NT
5. Baktalórántháza	NT
6. Mátészalka	NT
7. Pócspetri	NT
8. Nyírgyulaj	NT
9. Nyírlugos	NT
10. Nyíregyháza	NT

3. Ön szerint mire lehetnek büszkék a Máriapócsiak?

NE ADD A SZÁJÁBA A VÁLASZT, HAGYD, HOGY Ő MONDJA! KARIKÁZD BE A LISTÁBÓL AZT, AMIT EMLÍT! TÖBB VÁLASZ IS MEGJELÖLHETŐ! SAJÁT VÁLASZT IS MONDHAT, ÍRD LE A PONTOZOTT HELYEKRE!

A kegyképre	1	A városközpontra	8
A Bucsurra	2	A Pócsi Karácsonyra	9
A görög katolikus bazilika, nemzeti szentély templomra	3	Az oktatási intézményekre	10
A Rabócsi ringre	4	A szociális ellátórendszerre	11
A horgásztóra	5	Semmi sem lehetnek büszkék	12
A római katolikus templomra	6	Egyéb:	13
A civil szervezetekre	7	Nem tudja, nem válaszol	99

4. Felsorolok néhány, a Máriapócsban hasonló városokban gyakran problémás területet. Ön szerint ezek gondot jelentenek Máriapócsban is? Véleményét ötfokozatú skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön az adott területet egyáltalán nem tartja problémának, a 3-as érték azt jelzi, hogy mérsékelten súlyos a problémáról van szó, míg az 5-ös érték azt jelzi, hogy a probléma Ön szerint igen súlyos.

A MEGFELELŐ ÉRTÉKET KARIKÁZD BE! HA NEM TUDJA MEGÍTÉLNI A PROBLÉMÁT, 0-T KARIKÁZZ!

Problémák	Nem súlyos	Kevésbé súlyos	Közepesen súlyos	Súlyos	Nagyon súlyos	Nem tudom megítélni
1. Munkalehetőségek hiánya	1	2	3	4	5	0
2. Egészségügyi ellátás színvonala	1	2	3	4	5	0
3. Az alapfokú oktatás színvonala	1	2	3	4	5	0
4. Máriapócs megközelíthetősége közúton	1	2	3	4	5	0
5. Máriapócs vasúti megközelíthetősége	1	2	3	4	5	0
6. A roma társadalom beilleszkedése	1	2	3	4	5	0
7. Parkolási lehetőségek a városközpontban	1	2	3	4	5	0
8. A roma társadalom foglalkoztatottsága	1	2	3	4	5	0
9. Bevásárlási lehetőségek hiánya	1	2	3	4	5	0
10. A roma társadalom iskolázottsága	1	2	3	4	5	0

11.	Az alapfokú oktatás körülményei	1	2	3	4	5	0
12.	Ivóvíz minősége	1	2	3	4	5	0
13.	Az utak állapota a városban	1	2	3	4	5	0
14.	Járdák rossz állapota	1	2	3	4	5	0
15.	Szemét a közterületeken	1	2	3	4	5	0
16.	Parkok, zöldfelületek állapota	1	2	3	4	5	0
17.	Közvilágítás	1	2	3	4	5	0
18.	A polgármesteri hivatal épület állaga	1	2	3	4	5	0
19.	A művelődési ház állapota	1	2	3	4	5	0
20.	Egészségügyi központban az ügyeleti ellátás hiánya	1	2	3	4	5	0
21.	A piac helye és működése	1	2	3	4	5	0
22.	A vasútállomás állapota	1	2	3	4	5	0
23.	Önkormányzati ügyfélszolgálat színvonala	1	2	3	4	5	0
24.	Szabadidő eltöltési lehetőségek hiánya	1	2	3	4	5	0
25.	Szórakozási lehetőségek hiánya	1	2	3	4	5	0
26.	Sportolási lehetőségek hiánya	1	2	3	4	5	0
27.	Gyógyfürdő hiánya	1	2	3	4	5	0
28.	Vendéglátóhelyek színvonala	1	2	3	4	5	0
29.	Nagy átmenő forgalom	1	2	3	4	5	0
30.	A Bucusu által okozott környezeti terhelés	1	2	3	4	5	0
31.	Máriapócsi újság hiánya	1	2	3	4	5	0
32.	A városi TV megszüntetése	1	2	3	4	5	0
33.	Pénzügyi szolgáltatások hiánya	1	2	3	4	5	0

5. Az előzőeken kívül milyen fontos problémákkal szembesül a város? Lát még olyan gondot, amit kezelni kellene? NE ADD A SZÁJÁBA A VÁLASZT! VÁRD MEG, HOGY MIT MOND A MEGKÉRDEZETT! HA SEMMIT NEM MOND, NE ÍRJ SEMMIT!

1.
2.
3.

- 6. Most végigvesszük az önkormányzat által tervezett városfejlesztési beavatkozásokat. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy Ön szerint ezek a fejlesztési elképzelések mennyire jók, illetve fontosak. Véleményét 1-5-ös skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön szerint a beavatkozás egyáltalán nem fontos, nincs rá szükség, a 3-as érték azt jelzi, hogy a fejlesztés mérsékelten fontos, míg az 5-ös érték azt jelenti, hogy a beavatkozás Ön szerint nagyon fontos, feltétlenül szükség lenne rá.**

SOROLD FEL A TÁBLÁZATBAN SZEREPLŐ FEJLESZTÉSEKET! A MEGFELELŐ ÉRTÉKET KARIKÁZD BE! HA NEM TUDJA MEGÍTÉLNI 0-ÁT KARIKÁZZ!

Beavatkozások	Nem fontos	Kevésbé fontos	Közepesen fontos	Fontos	Nagyon fontos	NT
1. Gyógyfürdő fejlesztése	1	2	3	4	5	0
2. Kossuth tér felújítás II. ütem	1	2	3	4	5	0
3. Pápa tér kialakítása	1	2	3	4	5	0
4. Sétány építése a városközpont körül	1	2	3	4	5	0
5. Önkormányzati utak fejlesztése	1	2	3	4	5	0
6. Kerékpárút fejlesztése a vasút állomástól a városközpontig	1	2	3	4	5	0
7. A művelődési ház épületének funkcióváltása	1	2	3	4	5	0
8. Általános iskola rekonstrukciója, tornaterem építése	1	2	3	4	5	0
9. Sportpálya felújítása, sportöltöző építése	1	2	3	4	5	0
10. Önkormányzati, közigazgatási épületek energetikai korszerűsítése	1	2	3	4	5	0
11. Polgármesteri hivatal rekonstrukciója	1	2	3	4	5	0
12. Monostorköz megnyitása a központi tér kialakítása, közművek rekonstrukciója	1	2	3	4	5	0
13. Arborétum kialakítása	1	2	3	4	5	0
14. Busz öböl kialakítása a vasút utcán	1	2	3	4	5	0
15. Egészségház felújítása, bővítése	1	2	3	4	5	0
16. Kossuth téren elárúsító pavilonok építése	1	2	3	4	5	0
17. Takarékszövetkezet homlokzat felújítása	1	2	3	4	5	0
18. Piac kialakítása	1	2	3	4	5	0
19. Belvíz csapadécsatorna építése	1	2	3	4	5	0
20. Egyházi tulajdonba került óvoda felújítása	1	2	3	4	5	0

21. Bazil Rendi kolostorban kiállító terem kialakítása	1	2	3	4	5	0
22. Római katolikus templom falainak vízszigetelése, homlokzat felújítása	1	2	3	4	5	0
23. Ravatalozó, temetők felújítása	1	2	3	4	5	0
24. Fatemplom építése	1	2	3	4	5	0
25. Régi polgármesteri hivatal bontása, helyén parkoló kialakítása	1	2	3	4	5	0
26. A vasút út és Ófehértói út végén lassító sziget építése	1	2	3	4	5	0
27. Gyalogos átkelőhely kiépítése az Iskola és a Polgármesteri Hivatal között	1	2	3	4	5	0
28. Mária út kiépítése	1	2	3	4	5	0
29. Posta Hivatal áthelyezése a városközpontba	1	2	3	4	5	0

7. A felsoroltakon túl, Ön milyen további városfejlesztési beavatkozásokat tartana szükségesnek Máriapócson?

AMENNYIBEN LENNE ILYEN JAVASLATA, ÍRD LE A KIPONTOZOTT HELYEKRE! HA NINCS JAVASLATA, HAGYD ÜRESEN!

.....
.....

8. Most röviden újra végigmegyünk az önkormányzati fejlesztési elképzelések főbb csoportjain. Kérem, értékelje egy öt fokozatú skálán a fejlesztési terület prioritását! Véleményét 1-5-ös skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön szerint a beavatkozás egyáltalán nem fontos, nincs rá szükség, a 3-as érték azt jelzi, hogy a fejlesztés mérsékelten fontos, míg az 5-ös érték azt jelenti, hogy a beavatkozás Ön szerint nagyon fontos, feltétlenül szükség lenne rá.

SOROLD FEL A TÁBLÁZATBAN SZEREPLŐ FEJLESZTÉSEKET! A MEGFELELŐ ÉRTÉKET KARIKÁZD BE! HA NEM TUDJA MEGÍTÉLNI 0-ÁT KARIKÁZZ!

Fejlesztési terület	Nem fontos	Kevésbé fontos	Közepesen fontos	Fontos	Nagyon fontos	NT
A városközpont megújítása	1	2	3	4	5	0
A város turisztikai és szabadidős létesítményeinek fejlesztése	1	2	3	4	5	0
A lakóövezetek zöldterületeinek fejlesztése	1	2	3	4	5	0
Egyházi intézmények fejlesztése	1	2	3	4	5	0
Kereskedelmi és vendéglátó-ipari szolgáltatások fejlesztése	1	2	3	4	5	0
Önkormányzati és közszolgáltatások és intézményeinek fejlesztése	1	2	3	4	5	0

Közoktatási infrastruktúra fejlesztése	1	2	3	4	5	0
Városi sportlétesítmények korszerűsítése	1	2	3	4	5	0
Utak, járdák, kerékpárutak korszerűsítése	1	2	3	4	5	0

9. Összességében mi a véleménye a felvázolt városfejlesztési elképzelésekről? Felsorolok néhány állítást, kérem mondja meg, melyikkel ért egyet! SOROLD FEL A LEHETŐSÉGEKET, KARIKÁZD BE AZT, AMELYIKET MEGJELÖLI!

- Helyesek, jók, a település fejlődését szolgálják 1
- Vannak benne jó elemek, de más irányú fejlesztésekre is szükség lenne 2
- Nem jók, az erre szánt pénzt más célra kellene fordítani 3
- Nem tudom megítélni 4

10. Honnan, milyen forrásokból értesül az Máriapócsi önkormányzattal kapcsolatos hírekről, információkról?

NE ADD A SZÁJÁBA A VÁLASZT! VÁRD MEG, HOGY MIT MOND A MEGKÉRDEZETT! KARIKÁZD BE AZOKAT A FORRÁSOKAT, AMELYEKET EMLÍT! TÖBB VÁLASZ IS ELFOGADHATÓ!

A megyei napilapból	1
A városi honlapról	2
Egy önkormányzati képviselőtől	3
Városi TV-ből	4
Ismerősöktől („szájról-szájra”)	5
Tagja az önkormányzatnak	6
Egyéb módon	7
Semmilyen forrásból	8

11. Meg tudja nevezni Máriapócs polgármesterét?

VÁRD MEG, HOGY MIT MOND! A JÓ VÁLASZ:

- Igen 1
- Nem 2

12. Megtudja nevezni milyen kisebbségi önkormányzatok működnek Máriapócson?

.....

.....

.....

13. Tudja e, hogy hány főből áll a képviselő testület?

7	9	12	15	0 (Nem tudja)
---	---	----	----	-------	---------------

14. Mennyire elégedett az képviselő testület munkájával? Hányas osztályzatot adna neki?

KARIKÁZD BE A TÁBLÁZATBAN AZ OSZTÁLYZATOT!

1	2	3	4	5	0 (Nem tudja)
---	---	---	---	---	---------------

15. A felsoroltakon túl, Ön milyen további fejlesztéseket tartana szükségesnek Máriapócson?

AMENNYIBEN LENNE ILYEN JAVASLATA, ÍRD LE A KIPONTOZOTT HELYEKRE! HA NINCS JAVASLATA, HAGYD ÜRESEN!

.....

.....

.....

16. Az elmúlt tíz évben számos fejlesztés megvalósult Máriapócsban. Az Ön véleménye szerint mennyire voltak fontosak ezek a fejlesztések? Véleményét most is 1-5-ös skálán tudja jelezni, ahol az 1-es érték azt jelenti, hogy Ön szerint egyáltalán nem volt fontos a fejlesztés, az adott területet, a 3-as érték azt jelenti, hogy mérsékelten volt fontos a fejlesztés, míg az 5-ös érték azt jelenti, hogy nagyon fontos volt a fejlesztés

SOROLD FEL A TÁBLÁZATBAN SZEREPLŐ FEJLESZTÉSEKET! A MEGFELELŐ ÉRTÉKET KARIKÁZD BE! HA NEM TUDJA MEGÍTÉLNI, 0-ÁT KARIKÁZZ!

Beavatkozások	Nem volt fontos	Inkább nem volt fontos	Mérsékelten volt fontos	Fontos volt	Nagyon fontos volt	Nem tudom megítélni
1. Idősek otthona építése	1	2	3	4	5	0
2. Óvoda építése	1	2	3	4	5	0
3. Szennyvíz rekonstrukció I-II ütem	1	2	3	4	5	0
4. Vízmű és ivóvíz hálózat fejlesztése	1	2	3	4	5	0
5. Kossuth tér I. ütem fejlesztése	1	2	3	4	5	0
6. Városközpont díszburkolat építése	1	2	3	4	5	0
7. Közvilágítás korszerűsítése	1	2	3	4	5	0
8. Zarándokház építése	1	2	3	4	5	0
9. Hévíz kút fúrása	1	2	3	4	5	0
10. Horgásztó építése	1	2	3	4	5	0
11. Csónakázó építése	1	2	3	4	5	0
12. Harmadik horgásztó építése	1	2	3	4	5	0
13. Máriapócs-Nyírgyulaj összekötő út építése	1	2	3	4	5	0
14. Belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása	1	2	3	4	5	0
15. Kegye Templom felújítása	1	2	3	4	5	0
16. Kábel TV hálózat kiépítése	1	2	3	4	5	0
17. Selyem út hulladéklerakó rekultivációja	1	2	3	4	5	0
18. Sportpálya fejlesztése	1	2	3	4	5	0
19. Erdőtelepítés 70 ha-on	1	2	3	4	5	0
20. Rendőr Őrs létrehozása	1	2	3	4	5	0

21. Okmányiroda, gyámügyi hivatal, építésügyi iroda létrehozása	1	2	3	4	5	0
22. Rabócsi ring építése	1	2	3	4	5	0
23. Köztéri alkotások elhelyezése	1	2	3	4	5	0

17. Hogyan ítéli meg a következőkben felsorolt városi közszolgáltatások árait és az érte kapott minőséget? Itt is 1-5-ös skálán értékelhet, ahol az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, a 3-as azt jelenti, hogy se nem elégedett se nem elégedetlen, az 5-ös azt jelenti, hogy nagyon elégedett.

SOROLD FEL A TÁBLÁZATBAN SZEREPLŐ KÖZSZOLGÁLTATÁSOKAT! A MEGFELELŐ ÉRTÉKET KARIKÁZD BE! HA NEM TUDJA MEGÍTÉLNI 0-ÁT KARIKÁZZ!

Közzolgáltatások	Nagyon rossz	Rossz	Nem annyira rossz	Elfogadható	Jó	Nem tudja
1. Víz és szennyvízszolgáltatás	1	2	3	4	5	0
2. Szemétszállítás	1	2	3	4	5	0

Demográfia

18. A válaszadó neme NE KÉRDEZD, KARIKÁZD BE!

férfi 1
nő 2

19. Melyik kisebbséghez tartozik. CSAK AKKOR KARIKÁZD BE HA A KÉRDÉSRE VÁLASZOLNI AKAR!

Ukrán 1
Román 2
Ruszin 3
Roma 4
Szlovák 5
Nem kívánja közölni 0
Nem tartozik kisebbséghez 6

20. Mi az Ön kora? KÉRDEZD MEG, KARIKÁZD BE AZ INTERVALLUMOT!

10-18 év 1
19-29 év 2
30-39 év 3
40-49 év 4
50-59 év 5
60-69 év 6
70 év és felette 7

21. Mi az Ön családi állapota? KÉRDEZD MEG, KARIKÁZD BE!

Hajadon / Nőtlen / Egyedülálló	1
Házas	2
Elvált	3
Özvegy	4
Egyéb ÍRD IDE:	

22. Van gyermeke? Ha igen hány? KÉRDEZD MEG, KARIKÁZD BE!

Nincs	1
Egy	2
Kettő	3
Három	4
Négy	5
Több: ÍRD IDE:.....	

23. Mióta él Máriapócsban? KÉRDEZD MEG, KARIKÁZD BE AZ INTERVALLUMOT!

0-2 év	1
3-5 év	2
6-10 év	3
11-15 év	4
16-20 év	5
20 évnél több	6
Mindig itt élt, itt született	7

24. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége? KÉRDEZD MEG, KARIKÁZD BE!

Kevesebb, mint 8 általános	1
8 általános	2
Szakiskola (érettségi nélkül)	3
Középiskola (érettségivel)	4
Főiskola, egyetem	5

25. Mi az Ön foglalkozása? KÉRDEZD MEG, A LISTÁBAN TE JELÖLD BE A FOGLALKOZÁST!

Vezető beosztású (pl. cégvezető)	1
Értelmiségi (pl. tanár)	2
Egyéb szellemi (pl. irodai alkalmazott)	3
Szakmunkás (pl. gépszerelő, áruházi eladó)	4
Betanított vagy segédmunkás (pl. operátor, rakodó)	5
Mezőgazdasági fizikai dolgozó, nem önálló	6
Önálló mezőgazdasági foglalkozású (egyéni gazda)	7
Önálló, nem mezőgazdasági foglalkozású (pl. vállalkozó)	8
Nyugdíjas	9
Munkanélküli	10
Háztartásbeli, GYES, GYED	11
Tanuló	12
Egyéb	99

Végül, de nem utolsósorban a kérdezőbiztosok ellenőrzése miatt el kell kérnem a nevét és a telefonszámát, amennyiben ehhez hozzájárul. Adatait sehol sem használjuk fel, kizárólag annak igazolására szolgál, hogy ez a megkérdezés megtörtént. Elképzelhető, hogy néhány nap múlva hívni fogják Önt és megkérdezik, hogy ez az interjú valóban megtörtént-e.

Mi az Ön neve:Lakcíme

Telefonszáma:.....e-mail:.....

KÖSZÖNJÜK A VÁLASZADÁST!